

EXERCITATIO QUARTA

§. I.

De Hypothecis

SUMMARIUM.

1. Hypotheca est pactio nuda, qua aliquid obligatur in vicem crediti.
2. Inter pignus, et hypothecam, nulla est, praeter nominis, differentia.
3. Quod intelligitur quoad actionem hypothecariam, servianam quoque, seu quasi nuncupatam, et n. 4.
5. Pignus est contractus jurisgentium, et uti talis differt ab hypotheca.
6. Nam hypotheca contrahitur nuda pactione, seu nudo consensu. et num. 7.
8. Pignus uti contractus re contrahitur, et traditur, quo magis in tuto sit creditum. et n. 9.
10. Pignoris possessio transit in creditorem, non autem hypothecae.
11. Pignus in re mobili constituitur, ex quo pignus a pugno dictum est. et n. 12.
13. Hypotheca super omnibus rebus, quae sunt in commercio contrahi potest, et n. 14.
15. Hypothecae nomen ex graeco est, et significat *suppositionem*.
16. Hypotheca se habet ad instar leproae, quae leprosum sequitur.
17. Hypotheca sequitur quemcumque rei hypothecatae possessorem.
18. Hypotheca non contrahitur sine praecedenti actione personali.
19. Obligatio est mater actionis.
20. Hypotheca sine personali actione non potest oriri, licet personalis actio exinde possit cessare.
Imo casus est, in quo nascitur hypotheca, etiam sine personali, puta si locator agat adversus subconductorem. *ibid.*
21. Hypotheca verbis quoque indefinitis, et generalibus contrahitur.
22. Consensus partium est de essentia hypothecae contrahendae.
23. Iste consensus induci etiam potest ex verisimilitudine.
24. Ad inducendum consensum pro hypotheca, potest fieri aliqualis extensio.
25. Hypotheca est stricti juris, ideo non praesumitur, nisi probetur et num. 26.
27. In dubio non censetur hypotheca constituta.
28. Hypotheca, nisi sit expressa, non inducitur, exceptis hypothecis tacitis a jure inductis.
29. Hypotheca non potest per vagas inductiones extendi, licet ex verisimili ratione, seu partium voluntate, verbis generalibus expressa induci possit. et n. 30.
31. Dictio *super* importat hypothecam, tum praecipue, cum fides habita est per creditorem ratione rei. et n. 32.
33. Illa loquutio, sub fide, et periculo rerum mearum promitto, importat hypothecam.
34. Hypotheca etiam contracta dicitur, si quis ad aliquid faciendum, vel dandum, se, suaque bona obligaverit.
35. Pactio, ut liceat creditori ingredi possessionem bonorum propria auctoritate, importat hypothecam.
36. Idem juris est, si ex pacto creditor potest vendere, et disponere de re debitoris.
37. Certa res, certusque fundus pro solutione designatus importat eo desuper hypothecam.
38. Hypothecam quoque inducit obligatio emissa cum omnibus clausulis solitis.
Hypotheca etiam per notarium omnia contracta intelligitur si agitur de rebus seu contractibus, in quibus solita est apponi. *ibid.*
39. Inductio hypothecae habetur ex juramento, in contractu, apposito.
Sed ista conclusio revocatur in dubium. *ibid.*
Hypotheca etiam dicitur contracta, si dictum sit, ut scriptura habeat vim publici instrumenti. *ibid.*
40. Ratio hypothecae inductae in praemissis casibus affertur.
41. Subscriptio illa *obligo me ut supra* non importat hypothecam, quia personam tantum respicit.
42. Hypotheca contrahitur etiam sine scriptura, dummodo probetur per testes.
43. Ad probandam hypothecam sufficiunt duo testes.
44. In apocha privata bene contrahitur hypotheca.
45. In instrumento non dicitur contracta hypotheca, nisi sit expressa.
46. Non est bona consequentia; debitor est ex instrumento, ergo contracta est hypotheca.
47. Hypotheca contracta in apocha privata, ut possit concurrere cum instrumento, debet esse trino teste munita ad formam *leg. scripturas c. qui pot. in pign. hab.*
48. Apocha privata recognita, seu archiviata per notarium, si continet hypothecam, a die recognitionis desumit suam anterioritatem.
49. Sublata suspicione antidatae, creditor ex apocha privata anterior praefertur instrumentario posteriori.
50. Hypotheca, vel in publico instrumento, vel in apocha privata contracta sit, nihil refert.
51. Suspicio antidatae in apocha privata submovetur etiam per conjecturas, et per aequipollens.
Exemplifica, si apocha, vel scriptura obsignata sit sigillo principis, communitatis, episcopi, vel alterius publici officialis. *ibid.*
52. Recognitio apocae posterior non excludit vim datae antecedentis, si haec probetur per testes, quo casu retrahitur recognitio.
53. Eadem retrahitio recognitionis fit in dotis credito privilegiato.
Inter creditores hypothecarios in vim apocae non habentis requisita *d. leg. scripturas* is praefertur, qui est prior in tempore datae. *ibidem*

54. Hypotheca contrahitur pure, et sub conditione; prout etiam pro debito puro, in diem, et sub conditione. n. 55.
56. Hypothecam contrahi in stabilibus, indubium est.
57. Contrahitur etiam hypotheca in mobilibus, puta frumento, vino, oleo, eorumque augmento, item in mercibus, et hujusmodi. num. 58.
59. Hypotheca super mobilibus durat, quousque mobilia sint in dominio debitoris.
60. Distractis mobilibus per debitorem, hypotheca resolvitur, propter libertatem commercii.
61. Idem juris est in mobilibus fideicommissariis ab haerede gravato distractis, et a tertio bona fide emptis.
62. Hypotheca nominis debitorum durat quousque manet in dominio debitoris. et n. 155.
63. Intellige, si extinguatur nomen, non si compensetur. et num. 162. et 164.
64. Hoc rursus intellige, si compensatio fiat post convocatum concursum.
65. Hypotheca contrahitur super bonis fideicommissariis jurisdictionalibus in vim Bullae Baronum.
66. Item contrahitur super juribus, et servitutibus.
67. Hypotheca generaliter contrahitur super omni re, quae est in hominum commercio.
68. Hypotheca non contrahitur super re aliena.
69. Limita, si dominus rei sciverit, et tacuerit, rem suam pignori.
70. Amplia, si dominus ratum habuit pignus in re propria contractum.
71. Si is, qui rem alienam pignoriavit, exinde acquirat illius dominium, hypotheca consistit.
72. Amplia, hoc procedere, quocumque titulo, vel universali, vel particulari facta sit acquisitio.
73. Item sive sciverit, sive ignoraverit ab initio, alienam rem esse quam pignoriavit.
Hypotheca contracta super re aliena, sciente creditore, non convalescit etiam per supervenientiam domini in debitore. *ibid.*
Declaro, ut si rem creditor possideat, possit allegare retentionem, et excipere. *ibid.*
74. Hypotheca contracta in re aliena sub conditione, si pignorians dominium quaesierit, quaesito dominio pignus convalescit.
75. Si quis rem alienam pignoriaverit, et dominum rei haeredem scripserit, non valet pignus, si illud invito domino, et haerede, contractum sit.
76. Secus, si rei dominus haeres factus, simpliciter ignoravit rem suam fuisse a defuncto pignoriatam.
77. Procurator, qui rem domini pignoriavit, et in ejus utilitatem pecuniam convertit, validum est pignus.
78. Idem procedit ipsum in procuratore reipublicae.
78. Bona emphyteutica, quae se habent ad instar allodialium, recipiunt hypothecam.
80. Bona stabilia licet in forenses alienari non possint, hypothecari tamen possunt.
81. Limita in bonis jurisdictionalibus, quae in forenses nequeunt distrahi, vel pignoriari.
82. Forenses in concursu creditorum, nullam obtinent praelationem.
83. Pecunia recipit hypothecam, quousque manet in dominio debitoris. et n. 84.
85. Super pecunia consumpta, vel commixta resolvitur hypotheca.
86. Limita, si pecunia soluta sit creditoribus sub obligatione de restituendo.
87. In hypothecis, prior in tempore est potior in jure.
88. Privilegium hypothecae est anterioritas temporis.
89. Regula qui prior in tempore, est potior in jure procedit tum in hypotheca expressa, tum in tacita.
90. Hypotheca anterior etiam per momentum, praefertur.
91. Duae, vel plures hypothecae contractae sub eadem die, illa praefertur, quae habet horam certam.
92. Duae, vel plures hypothecae, contractae eadem die, et hora, aequaliter concurrunt.
93. Aequaliter etiam concurrunt, duae, vel plures hypothecae contractae in eodem instrumento, non attento ordine scripturae.
94. Conclusio haec tamen, licet, ab aliquibus admittatur in hypothecis constitutis per ultimam voluntatem, non autem per contractum et num. 95.
96. Contrarium tamen verius est, indistincte.
97. Plures creditores habentes hypothecam in eodem instrumento admittuntur per contributum.
98. Si duo contraxerunt hypothecam eadem die alter habeat horam, alter non, poterit hic probare, suam hypothecam prius contractam esse, et praeferrere.
99. Qui contraxit hypothecam hora ultima diei postponitur ei, qui non habet horam; quod relinquitur arbitrio iudicis, et n. 100.
101. Qui non habet horam, si possidet praefertur eam habenti, quia melior est conditio possidentis.
Declaro tamen, si possidens certet cum habente horam diei ultimam, secus e contra. *ibid.*
102. Creditor cum hypotheca, qui habet diem certum, praefertur non habenti diem.
103. De pluribus aliis quaestionibus similibus inter fiscum, et privatum, remissive.
104. In quaerendis per debitorem acquirere nolentem seu repudiantem, nullum fit praedictum suis creditoribus.
Amplia, id etiam procedere pendente concursu creditorum. *ibid.*
105. Debitor potest pacisci cum posteriore creditore, ut in quaerendis sit potior caeteris anterioribus.
106. Amplia, licet anteriores habeant futura etiam bona debitoris obligata.

107. Creditores non possunt cogere debitorem in quaerendis, ad acquirendum.
108. Amplia, licet debitor cum posteriore convenerit, ut ad acquirendum cogi posset, quia vel non compellitur acquirere, vel si acquirit, pro anterioribus acquirit.
109. Debitores repudiantes haereditatem in fraudem creditorum, eisque consilium dantes, peccant mortaliter contra justitiam.
110. Debitor num possit repudiare in fraudem fisci, discutitur, et negative resolvitur. et n. 112.
Dispungitur *Text. in leg. 26. et leg. 45. ff. de jur. fisci*, quae conciliantur. *ibid.*
111. Reus capitis potest emancipare filium.
Cui libet aedificare licet, etsi alteri inferatur praedictum. *ibid.*
113. Conditio, sub qua contrahitur hypotheca, est triplex; pura, potestativa, et casualis, vel mixta.
Hypotheca contracta sub conditione pura, habet anterioritatem a die contractus. *ibid.*
114. Hypotheca contracta sub conditione potestativa, seu pendente a potestate promissoris, vel debitoris, incipit a die purificationis et nunquam retrahitur. et n. 135.
115. Intellige, si d. purificatio pendeat a debitore, vel ab ipso simul, et creditore. et n. 136. et 148.
116. Conditio purificatio, si pendet a creditore tantum, hypotheca retrahitur ad diem contractus. n. 137. et 150.
117. Conditio casualis, vel mixta, quae sit explicatur.
Conditio haec retrahitur ad tempus initi contractus. *ibid.*
118. Conditio potestativa aliquando retrahitur, si sit resolutiva contractus, et datur exemplum.
Conditio potestativa simpliciter, vel suspensiva, non retrahitur. *ibid.* et n. 135.
119. Quoties fit retractio hypothecae, intelligitur de hypotheca expressa, non autem de tacita.
Sed contrarium verius est. *ibid.*
120. Purificata conditione, ut exerceri valeat hypotheca, distinguuntur tres casus. n. 121. et 122.
123. Hypotheca quoad sui exercitium est individua.
124. Hypotheca contracta super pluribus rebus potest experiri super earum qualibet.
125. Per solutionem partis debiti, omnes res pro residuo remanent obligatae.
126. Hypotheca est tota in toto, et tota in qualibet parte rei pignorate.
127. Hypotheca distinguitur in expressam, et tacitam.
128. Expressa distinguitur in generalem, et specialem.
129. Posterior haec distinctio cadit in hypotheca etiam tacita.
130. Hypotheca contracta per procuratorem rata per dominum haberi debet.
131. Stipulatio committitur contra promittentem, si ipse rem ratam non habet.
132. Rem quoque ratam habere debent creditores causam habentes a promittente.
133. Rem ratam haberi petere possunt ii, quorum interest, et quorum favore inita stipulatio est.
134. Verba assertiva, et dispositiva plus operantur, quam narrativa, et enunciativa.
135. Conditio potestativa non retrahitur in praedictum intermedii creditoris.
136. Conditio potestativa tunc non retrahitur, quando pendet a sola potestate debitoris, ita ut eo invito impleri non possit.
137. Conditio potestativa, quae pendet a sola voluntate creditoris retrahitur.
138. Argumentum a contrario sensu, valet in jure.
139. Conditio potestativa pendens a potestate creditoris, debitore etiam invito, retrahitur, ex aequitate.
140. Ista aequitas deficit in conditione potestativa pendente a potestate debitoris.
141. Secus si pendet a potestate creditoris, et de utriusque conclusionis ratione.
142. Creditor si scit, debitorem cum aliis contrahere, et conditionem, cum potest, non adimplet, sibi imputet.
143. Rejicitur *Aretin.* contrarium tenens; et explicatur.
144. De intelligentia *Textus in l. 1. ff. qui pot. in pign. hab.*, et n. 145. et 146.
147. Conditio necessaria retrahitur ad tempus contractus, secus si sit voluntaria.
148. Conditio pendens a potestate simul creditoris, et debitoris non retrahitur. et n. 149.
150. Conditio voluntaria pendens a creditore tantum retrahitur.
151. Est differentia inter conditionem potestativam debitoris, et conditionem potestativam creditoris.
152. Conditio existens retrahitur, quando extrema ad obligationem contrahendam sunt habilia.
153. Conditio voluntaria, ut retrahatur, satis est, ut persona debitoris adfuerit representativa.
154. Haereditas numquam dicitur jacens, donec aliquis sit, qui a liere possit.
Amplia existente fisco, qui in deficientiam succedit ad haereditatem vacantem, seu jacentem. *ibid.*
155. Hypotheca super nomine debitoris extinguitur, soluto debito et n. 158.
156. Quietantia solutionis probat extinctionem crediti.
157. Praecedens debitum contractum ad extinguendum aliud debitum cum effectiva subsequuta solutione, et respectiva compensatione pro reliquato, probat effectivam solutionem.
159. Solutio facta ab alio, debitoris nomine extinguunt debitum.
160. Solutio facta alteri de ordine creditoris extinguunt debitum.
161. Debitum, compensatione extinguunt.
162. Compensatio debiti facta cum suo creditore in praedictum creditorum anteriorum compensantis, non subsistit. et n. 164.
163. Intellige quando debitor, qui compensare vult est decoctus.
165. Creditor invalidat compensationem, quae fit inter suum debitorem, et debitorem sui debitoris, non quae fit inter suum debitorem, et tertium, suum creditum cum d. debitore compensantem.
166. Tertius enim, qui loco solutionis compensat fingitur solvisse, et statim retro accepisse pecunias compensatas.
167. Creditor creditoris extincto nomine debitoris, nullum eo desuper jus amplius habet.
168. Factum debitoris ultroneum, et voluntarium non nocet creditori in jure pignoris.
169. Debitor potest solvere quodcumque suo creditori cum nullam, vel de jure, vel de facto habet inhibitionem.
170. Nomen debitoris translative cessum non extinguit hypothecam creditorum, secus si sit extinctum.
171. Debitor decoctus, vel proximus decoctioni, quidquid agit creditorum praedictum, inutiliter agit.
172. Formalis decoctio non habetur, nisi concurrat, vel formalis cessio, vel sententia iudicis, vel universalis concursus.
173. Unus creditor non facit concursum particularem, vel universalem.
174. Simplex transmissio commissarii, facta a congregatione baronum pro apprehensione possessionis bonorum debitoris nomine camerae, non tollit administrationem, sine qua decoctio non datur.
175. Debitor, qui administrat, et palam contrahit, non dicitur decoctus et n. 177.
176. Debitor, tum dicitur decoctio proximus, si intercedant pauci dies, non si duo menses a die contractus gesti.
178. Pariter si habet plura credita, administrat, et alia gerit, quae ex communi opinione hominum decoctionem excludunt. et n. 179.
180. Suspicio decoctionis ex statuto urbis irritat contractus, si communis opinio inest decoctionis, secus e contra.
181. Decretum congregationis baronum pro transmissione commissarii, inhibet, ne debitor interim quidquam agere possit.
182. Decisiones quae subsunt revisioni perperam allegantur.
183. Decisiones procedentes cum falsitate suppositi, non attenduntur.
184. Suspicio decoctionis vel fraudis, non afficit debitoris contractum, ex necessitate, non ex voluntate gestum.
185. De validitate solutionis vel contractus, tum solum dubitatur, cum debitor sit inhibitus solvere, vel in mala fide constitutus.
186. Qui cogi potest ad extinguendum debitum non potest dici inhibitus recipere, vel extinguere, quamvis decoctio imminet. et n. 187.
188. Actus ex parte debitoris necessarius, non potest de fraude, vel collusionem redargui.
189. Extinctio nominis debitoris tollit jus creditorum debitoris.

Hypotheca est padio nuda, qua jure honorario a debitore obligatur aliquid in crediti vicem, ut ait *Cujacius in lib. 20. Pandect. tit. 1. de pign. et hypoth. tom. 1. pag. 775. lit. D.* et pignus in jure promiscue nuncupatur, quocum nullam, praeter nominis differentiam habet ex *Martiano* ita agente, inter pignus, et hypothecam, tantum nominis sonus differt; in leg. res hypothecariae 5. in fin. ff. de pign. et hypoth. et 2. item serviana instit. de action. ibique *Vinn. sub n. 10. et 11., Duaren. oper. omn. in tit. 7. lib. 13., Pandect. cap. 1. in princ., Voet. in Pandect. lib. 20. tit. 1. n. 1., Beyma comment. in var. tit. jur. ad tit. 1. de pign. et hypoth. in princ., Mantica de tacit. lib. 11. tit. 1. n. 2., Merlin. de pignor. lib. 1. tit. 1. quaest. 2. n. 3. N gusant. eod. tract. part. 1. princip. n. 4., Gait. de credit. cap. 4. quaesit. 4. n. 50. Rota dec. 179. n. 78. part. 9. tom. 1. rec.*

Hoc tamen intellige quoad hypothecariam actionem, ut ait *imperator. Justin. 2. item serviana 7. instit. de action. Gloss. in leg. assiduis verbo licet, versic. sed nec hoc c. qui pot. in pign. hab., Connan. comment. jur. lib. 4. cap. 13. n. 2. Beyma comment. var. tit. jur. tit. 1. de pignor. in princ. vers. quare quod dicitur, Merlin. de pign. et hypoth. lib. 2. tit. 1. quaest. 2. n. 6. seu servianam, vel quasi servianam, ita plerumque ab academicis promiscue nuncupatam, ex *Vinn. in 2. item serviana n. 6. instit. de act. nam quatenus pignus contractus est jurisgentium ex Cujac. ad leg. jurisgentium 7. ff. de pact. tom. 1. pag. 922. lit. C.* differt ab hypotheca, cum haec nuda pactione consistat leg. 1. in princ. et leg. si rem 9. 2. omnis ff. de pignorat. act., *Duaren. oper. omn. in tit. 7. lib. 13., Pandect. cap. 1. Beyma loco supra proxime cit. Connan. comment. jur. lib. 4. cap. 13. n. 2., Merlin. de pignor. lib. 5. tit. 1. quaest. 38. n. 1., Carleval de judic. lib. 1. tit. 3. disp. 35. n. 20. circa fin., Rota dec. 290. n. 12. tom. 1. in nuperrim., et dec. 599. n. 8. cor. Crispo, nudove consensu leg. contrahitur 4. ff. de pign. et hypoth., Wesembec. in Pandect. lib. 20. tit. 1. n. 3. in fin., Duaren. loc. prox. cit., Beyma comment. var. tit. jur. ad tit. 1. de pign. in fin., Rota ad ornat. Card. de Luca lib. 9. de dote dec. 50. n. 12. et in Romana immissionis 18. mart. 1757. 2. 3. cor. R. P. D. Herreros. Pignus autem re contrahitur 2. fin. instit. quib. mod. re contrah. oblig. differt etiam, quia pignus, quo magis in toto sit creditum traditur d. 2. fin. instit. eod. tit., Gait. de credit. cap. 4. quaesit. 1. n. 10. Merlin. de pignor. lib. 1. quaest. 1. n. 2. et quaest. 2. n. 3. 5. et 15., Rota dec. 577. n. 74. tom. 2. cor. Molin. ejusque pignoris possessio in creditorem pertransit, hypotheca autem non transit leg. si rem 9. 2. non tantum ff. de pignorat. act. differt denique,**

quia pignus proprie in re mobili constituitur *leg. plebs* 237. *2. pignus ff. de verb. signific.* unde pignus a pugno dictum monet *Cajus*, quod res, quae pignori dantur manu traduntur *d. leg. plebs* 237. *d. 2. pignus ff. eod. tit., Vian. 2. item serviana n. 12. instit. de action., Duaren. in tit. 7., Pandect. lib. 13. cap. 1. in prin., Beyma loc. cit. hypotheca autem ad omnia extenditur ex Vinn. in 2. item serviana n. 10. instit. de act. quae in commercio sint hominis leg. 1. 2. eam rem ff. quae res pign. vel hypoth. suamque denominationem a graeco fonte desumit, in quo hypothecare interpretatur pro supponere, idest pignori opponere, fiduciare Vinn. in d. 2. item serviana 7. n. 12. instit. de action. Duaren. comment. jur. ad lib. 12. cap. 1. sub princ., Gait. de credit. cap. 2. tit. 8. n. 3183., Negusant. de pignor. part. 1. princip. n. 2. Fontanell. de pact. nupt. claus. 7. gloss. 2. part. 1. n. 1., Merlin. de pignor. lib. 1. tit. 1. quaest. 2. n. 1. quia hypotheca modo rem quodam inficit, eique onus adiecit, seque leprae instar habet, quae leprosum sequitur *De Pont. decis. neapolit. 34. n. 9. Gait. de credit. cap. 4. quaesit. 11. n. 1263.* ita ut in quemcumque rei hypothecatae possessorem, hypotheca pertranseat, eam iure expediri liceat, per creditorem hypothecarium *leg. si convenerit 18. 2. si fundus ff. de pignor. act., Negusan. de pign. part. 2. memb. 4. n. 32., Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 3. n. 33., Palm. decis. Lucen. 57. n. 28. tom. 1., Rota dec. 136. n. 6. tom. 8. in nuperrim., et dec. 50. n. 14. cor. Ansaldo., et dec. 1026. n. 12. cor. Molin. et in Mantiss. Card. de Luca lib. 8. dec. 44. n. 2. et in Romana immissionis 21. junii 1726. 2. 21. cor. cl. me. Card. Calcagnino, et in Ferrarien. fideicommissi seu ultimogeniturae 23. aprilis 1751. 2. 10. cor. eminentissimo D. Card. Elephantutio.**

Hypotheca igitur quatenus parit hypothecariam actionem, nudo pacto constituitur, ut dixi, et non sine praecedenti personali obligatione, cui adiecitur consistit *leg. contrahitur ff. de pign. et hypoth., Voet. in Pandect. lib. 20. tit. 1. n. 18., Gait. de credit. cap. 4. quaesit. 7. n. 584. et quaesit. 11. n. 1155., Merlin. de pignor. lib. 2. tit. 1. quaest. 78. n. 1., Ansaldo. de commerc. disc. 85. n. 30. Rota dec. 178. n. 12. cor. Peutinger. dec. 1507. n. 63. cor. Coccin., dec. 533. n. 18. cor. Merlin., et dec. 124. n. 2. part. 4. tom. 1. rec. unde est dicitur illud, actionis matrem esse obligationem *leg. licet 42. 2. ea obligatio ff. de procur., Cujac. comment. jur. tom. 1. col. 111. lit. c. Menoch. cons. 570. n. 1. tom. 6., Ansaldo. de commerc. disc. 85. n. 30., Rota dec. 640. n. 14. part. 1. dec. 293. n. 2. in fin. part. 4. tom. 1. dec. 323. n. 2. par. 5. tom. 1., et dec. 81. n. 2. par. 8. rec. Superior tamen conclusio intelligitur, ut a primordio contractus vel quasi oriri nequeat hypothecaria sine personali: nam potest fieri potest, ut submoti personali hypothecaria tantum superveniat *Bruneman. in leg. 7. n. 9. cod. de praescript. 30. vel 40. annor. tit. 39. lib. 7., Merlin. de pign. lib. 2. quaest. 78. n. 13., Roderic. de ann. reddit. lib. 2. quaest. 19. n. 12. vers. imo hypothecae, Vincent. Franch. decis. Neapolit. 80. n. 17., et dec. 119. n. 24.* Imo vero casus est singularis, in quo hypotheca, sine personali contrahatur, puta si locator agat in subconductorem pro pensione, nam licet personale non habeat, habet sane hypothecariam ex *Cancer. var. resol. part. 1. cap. 14. tit. de locat. sub num. 3. ubi alios allegat.***

Quibus autem verbis hypotheca contrahatur, non est in iure definitum, cum etiam generalia verba, aut iadefinita sufficiant *leg. contrahitur 4. ff. de pign. et hypoth. leg. fin. c. quae res pign. oblig. poss. Negusant. de pignor. part. 3. memb. 1. n. 3., Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 3. n. 5. Merlin. de pignor. lib. 1. tit. 1. quaest. 9. n. 1., et lib. 2. tit. 2. quaest. 94. n. 5. Ansaldo. de commerc. disc. 55. n. 35. Rota dec. 40. n. 16. par. 9. tom. 1. et dec. 313. n. 1. part. 10. rec. modo tamen utriusque partis interveniat consensus, qui de substantia est, ut hypotheca dicatur contracta *leg. contrahitur 4. ff. de pign. et hypoth. et leg. fin. c. quae res pign. oblig. poss. Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 3. n. 1., Merlin. de pign. lib. 2. tit. 3. quaest. 94. n. 2. et 5. Rota in Romana immissionis 18. martii 1727. 2. 3. cor. R. P. D. Herreros.**

Hunc sane consensum, ex verisimilitudine etiam induci posse docuit *textus in leg. creditor 3. 2. post divisionem ff. qui pot. in pign. hab. Rota dec. 40. n. 17. par. 9. tom. 1. dec. 313. n. 2. par. 10. dec. 364. n. 14. et dec. 448. n. 11. par. 14. recent. et dec. 34. n. 19. coram Cerro, qualiquam etiam extensione ad interpretandum adhibita Ger. Spin. cons.*

54. n. 36., *Merlin. de pignor. lib. 2. tit. 3. quaest. 94. n. 5. in fin., Ansaldo. de commerc. disc. 55. n. 35., Rota post Merlin. de pign. dec. 50. n. 21., et dec. 313. n. 2. part. 10. rec. et dec. 34. n. 20. cor. Cerro, et dec. 327. n. 9. coram Capraia.*

Sed haec quoad consensum: quoad vero hypothecam, ista eo sane quod reputatur strictissimi juris, ut per *Merlin. de pignor. lib. 4. tit. 5. quaest. 145. n. 1., Mans. consult. for. 57. n. 45. tom. 1. de iure non praesumitur nisi probetur Bald. cons. 485. n. 4. lib. 1., Merlin. de pignor. lib. 1. qu. 33. n. 1. et 2. Merlin. Pignatell. contr. 36. n. 1. aique in dubio constituta minime censetur Merlin. de pignor. lib. 2. tit. 3. quaest. 95. n. 4. qua re hypotheca dici nequit inducta, nisi sit expressa, hypothecis solum tacitis exceptis a juris ministerio inductis, de quibus infra proxime dicam 2. 3. ita quidem, ut si in contractu ommissa habeatur hypotheca subintelligi iure nequeat *l. ante omnia 23. ff. de probat., Negusant. de pign. part. 2. memb. 4. n. 1. Gait. de credit. cap. 2. tit. 7. n. 2473. 2475. et 3185. et cap. 4. tit. 1. quaest. 5. n. 239. ad 259. et quaesit. 11. n. 2072. cum seq., Merlin. Pignatell. cap. 36. n. 1. et ad eundem Scoppa pariter n. 1., Salgad. in labyrint. credit. part. 3. cap. 13. 2. unic. n. 50. cum seq., Rota post Cenc. de censibus dec. 547. n. 22., et in dec. 658. n. 1. cor. Caprar. minusque possit per vagas inductiones extendi Merlin. de pignor. lib. 4. quaest. 145. n. 2., Rota dec. 57. sub n. 1. de fideic. cor. Falconer. licet revera, hypothecam induci etiam posse ex verisimili ratione, seu partium voluntate verbis praecipue generalibus, atque indefinitis expressa, dixerit post *Ansaldo. de commerc. disc. 55. n. 39. Rota dec. 313. n. 2. part. 10. rec. et in Romana, seu Bononien. pecuniaria 5. maii 1749. 2. 5. cor. bo. me. Canilliac.***

Verum tamen est, quod si in apocha, vel instrumento dictum sit, do tibi sc. 100. super meo fundo tusculano hypotheca contracta censetur, tum virtute illius dictionis super quae importat hypothecam ex *Gait. de credit. cap. 4. quaesit. 6. n. 279. Gratian. discept. for. 683. n. 1. et 18. tom. 4., Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 3. num. 9. et 10., Merlin. de pign. lib. 2. quaest. 91. n. 5. Amat. resol. 57. n. 26., Barbosa tract. var. dict. 394. n. 2. 6. 8. et seq. reverter. ad Marin. dec. 476. n. 2. et 3. tom. 2. Rocca disput. jur. tom. 2. cap. 49. n. 23. Paulut. dissert. for. 93. n. 13. tom. 2. Rota dec. 1. n. 11. part. 9. tom. 1. rec. et dec. 726. n. 5. coram Manzanedo, et dec. 463. n. 24. coram Ansaldo. tum quia hic fides ratione rei, non personae habita intelligitur, ex adductis per *Gait. de credit. cap. 4. quaesit. 6. n. 279. quod ipsum procedit, si fuerit dictum sub fide, et periculo rerum mearum promitto, vel res meas obligationi suppono leg. fin. c. quae res pign. oblig. poss., Merlin. de pign. lib. 2. tit. 3. quaest. 91. n. 3., Ansaldo. de commerc. disc. 55. n. 36. cum seq. vel similiter si debitor, ad quid faciendum, vel dandum se, ejusque bona obligaverit, nam in unoquoque relatorum casu intelligitur contracta hypotheca *Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 3. n. 8., Merlin. de pign. lib. 2. tit. 3. quaest. 94. n. 6., Palma decis. Lucen. 130. n. 3. tom. 2., Rota dec. 416. n. 3. cor. Bich. et dec. 276. n. 8. part. 17., dec. 255. n. 7. part. 18. tom. 1. dec. 358. n. 41. part. 19. tom. 1. rec., et in Romana, seu Bononien. pecuniaria 5. maii 1749. 2. 1. cor. bo. me. de Canilliac.***

Hypotheca similiter contracta intelligitur, si in instrumento, aliave scriptura, pactum sit, creditorem posse ingredi possessionem bonorum debitoris propria auctoritate, *leg. creditor 3. 2. post divisionem, ubi gloss. marginalis ff. qui pot. in pign. hab., Bruneman. in leg. 8. n. 5. et 8. lib. 8. tit. 14. c. de pignor. et hypoth., Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 3. n. 16., Gait. de credit. cap. 4. quaesit. 6. n. 284., Rota decis. 40. n. 22. coram Duran., et dec. 163. n. 7. et dec. 313. n. 3. part. 10. rec. vel si data sit potestas creditori vendendi, alienandi, pignorandi, et disponendi de bonis debitoris reverter. ad *Marin. dec. 476. n. 3. tom. 2., Mantica de tacit. lib. 11. tit. 3. n. 15. Rota dec. 40. n. 21. cor. Duran. vel si designata pro solutione sit res certa, certusque fundus, Merlin. de pign. lib. 2. t. 3. q. 91. n. 3. et per tot., vel si habeatur obligatio emissa cum omnibus clausulis solitis, *Cancer. var. resol. part. 1. cap. 14. n. 41. et 43. Negusant. de pignor. part. 3. memb. 1. n. 24. cum seq., Cyriac. contr. 189. n. 31., Rota decis. 350. n. 32. coram Priol. vel si de contractibus, aut rebus agatur, in quibus hypotheca apponi solita est, nam licet per notarium omittatur, apponita, et contracta respective intelligitur *Menoch. de praesum-****

- pt. lib. 3. praesumpt. 43. n. 5., *Negusant. de pignor. par. 3. memb. 1. n. 24. et 25.*, *Cancer. var. resol. par. 1. cap. 14. n. 41. in fin. et 42. cum seq.* vel si pro observantia contentorum in instrumento adsit juramentum *Cephal. cons. 41. n. 19.* *Seraph. de privil. jurament. privileg. 158. n. 1.* *Surd. dec. 225. n. 11.*, *Rota decis. 313. n. 4. par. 10. rec.* istam vero conclusionem in dubium revocat *Mantica de tacit. lib. 11. tit. 3. n. 22.* vel si demum fuerit per apocham conventum ut eadem vim publici instrumenti haberet, in quo omnium bonorum obligatio apponi solet *Rota dec. 22. n. 7. 8. et 9. cor. Remboldo.*
- Et praemissorum ratio est, quia in adductis casibus, aliisque generis ejusdem, obligatio non ad personam dumtaxat, sed insimul ad bona dirigitur *Gait. de credit. cap. 4. q. 6. n. 279.* Unde secus est, si se debitor ita subscribat in singrapha *obligo me uti supra*, quia obligatio haec solam respicit personam obligantis ac proinde hypothecam non continet, ex allegatis per *Palm. Nep. dec. Lucen. tom. 3. dec. 237. n. 2.*
- Scriptura autem, adsit, vel non, ad hypothecam contrahendam parvi refert, dummodo quod actum sit, probari per testes valeat, ad instar aliorum contractuum *d. leg. contrahitur 4. ff. de pign., et hypoth.*, *Gait. de credit. cap. 2. tit. 8. n. 3200.*, *Negusant. de pignor. part. 2. memb. 4. n. 5.*, *Pacific. de Salvian. inspect. 1. cap. 7. n. 41. ad plur. seq.*, *Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 12. n. 3.*, *Merlin. de pignor. lib. 3. quaest. 33. n. 4. tit. 5. quaest. 199. n. 1. et 2.*, *Surd. dec. 72. n. 4. et 5.*, *Palm. Nep. dec. Lucen. tom. 3. dec. 237. n. 3. et 15.*, *Hevia de commerc. terres. r., et naval. cap. 18. n. 38. lib. 2.*, *Rota dec. 11. n. 20. de fide instrument. cor. Falconer.* et ad hoc duos quoque sufficere testes tumentur *Ancharan. quaest. jur. lib. 1. q. 10. n. 5.*, *Pacific. de Salvian. inspect. 1. cap. 7. n. 42. in fin.*, *Rota decis. 844. n. 4. cor. Buratto* ergo et in apocha privata hypotheca contrahi potest multo magis *Gait. de credit. cap. 2. tit. 7. n. 2461.*, *Genua de script. privata lib. 1. quaest. 16. conclus. 3. n. 2. et 3.*, *Merlin. de pignor. lib. 1. tit. 3. quaest. 14. n. 11.*, *Rota dec. 11. n. 2. de fide instrum. cor. Falconer.* prout ex diverso instrumentum per se non inducit hypothecam, nisi in eo habeatur apposita *Negusant. de pignor. par. 2. memb. 4. n. 2.* ita ut bona non sit consequentia, debitor est ex instrumento, ergo inest hypotheca *Bald. cons. 485. n. 4. lib. 1.*, *Merlin. Pignatell. contrav. 36. n. 1.*, *Merlin. de pignor. lib. 1. quaest. 33. n. 2. in fin.*
- At verum, ut apocha privata possit concurrere cum publico instrumento, debet esse trino teste munita *leg. scripturas 9. c. qui pot. in pign. hab.*, *Gait. de credit. cap. 2. tit. 8. n. 3193.*, *Genua de script. privata lib. 1. quaest. 16. conclus. 5. n. 1.*, *Parrexa de edit. instrum. tit. 1. resol. 3. q. 5. n. 63. cum seq.*, *Noguerol. allegat. jur. 26. n. 111. et 112.* annot. ad dec. 377. n. 10. cor. *Pamphil.*, *Thomat. dec. 244. n. 4. tom. 2.*, *Constantin. ad stat. urb. annot. 30. n. 296.*, *Rota dec. 382. n. 2. part. 5. tom. 1. rec.*, et in dec. 1291. n. 1. cor. *Coccin. et decis. 1251. n. 15. cor. Emerix jun.*, et in dec. 377. n. 1. cor. *Molin.* vel per notarium recognita, seu archiviata, et tunc a die talis recognitionis, seu archiviationis inter hypothecarios desumit suae anterioritatis privilegium *Gait. de credit. cap. 2. tit. 8. n. 3194.*, *Costa de retract. cap. 8. cas. 6. n. 3.*, *Gratian. discept. for. cap. 500. n. 14. ibique Carol. Anton. de Luca n. 17.*, *Urceol. consult. for. cap. 1. n. 57. in appendic. Thomat. decis. Maceraten. 244. n. 5. et 7. tom. 2.*, *Rota dec. 135. n. 7. cor. Merlin.* quia tales cautela adhibentur ad tollendam suspicionem antidatae. ita ut hac suspicionem quovis modo sublata, apocharius quoque anterior instrumentario posteriori praefertur *Parrexa de edit. instrument. tit. 1. resol. 3. q. 5. n. 64.*, *Rota post Merlin. de pignor. dec. 17. n. 5. et dec. 10. n. 7. cor. Ninot. decis. 403. n. 4. et dec. 484. n. 1. cor. Caprara*, et in dec. 135. n. 4. 5. et per tot. cor. *Merlin.* cum nihil referat, hypothecam in publico instrumento, vel magis in apocha privata esse contractam *Parrexa loc. prox. cit. n. 84.*, *Salgad. in labyrinth. credit. part. 2. cap. 21. n. 29.*, *Constantin. ad stat. urb. annot. 30. n. 296.*, *Rota decis. 905. n. 3. et seq. cor. Buratt. dec. 41. n. 3. cor. Celso dec. 421. n. 6. 7. et seq. par. 13. rec. et dec. 54. n. 28. cor. Ratto* haec autem suspicio antidatae etiam per aequipollens, et per conjecturas submoveri potest *Annot. ad dec. 377. n. 10. vers. nihilominus cor. Pamphil.*, *Rota dec. 276. n. 5. par. 17. et in decis. 255. n. 2. et 4. part. 18. tom. 1. recent.*, et dec. 350. n. 46. et 50. cor. *Priolo*, et dec. 10. n. 12. 13. et 14. cor. *Bich.*, et dec. 403. n. 3. et 4. cor. *Caprara* ut puta
- si apocha, vel scriptura obsignata habeatur signo principis, episcopi, communitatis, sive alicujus officialis publici *Parrexa de edit. instrum. tit. 1. resol. 3. q. 5. n. 38. et 39. et per tot.* ubi latissime haec pertractatur materia: item per testes multo magis, qui si de tempore datae, fuisse contractum initum, evincant, apocha subinde etiam recognita, ad diem datae, retrotrahitur *Salgad. in labyrinth. credit. part. 2. cap. 21. n. 30.*, *Censal. dec. Lucen. 43. n. 67.*, *Rota dec. 350. n. 47. cor. Priolo*, et dec. 403. n. 7. cor. *Caprara* retrotrahitur quoque apocha postea recognita, dotis creditum privilegium continens *Censal. dec. Lucen. 43. n. 69.* his addi etiam potest, creditorem hypothecarium, ex mero chirographo solemnitatibus *d. leg. scripturas* destituito, ratione temporis posse aliis creditoribus hypothecam ex consimili chirographo habentibus praeferrere, nam eos inter cessat *d. solemnitatis exceptio Merlin. de pign. lib. 4. tit. 1. quaest. 15. n. 33. et 34.*, *Rota dec. 135. n. 11. 12. et 13. cor. Merlino.*
- Hypotheca similiter, tam pure, quam sub conditione contrahi potest *leg. res hypothecariae in princ. 5.*, et *leg. grege 13. q. si sub conditione ff. de pign. et hypoth.*, *Negusant. de pign. part. 3. memb. 1. n. 3.*, *Rota in theatr. Card. de Luca lib. 6. dec. 50. n. 18. tom. 1.* itemque pro debito tam puro, quam in diem, prout etiam sub conditione, contracto *leg. res hypothecariae ff. de pign. et hypoth.*, *Voet. in pandect. lib. 20. tit. 1. n. 20.*
- Contrahitur item hypotheca, nedum in stabilibus, id quod non admittit dubium, atque infinita propemodum exempla suppeditant Romanae leges, ut praecipue in *leg. 1. q. cum praedium pign. et q. cum praedium uxor*, et *leg. si fundus 16.*, et *leg. creditor 23.*, et *leg. Paulus 29. q. domus ff. de pign. et hypoth.* et *leg. cum te 4. c. eod. tit.* sed etiam in mobilibus *arg. leg. 1. q. quid ergo ff. quae res pign., vel hypoth. leg. curator 3. c. si alien. res pign. dat. sit*, *Duaren. in tit. 7.*, *Pandect. lib. 13. cap. 7. in princ.*, *Voet. in pandect. lib. 20. tit. 3. n. 1.*, *Beyma comment. var. tit. jur. in princ. tit. de hypoth.*, et *pign. vers. et non solum*, *Gait. de credit. cap. 4. quaesit. 4. n. 43. cum seq.*, *Grivell. dec. Dolan. 53. n. 17.*, *Merlin. de pign. lib. 1. quaest. 2. n. 6.*, et *lib. 2. quaest. 65. n. 1.* *Card. de Luca de credit. disc. 22. n. 21.* puta in frumento, vino, oleo, eorumque augmento *Negusant. de pign. part. 8. memb. 1. n. 52.*, *Merlin. de pign. lib. 4. quaest. 194. n. 2.* item in mercibus, et instrumentis etiam ad artem agrariam spectantibus, in quibus tamen mobilibus eo usque durat hypotheca, donec in dominio sint debitoris, nam illis alienatis, vel quoquo modo distractis, hypotheca extinguitur, propter libertatem commercii *Merlin. de pign. lib. 1. quaest. 13. n. 5.*, *Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 4. n. 36. vers. sed advertendum*, *Casareg. de commerc. disc. 120. n. 47.*, *Card. de Luca de credit. disc. 22. n. 21. cum seq. et de fideicom. disc. 99. n. 2.*, *Constant. vot. 342. n. 6.* *Rota dec. 55. n. 9. cor. Otthob.*, *dec. 340. n. 2.*, et *dec. 652. n. 1. part. 18. recen.*, *dec. 45. n. 15.*, *dec. 198. n. 5. tom. 9. in Nuperrim. dec. 187. n. 12. et 13. cor. Ansaldo.*, et *dec. 17. n. 4. de reb. credit. cor. Falconer.* quod ipsum de bonis quoque, seu mobilibus fideicommissariis praedicatur, quousque tamen existant penes haeredem gravatum, nam illis distractis, ac per tertios bona fide emptis hypotheca favore successorum ad fideicommissum vocatorum solvitur *Card. de Luca de fideicom. disc. 99. n. 2. et 5.* qua ratione, hypotheca etiam solvitur super nominibus debitorum solutis, et respective exactis, nam eatenus hypotheca super illis permanet, quousque penes creditorem insoluta persistunt *leg. nomen 4. c. quae res pign. oblig. poss. vel non*, *Merlin. de pign. lib. 2. tit. 1. quaest. 32. per tot.*, *Card. de Luca de credito disc. 14. n. 11. et disc. 40. n. 5.*, *Salgad. in labyrinth. credit. part. 2. cap. 28. n. 11. et seq.*, *Fattinell. respons. 29. n. 15.* *Rota dec. 233. n. 11. cor. Kaunitz. et dec. 198. n. 30. tom. 2.*, et *dec. 489. n. 27. tom. 4. cor. Crescentio*, haec tamen extinctio nominis fieri nequit a debitore per compensationem in praedictum ejus creditorum post convocatum concursum *Salgad. in labyrinth. credit. part. 2. cap. 3. a n. 33. ad fin.*, *Rota decis. 1292. n. 3. tom. 5. cor. Molin.*, *dec. 31. n. 9. cor. Ratto*, et *dec. 489. n. 11. ad 17. cor. Crescent.* dixi post convocatum concursum, nam ante concursum indictum, ipso jure compensatio fieri permittitur *leg. si constant c. de compensat.*, *Gob. consul. 130. n. 19. et 20.*, *Rota dec. 914. n. 10. cor. Molin. dec. 27. n. 1. ad 4. de solut. cor. Falconer.*, et in Romana pecuniaria 3. julii 1752. q. quamquam cor. *Eminentis. D. Card. Molino.*
- Contrahitur quoque hypotheca super bonis fideicommissa-

65 riis jurisdictionalibus, in vim bullae Baronum editae per sa-
me. Clementem VIII. *Merlin. de pign. lib. 3. quaest. 9. n. 7. 8. et 9.*, *Fattinell. ad bullam Baron. observat. 3. n. 2. ad plur. seq.*, *Rota dec. 641. 824. 950. 964.*, et 1179. cor. *Emerix jun. et in dec. 612. n. 47. cum seq. cor. Cavaler. dec. 1264. n. 9. tom. 5. cor. Molin.*, et in *Mantissa Card. de Luca tom. 3. lib. 8. dec. 33. n. 3. et 16.*, et dec. 34. n. 23., et in dec. 58. n. 7. coram *Rezzonic.* item sup. r. juribus, et
66 servitutibus *leg. si is. 11. §. ususfructus. et leg. sed an viae 12. ff. de pign. et hypoth.*, *Merlin. de pign. lib. 2. quaest. 29. n. 4. et 8.*, *Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 3. cap. 2. n. 210. et seq.* et in universum contrahitur super
67 omnibus rebus, quae in commercio sunt hominum *leg. 1. eam rem ff. quae res pign. vel hypoth.*, et *leg. qui filios 6. c. eod. tit.* *Hugo Donell. tract. de pign. tit. de pign. conventional. in fin. et tit. an in omnibus rebus etc. in princ. et fere per tot. Surd. cons. 4. n. 18.*, *Cyrinc. contrav. 55. n. 11.*, *Salgad. labyrinth. credit. part. 2. cap. 13. n. 4.*, *Gob. consult. dec. 100. n. 1.*, *Merlin. de pignor. lib. 2. tit. 1. quaest. 65. num. 1.*

68 Numquid etiam contrahitur hypotheca super re aliena? Negat text. in *leg. quae praedium 6. c. si aliena res pign. data sit.*, *Duaren. in tit. 7.*, *Pandect. lib. 13. cap. 7. in princ.*, *Voet in pandect. lib. 20. tit. 3. n. 3.*, *Pacific. de Salvian. inspect. 3. cap. 2. n. 394.*, *Merlin. de pign. lib. 2. tit. 1. quaest. 2. n. 2.*, *Negusan. eod. tract. part. 2. memb. 3. n. 52. et 58.*, *Constantin. vot. 157. n. 3. et vot. 506. n. 30. tom. 4.*, *Rota dec. 45. n. 6. cor. Ninott. et dec. 208. n. 10. et dec. 242. n. 8. cor. Coccin. Gomes.*, et post *Pacific. de Salvian. dec. 133. n. 4.*, nisi rei dominus scriverit, et tace-
69 rit, tum cum rem suam pignori datam cognovit, nam propter fraudem, qua dominus sciens, et tacens notatur, hoc receptum est, ut pignus consistat *leg. mulier 11. c. de distract. pign.*, *Voet. in pandect. lib. 20. tit. 3. n. 7.*, *Faber. in cod. lib. 8. tit. 6. defn. 6.* quod multo magis recipitur, si domi-
70 nus ratum habuerit *Duaren. in tit. 7.*, *Pandect. lib. 3. cap. 7. in princ.*, *Negusan. de pignor. part. 2. memb. 3. n. 54.*, *Pacific. de Salvian. inspect. 3. cap. 2. n. 396.*, *Merlin. de pign. lib. 2. tit. 1. quaest. 2. n. 25.*

71 At vero, si alienam rem pignorans, ejus exinde acquirat dominium, pignus utique conualescit *leg. cum res 5. c. si aliena res pign. data sit. Voet. in pandect. lib. 20. tit. 3. n. 4.*, *Negusan. loc. cit. n. 55.*, *Pacific. pariter loc. cit. n. 399.*, *Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 4. n. 7.* quoquo titulo do-
72 minium acquirat, vel particulari, vel universali *Voet. loc. cit. n. 4.* item, sive scriverit, sive ignoraverit ab initio debitor, alienam rem esse, quam pignori dedit *leg. cum vir. 42. ff. de usucap.*, *Voet. loc. cit. sub n. 4.* Relative tamen ad credi-
73 torem scientem, rem alienam esse, nec per supervenientiam domini in debitore conualescit hypotheca, salvo solum jure retentionis, late *Negusan. loc. cit. n. 56.*, *Merlin. de pignor. et hypoth. lib. 2. tit. 1. quaest. 2. n. 6. ad plur. seq.* Sed pacto illa, ut res aliena nexu pignoris teneatur sub conditione, si illius dominium acquirat debitor conualescit, dominio rei per debito-
74 rem quaesito *arg. leg. 1. in princ. ff. de pign.*, *Duaren. in tit. 7.*, *Pandect. lib. 13. c. 7. in princ.*, *Negusan. de pign. par. 2. memb. 3. n. 53.*, *Pacific. de Salvian. inspect. 3. cap. 2. n. 395.*, *Merlin. de pign. lib. 2. quaest. 2. n. 23.*

75 Quid rursus est in ea specie dicendum, qua rem quis alienam Titii obligaverit, et postea Titium haeredem scripserit, num Titius ratum habere pignus debeat? Distinguendum est, vel Titius invitus fuit, ac prohibens, et pignus non confir-
76 matur *leg. rem alienam 41. ff. de pignorat. act.*, *Voet. in pandect. lib. 20. tit. 3. n. 5.* vel fuit simpliciter ignorans, et confirmatur *leg. si Titio 22. ff. de pign. et hypoth.*, *Voet. in pandect. lib. 20. tit. 3. n. 5.* Procurator quoque, si rem domini sui pignorerit, et in ejus utilitatem pecuniam con-
77 verterit, pignus consistit *l. 1. c. si aliena res pign. data sit. Voet. in pandect. d. lib. 20. tit. 3. n. 7.* quod ipsum de procura-
78 tore, seu administratore legitimo reipublicae affirmandum videtur *leg. si is, qui 11. ff. de pignor. et leg. civitas 27. ff. de rebus credit.*, *Voet. in pandect. d. lib. 20. tit. 3. n. 7.*

79 Bona quoque emphyteutica, quando sunt ad instar allodia-
lium recipiunt hypothecam, et cum ea transeunt in quem-
cumque successorem *Negusan. de pign. part. 2. memb. 2. n. 28.*, *Merlin. eod. tract. lib. 2. quaest. 8. n. 23. 24. et 25.*, *Card. de Luca de emphyt. disc. 8. n. 5. et 6.*, *Rota dec. 426. n. 6. part. 1. et dec. 183. n. 4. part. 4. diversor. et dec. 257. n. 12. part. 11. rec. dec. 455. n. 11. et 12. cor. Cerro,*
Zanchii = de Praelat. =

et dec. 260. n. 15. tom. 1. cor. *Molin.* hypothecam pariter recipiunt bona stabilia pro forensibus, licet in forenses bona stabilia alienari inhibuerint Sixtus V. et Clemens VIII. ut
80 per *Card. de Luca de feud. disc. 69. n. 11.*, *Rocca disp. jur. cap. 57. n. 46. ad plur. seq. et praecise n. 60.*, et *Rota dec. 211. n. 6. ad fin. et dec. 680. n. 22. tom. 3. part. 1. cor. Molin.* exceptis bonis jurisdictionalibus, quae in foren-
81 ses, necdum alienari, sed ne hypothecari quidem possunt *Rota in dec. 328. n. 4. part. 5. tom. 1. rec. in dec. 1371. n. 14. 15. 16. et per totam tom. 6. cor. Lancetta*, id quod causae est, ut nullam forenses, utcumque anteriores praelationem
82 obtineant in concursu subditorum *joy. de contract. minor. gloss. 13. §. 5. n. 23.*, *Rota dec. 162. n. 4. par. 3. rec.*, et in dec. 1371. n. 17. cum seq. cor. *Lancetta.*

Pecunia demum, et ipsa hypothecam recipit *l. idemque 7. in fin. ff. qui pot. in pign. hab.*, *Negusan. de pign. part. 2. memb. 4. n. 166.*, *Merlin. eod. tract. lib. 2. quaest. 19. n. 9. et lib. 4. quaest. 28. n. 1.*, *Hevia de commerc. terrestr. et naval. cap. 18. n. 7.*, *Afflict. dec. Neapolit. 190. n. 4.*, *Rota dec. 49. n. 3. cor. Coccin. Gomes*, quousque tamen in dominio debitoris permanet *Surd. cons. 4. n. 16.*, *Merlin. de pignor. lib. 2. tit. 1. quaest. 48. n. 16. ad 19. et lib. 4. quaest. 28. n. 12.*, *Rota in dec. 681. in fin. versic. Ex quo videtur par. 1. rec.*, et in dec. 233. n. 11. cor. *Kaunitz*; nam, si consumpta pecunia sit, vel commixta, hypotheca sol-
83 vitur *Surd. cons. 4. n. 15.*, *Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 3. cap. 2. n. 253. cum seq.*, *Afflict. dec. 190. n. 6.*, *Merlin. de pign. lib. 2. tit. 1. quaest. 48. n. 16.*, et lib. 4. tit. 1. quaest. 28. n. 2. *Rota post d. Pacific. decis. 204. n. 2.* nisi recepta sit a creditoribus sub obligatione de restituendo, quia tunc consumpta non dicitur pecunia, sed extar, et hypothecam creditorum retinet *leg. 1. et 2. ff. de usufr.*, *Merlin. de pign. lib. 4. tit. 1. quaest. 28. n. 22.*, *Franc. dec. 75. n. 9.*, *Rota dec. 650. n. 33. cor. Amat. Dunoz.*, et
84 dec. 494. n. 8. cor. *Remboldo.*

85 His praecognitis, statuenda nunc regula est in hypothecis, ut prior in tempore sit potior in jure *cap. qui prior 54. de regul. jur. in 6. leg. qui generaliter 2. leg. potior 11.*, et *leg. creditor 12. ff. qui pot. in pign. hab.*, et *leg. 1. c. eod. tit.*, *Voet. in pandect. lib. 20. tit. 4. n. 27.*, *Gait. de credit. cap. 2. tit. 8. n. 3186.*, *Salgad. in labyrinth. credit. par. 1. cap. 42. n. 14.*, *Rodrig. de concurs. credit. part. 2. artic. 1. n. 2.*, *Antonell. de temp. legal. lib. 4. cap. fin. n. 1. et 2.*, *Constantin. ad stat. urb. annot. 30. n. 287.*, *Rota decis. 34. n. 47. cor. Cerro*, et dec. 223. n. 2. cor. *Tanar.* nam praecipuum privilegium hypothecae est anterioritas temporis
86 *Rota ad ornatum Card. de Luca tom. 1. lib. 6. de dote dec. 50. n. 14. et dec. 290. n. 14. tom. 1. in nuperrim.* utcumque hypotheca tacita sit, vel expressa, nam ad effectum praelationis, parilis est utriusque ratio, unde anterior tacita vincit posteriorem expressam *glossa in leg. assiduis verbo licet circa med. c. qui pot. in pign. hab.*, *Gratian. discept. for. 935. num. 38.*, *Gait. de credit. cap. 3. quaest. 5. n. 216.*, *Merlin. de pign. lib. 4. tit. 1. quaest. 2. n. 8. et quaest. 4. n. 28.*, *Antonell. de tempor. legal. lib. 4. cap. fin. n. 3.*, *Ausald. de commerc. disc. 13. n. 21.*, *Rota dec. 360. n. 4. par. 11. rec.*, et dec. 1075. n. 20. coram *Molin.*, et in *Romana fideicommissi super immissione in specie quoad secundum dubium 28. januarii 1746. §. 13. cor. bo. me. Vicecom.*

87 Istam vero anterioritatem ex temporis quoque momento quaeritur, ut si per momentum hypothecam prius contraxero, praelationem habebam *glossa in cap. si a sede vers. nec appareat de praebend. in 6.*, *Decian. cons. 109. n. 22. in fin. lib. 2.*, *Rodrig. de concurs. credit. par. 2. art. 1. n. 3.*, *Merlin. de pignor. lib. 4. quaest. 4. n. 1.*, *Andreol. contrav. 352. n. 1.*, *Salgad. in labyrinth. credit. part. 2. cap. 13. n. 7.*, *Antonell. de tempor. legal. lib. 4. cap. fin. n. 4.*, *Constantin. ad stat. urb. annot. 30. n. 288.* sin autem duo eadem die cum debitor contraxerint hypothecam, alter horam habeat, alter non, is debet alteri praeferrri, qui habet horam certam *Voet. in pandect. lib. 20. tit. 4. n. 29.*, *Acosta de p. civil. credit. in praefat. ad regul. 3. n. 6.*, *Merlin. de pignor. lib. 4. quaest. 4. n. 33.*, *Andreol. contrav. 352. n. 9. et 10.*, *Antonell. de tempor. legal. lib. 4. cap. fin. n. 9.*, *Constant. ad stat. urb. annot. 30. n. 289.*, *Rota in Pisaren. concursus 13. mart. 1726. §. hinc transeundo et 25. novembris ejusdem anni §. exclusa cor. Crispolto*, quod si ambo contraxerint eadem die, vel hora, insimul aequae concurrunt *Voet. in pandect. lib. 20. tit. 4. n. 29.*, *Rodrig. de concurs. credit. part. 2.*
88
89
90
91
92

art. 1. n. 4. et 5., *Merlin. de pignor. lib. 4. tit. 1. quaest. 4. n. 23.*, *Antonell. de tempor. legal. lib. 4. cap. fin. n. 11. Constantin. ad stat. urb. annot. 30 n. 291. et seq.*

Idque ipsum peraeque servatur, si in eodem instrumento plures contractae sint hypothecae, nam nec prius, nec posterius relative ad scripturam attenditur *Salgad. in labyrinth. credit. parte 2. cap. 4. n. 135. et 136.*, *Rota decis. 161. n. 15. part. 9. tom. 1. rec.* sed hoc secundum alioquos verum est in hypothecis constitutis in dispositionibus ultimae voluntatis, ut per *Gratian. discept. for. cap. 646. n. 18.*,
 94 *Merlin. de pign. lib. 4. tit. 1. quaest. 4. n. 20.* secus vero dicendum sit in contractibus, in quibus secundum ordinem scripturae divisae per capitula separata datur anterioritas hypothecae, ut qui prior est in ordine ejusdem instrumenti priorem habeat hypothecam *Pacific. de Salvia. interdict. inspect. 3. cap. 2. n. 439. et cap. 3. n. 52.*, *Hevia de commerc. terrestr. et naval. verbo Praelatio n. 40.*, *Merlin. de pign. lib. 4. tit. 1. quaest. 4. per tot.*, *Negus. eod. tract. part. 2. memb. 4. n. 110. et part. 5. memb. 2. n. 45.*

Sed contrarium, his non obstantibus, verius est, hoc est, ut indistincte, vel in contractu, vel in ultima voluntate, constituta sit favore plurium hypotheca, non dari prius, et posterius, latissime, atque eruditissime post *Surd. consil. 217. n. 9. tom. 2. et in dec. 322. n. 65. vers. nec movet* et probant *Salgad. in labyrinth. credit. par. 2. cap. 4. a n. 130. ad fin.*, *Andreol. contro. for. 352. n. 2. et Rota decis. 114. n. 10. et 11. cor. Peuting. dec. 64. n. 9. par. 10. rec.* hique creditores, qui in eadem scriptura, vel instrumento hypothecam contraxerunt, singuli pro sua crediti quantitate, servata scilicet proportione, seu per contributam, in re pignoriata concurrunt, ut si alter sit forte creditor in decem alter in viginti, hic pignus habeat obligatum pro duabus ex tribus partibus,
 97 alter autem pro reliqua tertia parte *l. idemque est 7. §. si tibi ff. qui pot. in pign. hab. leg. si fundus 16. §. si duo ff. de pign. et hypoth.*, *Rodriq. de concurs. credit. part. 2. art. 1. n. 7.*, *Andreol. contro. for. 352. n. 4. et 13.*, *Salgad. labyrinth. credit. part. 2. cap. 4. n. 135. ad 139. et n. 158.*, *Antonell. de temp. legal. lib. 4. cap. fin. n. 13.*, *Constantin. ad stat. urb. annot. 30. n. 291. et 292.*

Observatu vero dignum est, quod si alter in instrumento habeat horam, alter non, hic poterit nihilominus, qui horam non habet, aliunde probare anterioritatem temporis, vel horae, et ita praeferrri *Voet. in pandect. lib. 20. tit. 4. n. 29.* *Merlin. de pignor. lib. 4. tit. 1. quaest. 4. n. 36* quod si hora in istrumento unius sit expressa postrema lucis, tum alter non habens horam praefertur, quia verisimiliter praecedenter contrahere debuit, et contraxisse jure praesumitur *Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 22. n. 13. vers. secundo est*, *Acosta de privil. credit. in praefat. ad regul. 3. n. 5.*, *Antonell. de tempor. legal. lib. 4. cap. fin. n. 12.* quidquid in contrarium senserit *Merlin. de pignor. lib. 4. tit. 1. quaest. 4. n. 36.* verum tamen est, id esse arbitrio iudicis relinquendum, prout etiam advertit *Acosta loc. cit. n. 5.*

Atque demum, si is, qui non habet horam, est in possessione rei hypothecatae, alter, licet habeat horam expressam proponitur possidenti, cujus conditio semper melior est in dubio *leg. siquis a multis 14. ff. de noxal.*, *Rodriq. de concurs. credit. par. 2. art. 1. n. 6.*, *Antonell. de tempor. legal. lib. 4. cap. fin. n. 11.* sed hoc declara verum esse, si is, qui possidet, certet cum habente horam diei ultimam, ex *Mantica de tacit. lib. 11. tit. 22. n. 13. vers. sed Decius.* secus vero est, si hora diei postrema non sit, quia alterius possessio non tollit praesumptionem anterioritatis ex hora certa desumptam *Merlin. de pignor. lib. 4. tit. 1. quaest. 4. n. 35.* quod si demum sit futurus casus, in quo unus creditor diem habeat certum, non item alter, huic ille praefertur, licet ambo hypothecam habeant expressam *Mantic. de tacit. d. lib. 11. tit. 22. n. 5.*, *Pacific. de Salvia. interd. inspect. 3. cap. 2. n. 445.*, *Rota decis. 24. n. 20. coram Ninot.* complures aliae excitantur quaestiones circa temporis anterioritatem, fiscum inter, ac privatum, quando diei, vel horae incertitudo appareat, puta quod sit possidentis privilegium, qua quisque possideat causa, num lucraliva, vel magis onerosa, atque optime
 103 resolvuntur omnes per *Acosta de priv. credit. in praefat. ad reg. 3. n. 8. 9. ad 24.*

Fieri tamen potest, ut hypotheca posterior praeferratur anteriori, puta, si debitor cum posteriore creditore convenerit, ut in bonis quaerendis, anterioribus praeferratur ipse; nam sicuti in bonis quaerendis, nullum fieri creditoribus praedictum a debitore intelligitur, si velit acquirere *ad text. in leg.*

debitorem 20 ff. quae in fraud. credit., *Salgad. in labyrinth. credit. par. 2. cap. 14. n. 2. 3. 8. 9. et per tot.*, *Franch. dec. 101. n. 2. et per tot. ibique Ricc. in addit.*, *Rota dec. 105. n. 10. et 11. cor. Celso cum plurib. cit.* idque procedere, concursu etiam creditorum pendente, sicut *Salgad. labyrinth. credit. part. 2. cap. 14. n. 80. ad seq.* ita bene potest debitor cum posteriore pacisci, ut super quaerendis idem caeteris praeferratur licet anterioribus *Fontanell. de pact. nupt. clausul 7. gloss. 2. part. 2. n. 77. cum. seq.*, *Salgad. in labyrinth. credit. part. 1. cap. 12. n. 18. et part. 2. cap. 14. n. 108.*, *Parlador. sesquicentur quotid. differ. 57. n. 9.*, *Pacific. de Salvia. inspecti 3. cap. 2. n. 510. et 513.*, *Noguerol. allegat. 19 sub n. 19.*, *Rota dec. 774. n. 15. coram Burat.* et hoc sane, licet anteriores creditores futura etiam bona pro se obligata habuerint *Salgad. eod. tract. par. 2. cap. 14. n. 110. et 111.*, *Surd. dec. 140. n. 9.*, *Pacific. de Salvia. loc. cit. n. 512. cum. seq.* quia semper verum est, in bonis quaerendis, nullum creditores jus habere, nullumque allegare posse praedictum, minusque propterea posse cogere debitorem ad acquirendum *Surd. dec. 140. n. 8.*, *Rota dec. 105. n. 9. cor. Celso* cum juri quaerendo valeat debitor etiam renunciare in praedictum suorum creditorum *Carol. Ant. de Luca ad Franch. dec. 101. n. 25.*, *Rota dec. 306. n. 18. coram Celso.* qua in re vide, quae alias dixi in exercit. l. 2. n. 74. 75. et 88.

Haec item regula ad eum quoque casum extenditur, in quo posterior creditor cum debitore convenerit, ut idem ad acquirendum posset compelli, puta ad acceptandam haereditatem, legatum, donationem, et hujusmodi, nam nec debitor cogi poterit adire, nec si adierit, anteriores praelatione fraudantur, dicto etiam pacto non obstante, ex late traditis per *Franch. dec. 101. n. 32. ibique Carol. Anton. de Luca n. 25.*, *Salgad. in labyrinth. credit. part. 2. cap. 14. n. 119. et seq.* num vero juris ista dispositio sit laudabilis vel non, ex eo intelligere est, quod similes in fraudem creditorum repudiantes, gravi culpa coram Deo innodantur; idque etiam ad consilium dantes, extendunt *Gratian. discept. for. cap. 271. n. 24. et 25.*, *Sanchez. de matrim. lib. 6. disp. 4. n. 9.*, *Ricc. in addit. ad Franch. dec. 101. in fin.*, et *Novar. ad eumd. Franch. ibid. vers. in foro tamen interiori, et ibi pariter Carol. Anton. de Luca n. 8. et 13.*

Numquid autem debitori liceat, praedictum et fisco in quaerendis inferre, hoc est rem non acquirendo, vel haereditatem repudiando, indicavi superius exercit. 2. §. 3. n. 125. ad seq. quo loci, non licere dixi, propter litteram *textus* clarissimam in *leg. in fraudem 45. ff. de jure fisci.* et licet non pauci contrarium sustineant, quos inter sunt *Donell. comment. jur. lib. 23. cap. ult. lit. e. in not. versic. verba si non queratur. Decius cons. 445. n. 66. tom. 1.*, *Peregrin. de jur. fisci lib. 5. tit. 1. n. 190. cum seq.*, *Surd. dec. 140. n. 7.*, *Sanchez. de matrim. lib. 6. disp. 4. n. 8. circa med.*, *Salgad. labyrinth. credit. part. 2. cap. 14. n. 76. 77. 78. 79. et 121.* *Olea de cess. jur. tit. 2. quaest. 3. n. 16.* hi se tamen implicant omnes in expositione alterius, *leg. cum quidam 26. ff. de jur. fisci* quae alteri supracitatae *leg. 45. ff. eod. tit.* contraria omnino videtur; si mihi vero haec in re licet meum aperire animum, dixerim, *d. leg. 26.* non loqui de eo, qui directe haereditatem sibi delatam repudiavit, sed de reo capitis, qui filium emancipavit, ut haereditatem adiret, in quibus terminis, bene concludit *text. in d. leg. 26.* non videri in fraudem fisci factum, quod acquisitum non est; emancipatio quidem reo etiam capitis de jure permittitur *Gothofred. in d. leg. 26. ff. eod. tit.*, *Cujac. tom. 3. col. 200. litt. B.* si ex hoc itaque actu licito, praedictum non acquisitionis in fiscum derivat, hoc est per indirectum, seu per accidens, nullimode curandum, prout dicitur de aedificante aedes suas, quas tollendo, si vicini domum obscurer, quia hoc est per accidens, non dicitur inferre praedictum, propterea quod jure suo utitur *leg. Proculus ff. de damn. infect.*, et *leg. cum eo ff. de servit. urb. praed.*, *Rota dec. 587. n. 12. par. 5. tom. 2. rec.* contra ea vero *textus* in d. alia posteriori *leg. 46.* generaliter, et indistincte docet, fiscum fraudari, tum in quaesitis, si alienetur, tum in quaerendis, si non quaeratur, ibi: *in fraudem fisci non solum per donationem, seu quocumque modo res alienatae, revocantur; idemque juris est. et si non quaeratur:* et quod in quaerendis fiscus fraudari non debeat, sed imo debitor ad acquirendum cogi valeat, praeter allegatos in *d. exercit. 2. §. 3. n. 125.* sustinet *Cujac. lib. 8. observat. 9. litt. A. B. tom. 3. Donell. comment. jur. lib. 23. litt. C. in fin. in not.*, *Pere-*

grin. de jar. fisci lib. 5. lit. 1. n. 19. Fachineus contro. jur. lib. 13. cap. 46. n. fin. Gratian. discept. for. cap. 132. n. 12. ad 18. idem Gratian. decis. March. 17. n. 2. 29. et 21. Archaran. cons. 101. sub. n. 8. Hevia de commerc. terrestr. et naval. lib. 2. verbo revocatoria in cap. 28. n. 33.

Superius dixi, hypothecam sub conditione etiam contrahi posse haec autem conditio, seu obligatio triplex est; pura scilicet, potestativa, nec non casualis, et mixta; pura obligatio efficit, ut statim inito contractus, hypotheca sit exercibilis, suamque a die contractu anterioritatem desumat leg. si res hypothecariae 5. ff. de pign. et hypoth. 2. omnis stipulatio instit. de verbor. obligat. ibique Vinn. n. 1. Cujac. comment. jur. civil. tom. 5. col. 847. lit. c. Merlin. de pignor. lib. 4. quaest. 22. n. 3. vers. conclusio ergo Rota ad ornatam Card. de Luca lib. 6. tom. 1. dec. 50. n. 18. cum seq. conditio autem potestativa, seu voluntaria, quae pendet a potestate debitoris, seu promissionis, ex Merlin. de pignor. lib. 4. tit. 1. quaest. 22. n. 3. ad plur. sequen., Mantic. de tacit. lib. 14. tit. 46. num. 19. ita ut invito debitore impleri non possit Merlin. loc. cit. num. 12. operatur, ut hypotheca incipiat a die purificationis, nec ullum creditoribus intermediis irroget praesudicium, exclusa retrotractione ad diem initii contractus leg. 4. ff. quae res pign. oblig. poss. et leg. 1. ff. qui pot. in pign. hab. Salgad. labyrinth. credit. part. 2. cap. 13. num. 19. et cap. 21. n. 3. et 4. et per tot. Costa de retract. cap. 8. cas. 31. n. 6. Merlin. de pignor. lib. 4. tit. 1. quaest. 22. num. 3. 8. 9. et 11. Gratian. discept. 856. n. 9. et 12. Pacific. de Salvian. inspect. 3. cap. 2. n. 508. Mans. consult. 117. num. 39. tom. 2. Constant. vot. 274. n. 5. Andreol. contro. 31. n. 8., Urceol. consult. for. cap. 1. n. 38., Rota dec. 419. n. 5. part. 4. t. 2. et dec. 251. n. 9. et dec. 715. num. 10. part. 18. tom. 2. rec. et dec. 728. n. 3. et per tot. par. 1. diversor. et in dec. 21. n. 13. de rebus credit. cor. Falconer.

Haec tamen intellige vera esse si purificatio conditionis pendeat a debitore tantum, vel a debitore simul, atque creditore leg. Titius 4. ff. quae res pign. vel hypoth. dari, l. qui balneum 9. ff. qui pot. in pign. hab., Giovagnon. cons. 35. n. 6. lib. 1. Merlin. de pignor. lib. 4. quaest. 22. sub. n. 3. vers. prout. e contra, Constant. d. vot. 274. num. 6. Rota d. dec. 728. num. 4. part. 1. diversor. et in Romana pecuniaria, seu reintegrationis 23. januarii 1719. 2. neque enim cor. Corio. Secus vero est, si a creditore duntaxat, ita ut invito etiam debitore adimpleri possit conditio; nam isto fit casu ad diem initii contractus, retrotractio l. qui balneum. 9. in princ. ff. qui pot. in pign. hab., Castren. in leg. quidam cum filius 2. fin. ff. de verbor. oblig. Giovagnon. cons. 35. n. 6. lib. 1., Merlin. de pignor. lib. 4. tit. 1. quaest. 22. sub. num. 3. vers. prout e contra, et n. 14. Mantic. de tacit. lib. 14. tit. 46. n. 19. vers. secundo probatur. Constant. d. vot. 274. n. 6. Rota d. dec. 728. n. 3. 4. et seqq. par. 1. diversor., et dec. 178. num. 22. cor. Peatinger, et post Zacch. de oblig. cameral. dec. 273. n. 13.

Conditio demum casualis, vel mixta intelligitur, quando exercitium hypothecae expectat aliquem futurum eventum, nam tunc hypotheca stare dicitur in suspenso, efficitque, ut purificata conditio, retrotrahatur ad tempus initii contractus, in praesudicium quoque creditoris intermedii leg. 1. ff. qui pot. in pign. hab. leg. qui balneum 9. versic. sed si haeres ubi gloss. ff. eod. tit., Giovagnon. cons. 35. num. 7. lib. 1. Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 23. num. 29. Costa de retract. cap. 8. cas. 50. n. 6. Urceol. consult. for. cap. 1. n. 42. Salgad. labyrinth. credit. part. 2. cap. 13. n. 20. et cap. 21. n. 3. 4. et per tot. Mans. consult. 117. num. 40. tom. 2. Constantin. vot. 274. n. 21. et 22. Card. de Luca de dote disc. 79. n. 4. Rota dec. 1652. n. 13. 15. et 18. cor. Coccin. et dec. 50. n. 19. et 20. lib. 6. tom. 1. in Theatr., Card. de Luca, et dec. 169. n. 4. et 5. cor. Danoz. jun. et in Romana pecuniaria, seu reintegrationis 23. januarii 1719. 2. neque enim cor. Corio.

Retrotractio haec insuper datur, quandoque in conditione potestativa, si tamen resolutiva sit contractus, veluti casus est in renovatione locationis, et continuatione hypothecae, ob non factam disdictam; secus vero est, si conditio sit potestativa simpliciter, vel suspensiva contractus, nam tunc retrotractio repellitur, veluti distinguit Pacion. de locato cap. 14. 2. n. 7. 8. 9. et seqq. Constantin. vot. 274. num. 23. 49. 50. et 51. tom. 2., Rota dec. 50. n. 11. et 12. cor. Tanar. huc demum et illud addendum est, ut quoties retrotractio fiat hypothecae, hoc de hypotheca expressa, in qua

tempus obligationis inspicitur, non de tacita, in qua tempus traditionis attenditur, intelligendum sit Ripa in leg. privilegia n. 14. ff. de privil. credit. Speculat. lib. 4. part. 3. tit. de oblig. et solut. 2. 1. num. 49. Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 3. cap. 4. n. 34. et 42. contrarium vero doctoribus numero pluribus, et auctoritate potentioribus, firmat Merlin. ea praesertim ratione, quod inter tacitam, atque expressam hypothecam, nullum est in jure discrimen, in tract. de pign. et hypoth. lib. 4. tit. 1. quaest. 22. n. 23. ad 26., Card. de Luca de dote disc. 79. num. 6. et 7.

Quoad exercitium vero hypothecae quando conditio inest, sunt tres casus distinguendi, primus est, ubi pro debito puro, pignus, seu hypotheca sit sub conditione contracta; nam isto primo casu non antea creditor hypothecariam experiri potest, quam si conditio hypothecae extiterit, possessor tamen rei hypothecatae, cavere interim debet officio judicis se restitutum hypothecam seu pignus, cum primum conditio extiterit, nec pecunia soluta sit leg. Grege 13. 2. si sub conditione ff. de pign. et hypoth.

Secundus casus est, si pro debito conditionali pignus pure contractum sit; puta, si ad diem praestitutam, pecuniam mihi mutuaveris, talem nunc tibi fundum obligo, atque hypothecae subicio, et hoc quidem casu, non prius tibi experiri jus erit, quam conditio extiterit, tuque pecuniam mutuaveris Voet. in pandect. lib. 20. tit. 4. n. 1. in fin.

Tertius, et ultimus casus est, quando pro debito conditionali pignus quoque sub conditione contractum sit, puta si dictum fuerit; si ad diem praestitutam centum mihi mutuo dederis, esto tibi talis fundus pignori obligatus, si eundem fundum emero, vel si eum a tali hypotheca liberavero; et in hoc ultimo casu, utriusque conditionis purificatio expectari debet, hoc est numerationis mutui, et emptionis, seu liberationis fundi Voet. in pandect. lib. 20. tit. 4. num. 1. in fin.

Hypotheca demum quoad sui exercitium est individua Gothofred. in prax. judic. lib. 1. tit. 8. de dividuis, et individuis vers. Hypotheca specialis pag. mihi 469., Voet. in pandect. lib. 20. tit. 1. n. 19. Afflici. dec. 213. n. 3. Merlin. de pign. lib. 2. tit. 1. quaest. 15. n. 54. Salgad. labyrinth. credit. part. 2. cap. 11. n. 5. Constantin. vot. 169. n. 7. Rota dec. 849. n. 10. cor. Ubald. et dec. 1507. n. 59. cor. Coccin., et decis. 11. n. 8. de fideicom. coram Falconer. ut nimirum, etsi plures res, pluresque fundi subjecti hypothecae habeantur, semper in eorum, earumve qualibet parte, pro arbitrio suo experiri jus sit leg. 1. et 2. c. si unus ex plurib. haered. et credit. Salgad. labyrinth. credit. part. 2. cap. 11. n. 7. Thomat. decis. 206. n. 59. Constantin. vot. 169. n. 7. tom. 1. Rota dec. 1507. n. 60. cor. Coccin. dec. 849. n. 11. cor. Ubald. et dec. 16. n. 2. de inventar. cor. Falconer. ita quidem, ut licet pars debiti soluta sit, non ideo pars aliqua rei hypothecatae soluta intelligatur a vinculo hypothecae leg. qui pignori 19. ff. de pignor. leg. si necessarius 8. 2. si unus ff. de pignorat. action., et leg. quamdiu 6. c. de distract. pign., Gratian. discept. for. cap. 730. n. 22., Salgad. labyrinth. credit. part. 2. cap. 11. n. 8. Thomat. dec. 96. num. 26. et dec. 99. num. 61. Surd. dec. 44. n. 7. quia obligatio hypothecae est tota in toto, et tota in qualibet parte pignoris, ex collectis per Salgad. loco proxime cit. n. 10., Constantin. vot. 169. n. 7. tom. 1.

Multifariam denique hypotheca distinguitur; praecipue in expressam, et tacitam Grivell. dec. Dolan. 90. n. 3. Hevia de commerc. terrestr. et naval. cap. 18. n. 3. illa rursus in generalem, et specialem Beyma commen. var. tit. jur. ad leg. 1. tit. 17. in princ. c. quae res pign. oblig. poss. pag. mihi 158. Voet. lib. 20. tit. 1. num. 2., Fontanell. de pact. nupt. claus. 7. gloss. 2. par. 3. n. 22., et gloss. 3. part. 2. n. 22. tom. 2. Gait. de credit. cap. 4. quaesit. 1. num. 57. Merlin. de pign. et hypoth. lib. 1. tit. 1. quaest. 11. in princ. istaque cadit distinctio tam in hypotheca tacita, quam in expressa Voet. in pandect. d. lib. 20. tit. 1. n. 2. Hevia de commerc. terrestr. et naval. cap. 18. n. 4. de quibus infra peculiaris erit sermo.

Romana militiae, seu pecuniaria.
die 12. decembris 1582.

Domini steterunt in decisis, nempe Elisabetham in pecuniis officii militis pii, de quibus agitur, ceteris creditoribus

Raphaelis praefendam esse, quia habet anteriorem, et expressam hypothecam in instrumento mandati procurae in eius persona per eundem Raphaellem facto, ubi ipse promittit sub hypotheca, et obligatione omnium bonorum suorum, se habiturum ratum, et gratum quidquid ab Elisabetha cujus procuratrice circa ea quae in mandato continentur, fieri contingat.

Unde cum hodie Elisabetha petat istas pecunias, et creditores a Raphaelle causam habentes hanc petitionem ratam non habeant, dicitur commissa stipulatio rati *leg. si indebitum §. fin. ff. rem rat. haberi*, et sic factus est locus hypothecae.

Sicut enim, si Raphael viveret, et huiusmodi petitionem Elisabethae ratam non haberet, suae promissioni contraveniret, et stipulatio committeretur *l. quo enim §. rem habere, et §. fin. ff. rem rat. hab.* Eodem pacto creditores, qui ab eo causam habent, tenentur petitionem Elisabethae ratam habere, alioquin non habendo ratam, prout non habent, dicitur commissa stipulatio rati.

Non obstat, quod promissio rati non fuit facta ad favorem Elisabethae procuratricis, sed ad favorem contrahentium cum ea, quia imo fuit facta ad favorem omnium, et singulorum, quorum interest, vel interesse possit quomodolibet in futurum, prout verba instrumenti cantant, pro quibus omnibus, et singulis notarius stipulatur, prout in eodem instrumento apparet, et sic satis est docere de interesse Elisabethae, ut agere possit *Corn. cons. 139. num. 6. lib. 3. Paris, cons. 82. n. 2. lib. 1.*

Nec potest dici, promissionem rati, et hypothecam non posse referri ad creditum Elisabethae, ex quo de eo non fit mentio in instrumento, nisi per verba narrativa, et enunciativa; quia imo fit per verba assertiva, et dispositiva, prout patet ex illis verbis: *et sic ipse Raphael constitutus dixit, asseruit, et affirmavit.*

Non obstat, quod promissio rati et hypotheca est conditionalis conditione potestativa, *si Elisabetha aliquid gesserit*, quae conditio potestativa existens non trahitur retro ad diem promissionis in praedictum creditorum habentium hypothecam ante existentiam conditionis, juxta *leg. qui balneum §. 1. et leg. Potior in princ. ff. qui pot. in pign. hab. doctores in l. si filius familias ff. de verb. oblig. Bartol. in leg. si is qui pro emptore n. 46. ff. de usucap. Alex. cons. 25. n. 5. lib. 3. Negusant. de pign. part. 5. memb. 2. num. 9. et 16. cum seq. lib. 1.*

Siquidem non omnis conditio potestativa non retrahitur, sed illa solum, quae pendet a potestate debitoris, et quae eo invito adimpleri non potest *textus est in d. l. qui balneum §. 1. et leg. penult. ff. quae res pign. oblig. poss.*

Conditio autem potestativa, quae pendet a potestate creditoris, quaeque invito debitore impleri potest, retrahitur, ut post *Bald.* expresse firmat *Imol. in d. l. si filius familias n. 1. et ibi Alciat. n. 22. bene Paul. de Castr. in leg. quidam cum filium §. fin. versic. Secus si non erat, et ibi Alciat. versic. sed quid si conditio ff. de verb. oblig. late Petr. Stell. in leg. qui Romae §. Augerius num. 41. ad fin. versic. Aliae sunt conditiones, et n. 5. ff. eod. tit. de verb. oblig.*

Quae conclusio probatur, tum ex *d. l. qui balneum §. 1.* arguendo a contrario sensu; si enim ibi ea tantum conditio non retrahitur, quae invito debitore impleri non potest, ergo a contrario sensu, ea conditio, quae potest invito debitore impleri, qualis est haec, de qua agitur, retrahitur.

Tum etiam quia in conditione potestativa pendente a potestate creditoris, quae tamen invito debitore impleri potest, cessat ratio, cur conditio potestativa non retrahitur; ratio enim est, quia deficit aequitas, cum in potestate fuerit ante implere, et hanc rationem assignat *Bart. in d. leg. si is qui pro emptore n. 46. in fin. quem sequitur ibi Jason. n. 339. Negus. d. memb. 2. num. 9. ante fin. vers. et ratio differentiae, Ant. Gomez de contract. cap. 11. n. 30. ante med. vers. tertius effectus est, ibi cujus ratio est. idem Jason. in leg. filius familias sub n. 2. in secund. limit. et in leg. quidam cum filium §. fin. sub n. 2. ff. de verb. oblig. Paris. d. cons. 11. n. 71. circa med. lib. 1.*

Quae ratio deficientis aequitatis non potest applicari, nisi conditioni potestativae debitoris, quando enim quis contrahit sub conditione potestativa, et deinde ea pendente contrahit cum alio pure, et demum adimplet conditionem, tunc non fit retractio, quia cessat aequitas, in qua fundatur ipsa retractio, non enim aequum est, ut debitor, qui pendente

conditione cum aliis pure contraxit, et quibus est jus quaesitum, adimpleat, postea conditionem in eorum praedictum, cum posset antequam cum illis contraheret, adimplere, et sic ei imputandum est, cur antea non implevit; quae cessatio aequitatis non potest considerari, in conditione potestativa creditoris, cui non potest imputari, si conditionem implevit, postquam debitor cum aliis pure contraxit quia ignoravit, debitorem voluisse pure cum aliis contrahere, si autem scivisset, cessaret aequitas, et ei imputaretur, cur antea conditionem non implevit.

Et licet *Aret. in d. leg. cum filium §. fin. sub n. 19. versic. sed adverte* teneat contra *Paul. de Castr.* quod imo conditio potestativa creditoris non retrahatur, motus ex *leg. 1. ff. qui pot. in pign. hab.* et ex eo, quod non videtur ratio differentiae inter conditionem potestativam debitoris, et conditionem potestativam creditoris, quia sicut illa pendet a potestate debitoris, ita et ista pendet a potestate creditoris, deducendo latius, ut per eum; nihilominus *Alciat. in d. §. fin.* inquit *Aretinum* leviter dissentire a *Paulo de Castr.* et *Petr. Stell. in d. §. Augerius sub n. 43.* dicit *Aretinum* non recte scripsisse, et ad *text. in d. l. 1.* respondetur non colligi ex eo, quod ad hoc ut conditio trahatur retro satis est, quod ipsa sit in potestate creditoris, nam ibi maritus, qui sub conditione, si dotem reciperet, promisit illam soluto matrimonio restituere cum obligatione, et hypotheca bonorum suorum, quique post numerationem partis dotis, bona sua alteri obligavit, cogebatur recipere residuum dotis, et non erat in potestate sua illud non recipere, ne mulier minus dotata remaneret, alioquin maritus propter ejus negligentiam, potuisset conveniri ad restitutionem dotis etiam non receptae *leg. si fundum ff. de fundo dotal.* et ita ad *text. in d. leg. 1.* respondet *Petr. Stell. in d. §. Augerius n. 43. versic. non obstat.*

Unde ille *textus* non facit ad propositum, quia conditio receptionis dotis non pendebat a potestate mariti debitoris, qui cogebatur eam recipere speciali ratione, ne mulier minus dotata esset, nec etiam eadem conditio solutionis dotis pendebat a potestate creditoris, qui sibi stipulatus fuerat dotem soluto matrimonio restitui, quia ipse compellebatur dotem solvere ex quo eam promisit.

Et sic ibi sumus in conditione necessaria, quae retrahitur, vel in numeratione necessaria, sive implemento contractus proveniente ex necessitate, quo casu inspicitur tempus contractus, licet secus sit in conditione, vel numeratione voluntaria, sive complemento contractus proveniente ex voluntate, tunc enim conditio non retrahitur, nec inspicitur tempus contractus, sed tempus solutionis, vel implementi, prout bene declarat ibi *Bald. et Angel.*

Et si dixeris *Aretin.* colligere ex *d. leg. 1. a contrario sensu*, quod satis sit, conditionem esse in potestate creditoris, ad hoc ut non retrahatur; si enim ideo ibi conditio retrahitur, quia est necessaria, ergo a contrario sensu quando est voluntaria, et sic quando pendet a potestate creditoris, retrahitur.

Nam pro responsione distinguendum est, quod aut sumus in conditione voluntaria pendente a potestate utriusque contrahentis, qualis est conditio solutionis, et receptionis pecuniae, et tunc non retrahitur, et ita procedit *l. potior. ff. qui pot. in pign. hab. et leg. penult. ff. quae res pign. oblig. poss.* prout declarat *Paul. de Castr. in d. l. si filius familias post med. et ibi Alciat. n. 21., et Petr. Stell. in d. §. Augerius n. 41. et in ista etiam conditione loquitur etiam d. leg. 1. licet conditio ibi non sit voluntaria, sed necessaria favore dotis.*

Aut sumus in conditione voluntaria pendente a potestate creditoris tantum, et tunc retrahitur, per ea, quae supra deducta sunt, et sic patet inductionem *Aretin. in d. leg.* nec etiam a contrario sensu posse procedere, quia cum ibi agatur de conditione numerationis, et receptionis pecuniae, utique, si conditio esset voluntaria, penderet a voluntate utriusque contrahentis, et per consequens non retraheretur.

Quantum vero ad id, quod dicit *Aretin.*, quod non adsit ratio differentiae inter conditionem potestativam debitoris, et conditionem potestativam creditoris, respondetur, contrarium ex praemissis apparere.

Ultimo non obstat, quod conditio potestativa in casu nostro non potest retrahi, ex quo Raphael debitor jam obierat tempore existentis conditionis, et sic deficiebat unum ex tribus extremis necessariis ad retrahendam conditionem.

Communis est enim doctorum conclusio, quod conditio

152 existens tunc trahitur retro ad tempus contractus, quando sunt extrema habilia ad obligationem contrahendam, quia superest persona, quae potest obligari persona, cui potest obligatio quaeri, et res super qua contrahitur, alias non fit, retrotractio *leg. eum qui ita §. fin. ff. de verb. oblig. leg. quoties §. inde Marcellus ff. de novat., Ang. in d. leg. si filiusfamilias in fin., et ibi cum n. 4. imo ad fin. Jas. n. 2. in 3. limit., et Alciat. n. 11., Bar. in leg. quoties in fin., Crot. in d. l. si is qui pro emptore n. 136. vers. sic. tertio fallit, et Alciat. n. 12., Ant. Gomez. de contract. cap. 11. ante med. in 3. limit.* Quoniam pro responsione dicitur, in casu nostro adfuisse personam debitoris, non vere, sed repraesentative mediante haereditate illius jacente, quod sufficit. ut per *Bart. in leg. postquam in princ. per illum text. ff. ut leg. nam caus.*

153 Nec intrat replicatio, quod tempore existentis conditionis haereditas non erat jacens, sed jam repudiata a filiis, Matre, et Avia debitoris. Quia forsitan extat aliquis agnatus, vel cognatus, qui non repudiavit, et in omnem eventum adest fiscus, quem constat non repudiasse, et donec aliquis potest adire, sine dubio est haereditas quia est jus succedendi *leg. haereditas ff. de reg. jur., et ita in propriis terminis firmat Bart. in d. leg. Postquam n. 2.*

Haec decisio est la 728. part. 1. diversor.

R. P. D. CRESCENTIO Romana Pecuniaria.
Lunae 15. junii 1739.

Contententibus inter se creditoribus Baldinotti ex una parte, et ex alia Francisco Collicola Monthiono super consignatione pecuniae retractae ex pensionibus palatii haereditarii Prosperi Cimarrae *Sac. Rota coram reverendiss. P. D. meo Calcagnino Decano*, decrevit consignationem favore Monthioni, praevia *decis. 11. februari 1737.*, et decretum hoc successive confirmatum fuit in duabus sequentibus instantiis, per binas sententias, R. P. D. mei de Canilliac; namquamque sententiam, singula praecedente decisione *prima nempe emanata sub die 2. decembris 1737. et secunda die 23. junii 1738.*

Adversus haec tria conformia iudicata, creditores Baldinotti recursum habuerunt ad signaturam, et obtinuerunt mihi dirigi novam commissionem signatam cum clausula *constitudo de tribus* addita insuper facultate revidendi *decisiones 92. et 133. cor. bo. me. Herrera*, quia suppositum fuit, illas pugnare cum aliis decisionibus editis in *Romana cambiorum 15. decembris 1704. cor. bo me muto, et in Romana avocationis pecuniarum 1. junii 1731. cor. eminentiss. Card. Aldrovando*, et in ejus confirmatoriis *cor. eminentiss. D. Corio. et R. P. D. meo Peralta*. Impetrata proinde a Monthiono simili facultate revidendi etiam dd. decisiones in *Romana cambiorum, et in Romana avocationis pecuniarum* propositi hodie dubium: *an constet de tribus*: et responsum accipi: *constare de tribus*.

154 Supposita namque validitate trium praecedentium iudicatorum, quae minime controvertebatur, pro eo quod spectat ad illorum justitiam, transibat pariter sine controversia inter partes, quod cum pecuniae, de quarum consignatione quaeritur, proveniant a patrimonio Cimarrae, non autem Baldinotti, hujus proinde creditores non poterant impedire consignationem illarum favore Monthioni creditoris ipsius Cimarrae, ex causa mutui, nisi in casu, quo vigeret adhuc, et extinctum non esset creditum sc. 4880. quod alias habebat Baldinottus contra eundem Cimarram. Tunc enim non impugnabatur, creditores Baldinotti habentes hypothecatum d. nomen Cimarrae esse in consignatione praefereandos, tanquam anteriores Monthiono; secus vero data extinctione d. crediti, quia tunc perempta hypotheca creditorum Baldinotti, juxta *textum in l. grege 13. ff. de pignor., Surd. cons. 4. n. 16., Ciriaco. contrav. 339. n. 12., Rota dec. 209. n. 12. et seq. par. 15. rec. nihil erat, quod retardare posset consignationem favore Monthioni, ut firmant omnes decisiones in praecedentibus instantiis divulgatae.*

155 Totum igitur causae momentum redigebatur ad punctum extinctionis d. crediti, quam extinctionem creditores Baldinotti mordicus impugnabant duplici medio, sive quia vere, et realiter sequuta non fuerat cum effectiva solutione in manibus Baldinotti, sive quia valide, et legitime fieri nequiverit in praevium creditorum a Baldinotto, vel jam decocto, vel proxime decocturo; neutrum vero subsistere hodie compertum fuit, sicut in aliis praecedentibus instantiis.

Zanchi = de Praelat. =

156 Quod enim Baldinottus vere, et realiter extinxerit creditum, quod habebat contra Cimarram, satis constare visum est ex finali quietantia per ipsum exposita favore haereditatis Cimarrae, qua stante non erat amplius figurabilis duratio, et existentia crediti, de quo creditor ipse jam se satisfactum apertissime profitebatur, ad tradita per *Rotam dec. 256. n. 15. par. 9. tom. 1. rec. cor. Lancetta dec. 630. num. 3. et 4. cor. reverendiss. Crispo, dec. 568. n. 1. et in prima dec. reverendiss. Decani §. quod autem, et in alia R. P. D. mei Canilliac. 2. decembris 1737. §. idque etiam.*

157 Maxime quia dicta quietantia, et praecedens effectiva solutio adamussim verificata apparebat, tum ex nova creatione debiti facta ab Anna Ferraria, nomine haereditatis Cimarrae favore Monthioni, ad hunc praecisum effectum dimittendi Baldinottum, tum ex reali, et effectiva solutione scutorum 880. quam fecit Monthionius de ordine Baldinotti Johanni Baptistae Gaullo creditori ejusdem Baldinotti: et ex solutione reliquae summae scutorum 4000. per viam compensationis debiti similis summae, quod idem Baldinottus habebat erga Monthionum, qui de dictis scutis 4000. fecit quietantiam Baldinotto, ut probe advertunt praecedentes decisiones et signanter prima coram reverendissimo Decano *§. modo ut vero, et §. praetereaue et altera R. P. D. mei de Canilliac. 2. decembris 1737. §. 10.*

158 Et hinc recte in hypothesis satisfactum apparebat menti *textus in leg. nomen 4. c. quae res pignor. oblig. poss. quatenus vult, hypothecam super nomine, non extingui, nisi docto de solutione facta in manibus creditoris, haec enim non deerat in praesenti ex supradictis; parvique refert, an solutio facta fuerit ab ipso debitore, vel ab alio ejus nomine, et an facta fuerit ipsi creditori, vel alteri de ejus ordine, et an demum expleta fuerit cum pecunia numerata, vel alio modo per compensationem, et contrapositionem; semper enim idem resultat effectus liberationis debitoris, et extinctionis nominis, ita ut peremptae dicantur hypothecae super illo contractae, quemadmodum de solutione facta ab alio, nomine debitoris est *textus in leg. nulla 5. c. de solut. et in leg. solvendo 13. ff. de negot. gest. de solutione alteri facta de mandato, et ordine creditoris, habetur in leg. solutum ff. de solut., et in leg. quod justo ff. de re judic., et de compensatione in leg. amplius 15. ff. rem rat. habere, Rot. cor. Arguel. dec. 91. n. 27. bene cor. Herrero. decis. 92. et 133. utrobique n. 8. et in supra allegatis causae decisionibus cor. reverendissimo Calcagnino, et R. P. D. de Canilliac. locis proxime cit.**

159 Non obstante, quod extinctio nominis per viam compensationis admitti nequeat in praevium tertii, hoc est creditorum anteriorum Baldinotti, juxta doctrinam *Salgad. in labyr. credit. par. 2. cap. 28. per tot. et signanter n. 25. quem sequitur Roc. disput. jur. 137. n. 4., Rot. cor. Lancetta. decis. 1110. n. 26. quoniam, ultra quod ista opinio non caret contradictoribus, ubi praesertim non agitur de debitore decocto, et de decoctione jam detecta, ut patet ex allegatis per eundem *Salgad. et per Rocc. ubi supra n. 15. et ex firmatis per Rot. cor. Otthobon. dec. 55. n. 11. et duob. seqq.* De hoc sane dubitari posset in casu, si compensatio allegaretur facta inter Baldinottum, et Cimarram, puta quia Cimarra evasisset postmodum creditor Baldinotti, et per compensationem ejus favore, et commodo inductam, praetenderet, se liberatum ab hypothecis anterioribus creditorum Baldinotti, in quibus terminis loquitur *Salgad.*, et alii superius in objectione allegati.*

160 At aliter res se habet, ubi, prout hic, compensatio facta non fuit, nec fieri poterat cum Cimarra, qui nullum habebat creditum compensabile cum Baldinotto, ut ipsimet creditores, sed unice sequuta fuit inter Baldinottum, et Monthionum, qui pecunias solvere debebat Baldinotto pro Cimarra, et vice versa erat creditor ejusdem Baldinotti ex causa cambii scutorum 4000. cum enim tali casu compensatio facta fuerit, non ad commodum Cimarrae, sed ad commodum Baldinotti, qui loco exigendi pecunias a Monthiono, maluit per compensationem, extinguere debitum, quo erga illum gravabatur, profecto in his terminis non habet locum opinio *Salgadi* et aliorum, de quibus supra; nam quidquid gesserint inter se Baldinottus, et Monthionus, nihil officit liberationi Cimarrae, et extinctioni ejus debiti, quia per eum non stetit, quominus sequeretur effectiva solutio, et ideo respectu illius pro facta haberi debet, perinde ac si Monthionus realiter, et effective solvisset pro Cimarra pecunias in manibus Baldinotti, et hic postea reddidisset Monthiono in extinctionem debiti proprii,

166 per illam fictionem brevis manus, de qua *text. in leg. singularia ff. si certum petatur, Rot. in Romana cambii 16. jan. 1694. §. etenim cor. bo. me. Muto.*

167 Quod si creditores praetendunt, hanc compensationem, et respective solutionem in eorum praejudicium fieri nequuisse a Baldinotto favore Monthioni creditoris posterioris, inspectio haec pertinet ad aliud iudicium avocationis d. pecuniae per Baldinottum solutae Monthiono, minime vero ad praesens in quo agitur de consignatione pecuniae provenientis a patrimonio Cimarrae; unde ad repellendos creditores Baldinotti, sufficit, constare de extinctione crediti, quod idem Baldinottus habebat contra Cimarram, ut optime advertit *decis. 23. junii 1738. cor. R. P. D. meo de Canilliac §. 11.*

168 Et ex his reddebatur etiam inapplicabilis dispositio alterius *text. in leg. debitorem 15. c. de pign. et hypoth.*, ex quo deducitur, factum debitoris ultroneum, et voluntarium, non nocere creditori in jure pignoris, nam hic non agitur de aliqua voluntaria alienatione facta per Baldinottum, sed agitur de necessaria extinctione debiti facta in sequelam solutionis sibi per debitorem oblatae, quam creditor recusare non poterat, et erat proculdubio in libera debitoris potestate illam quandoque facere, cum nullam ad id, vel juris, vel hominis inhibitionem haberet *leg. stipulatio ista 38. §. inter certam ff. de verb. obligat., Rota cor. Otthobon. dec. 55. n. 11. et recte observat superius laudata ultima decis. R. P. D. mei Canilliac §. 9.*

170 Contrariis auctoritatibus, et signanter *Rota in illa Romana avocationis pecuniarum cor. Eminentis. Aldrovando Eminentis. Corio, et R. P. D. Peralta* procedentibus cum supposito, quod nomen debitoris vere, et realiter non fuerit extinctum, sed tantum translative cessum; caeterum in casu extinctionis convenient, et expresse firment, quod hypotheca creditorum perempta remaneat, et iste est casus noster, ut late demonstrant omnes praecedentes decisiones, ad quas parcendo inutili repetitioni domini remissive se habuerunt, cum plenesatisfaciant in hac parte omnibus contrariis objectionibus.

171 Supererat alterum diffugium, quod Baldinottus de tempore contractus gesti cum Cimarra, et Monthiono, nempe die 20. decembris 1695. esset, vel jam decoctus, vel proxime decocturus, ideoque in praejudicium creditorum substineri nequeat totum id, quod ab ipso in tali statu gestum fuit tamquam de fraude, et collusionis suspectum, non minus de jure, quam juxta censuram statuti urbis *cap. 114. ut probat Constantin. ad stat. urb. annot. 26. art. 1. n. 5. et 6. et art. 2. n. 58. ubi concordantes.*

172 Verum assumptum hoc nullatenus in facto justificatum apparuit: licet enim ex parte creditorum diceretur, quod Baldinottus de d. tempore jam passus fuerat expeditionem plurimum mandatorum, et ulterius duplex decretum a congregatione baronum pro transmissione commissarii super omnibus ejus bonis, non inde tamen formaliter decoctus censi poterat, taliter ut prohibitus esset contrahere, et administrare bona sua, quia ad hunc effectum requiritur, vel formalis cessio bonorum, vel iudicis sententia, vel saltem concursus universalis a creditoribus inductus, ut apud *Salgad. in labyrinth. credit. cap. 6. §. 2.* Ex his autem nullum in praesenti concurrebat, non quidem cessio bonorum, neque sententia iudicis, quia de his nullum documentum exhibebatur; et multo minus concursus universalis, quia unus tantum ex creditoribus, qui mandata obtinuerat a iudicibus ordinariis exhibuerat suum mandatum in congregatione baronum, et citato dumtaxat Baldinotto, decretum reportaverat pro transmissione commissarii, nempe Jacobus de Vecchis, et consequenter ab hoc solo creditore, neque generalis, neque particularis concursus efformatus dici poterat ad effectum verificandi decoctionem Baldinotti in exclusionem liberae facultatis contrahendi, et administrandi res suas, ut in fortioribus terminis dixit *Rota cor. Card. Falconer. tit. de reb. credit. dec. 17. n. 1. et 2.*

174 Decreta vero pro transmissione commissarii a d. unico creditore obtenta, de stylo, et praxi, certissimum est, quod non tollunt baroni liberam administrationem rerum suarum, nisi a die, qua huiusmodi decreta ad effectum perducta noscuntur mediante actuali possessione bonorum per commissarium apprehensa nomine camerae, ut post *Peregrin. de jur. fisci lib. 5. tit. 1. n. 203.* testatur versatissimus in hac materia *Fattinell. ad bull. Baron. observat. 18. n. 1.* quae quidem possessionis apprehensio in casu, de quo agitur sequuta non fuit, nisi post duos menses a die contractus, nempe de mense februarii, vel martii 1696. et interim Baldinottus publi-

ce, et palam contrahebat, ut patet ex elenco actorum exhibito in summ. Francisci. Unde per ipsam facti evidentiam exclusa videbatur formalis decoctio ejusdem Baldinotti, ad tradita per *Rot. in Mantiss. ad Card. de Luca de usur. dec. 18. n. 3.*

175 Parique modo excluderetur etiam quaelibet suspicio fraudis, et collusionis, quae resultare dicebatur ex eo, quod saltem esset proximus decoctioni ad mentem statuti urbis supra citati; siquidem neque in hac parte verificabatur assumptum proximae decoctionis, sive spectetur tempus, sive status personae, ejusque rerum: nam respectu temporis, decoctioni proximus regulariter dicitur per paucos dies antequam decoctio sit publicata, non ubi spatium duorum mensium, prout hic intercessit, ad bene notata per *Bald. cons. 249. et cons. 432. lib. 1. et cons. 400. lib. 5., Stracc. de decoct. part. 3. n. 30., Gratian. discept. 352. n. 10., et discept. 391. n. 10. et 34., Ansalde. de commerc. disc. 82. n. 30.*

176 Quo vero ad statum personae, et rerum, Baldinottus tunc temporis publice, et palam contrahebat, numulariam in urbe apertam retinebat, et omnia, quae circa illam, et aliarum rerum suarum administrationem sibi magis opportuna videbantur arbitrato suo gerebat; plura possidebat feuda in regno Neapolitano; habebat insuper conspicua credita, signanter illud sc. 180. millium in sorte cum domo Ludovisia, quod ratione fructuum de anno 1695. ad longe graviores summam ascendebat, de quo sane credito ipse Baldinottus adeo confidit, ut in suo testamento longe post confecto, apertoque de anno 1726. particularem primogenituram super illo constituerit; alia cursus credita numerabat, tum in negotio thesaurariae Marchiae, tum in ratione bancariae hic in urbe cantante sub nomine *Candolfi, et Rossi*, quae similiter erant in quantitate considerabili; quamobrem in hoc statu rerum, et personae longe nimis abesse videbatur suspicio proximae decoctionis, tam a mente ipsius Baldinotti, quam a communi hominum opinione, et aestimatione, per ea, quae tradunt *Angel. cons. 62. n. 1., Gratian. cap. 391. n. 19., Rota cor. Ludovis. decis. 406. n. 10. et 11. cor. Zaratt. decis. 82. n. 4. et in rec. dec. 365. n. 26. par. 11., et dec. 87. n. 10. par. 18.*

177 Et propterea frustra recurrebatur ad statutum urbis *cap. 114.* ad effectum irritandi actus in tali casu gestos a Baldinotto, tamquam de fraude, et collusionis suspectos, ob proximam decoctionem, quia ex littera statuti ad hunc effectum requiritur, quod illi sint gesti eo tempore, quo contrahens pro decocto communiter habebatur, et ideo cessat omnis suspicio ad mentem quoque ejusdem statuti, quoties, pro ut, hic, contraria potius vigeat opinio *Constantin. ad stat. urb. annot. 26. n. 23.*

178 Minime relevante replicatione, quod cum de tempore ipsius contractus jam praecessisset duplex decretum congregationis baronum pro transmissione commissarii, quamvis id effectum non habuerit, nisi post duos menses a die celebrati ejusdem contractus, nihilominus Baldinottus eo tempore videbatur esse decoctioni proximus, quinimo sub concursu positus, et bonis interdictus, nequidquam gerere posset in praejudicium suorum creditorum, juxta firmata in *Romana cambiorum 15. decembris 1704. cor. bo. me. Muto, et in Romana avocationis pecuniarum 1. januarii 1731. cor. Eminentis. Aldrovando, et 9. decembris 1735. coram. R. P. D. meo Peralta.*

179 Ad hanc enim objectionem fundatam in iis, quae incidenter, et facto non bene discussa supposita fuerunt in dd. decisionibus obvia est responsio, quod attentata facultate revidendi, tam dd. decisiones, quam illas bo. mem. *Herrera* contrarium de directo firmantes, in puncto contractus, de quo agitur utrique parti respective concessa a signatura justitiae, sicuti Monthionus pro se allegare non potest dd. decisiones bo. mem. *Herrera*, ita nec creditores se fundare valent in aliis praedictis; sed praecisive ab illis omnibus, res hodie ex integro, et prout de jure determinanda est; quo inspecto, cum ex supradictis apparebat, Baldinottum de tempore hujus contractus, nec fuisse formaliter decoctum, nec decoctioni proximum censi posse, nec sub concursu positum, nec bonis interdictum: quidquid propterea dictum fuit in memoratis decisionibus in *Romana cambiorum, et in Romana avocationis pecuniarum* in praesenti attendi non merebatur, contra veritatem facti superius demonstrati, et prius recogniti in illis *decisionib. 92. et 133. cor. bo. mem. Herrera.*

180 Certius, et absque ulla difficultate, quia inter casum illarum decisionum in *Romana cambiorum, et in Romana avo-*

184 cationis, et casum praesentem, longa erat differentia, cum in illis ageretur de contractibus mere voluntariis in proprium commodum, et compendium a Baldinotto gestis, de quibus proinde poterat aliquo modo suspicari, sed hic Baldinottus, pro eo quod respicit Cimarram, fecit actum necessarium, ad quem de jure compelli poterat, etiamsi fuisset in limine decoctionis, ut patebit ex mox dicendis, neque illum fecit ad proprium personale commodum, sed totum id, quod recepit integre erogavit in dimissionem duorum creditorum, inde cessat omnis suspicio *Gratian. discept. 391. n. 15. et 16., Rota dec. 652. n. 9. et 10. par. 18. rec.*

Eam vero suspicionem collusionis, et fraudis, quae desumi non poterat ex statuto, et ass. proximitate decoctionis, magis inutiliter tentabant creditores inducere ex aliis conjecturis. Omisso enim illorum examine, tamquam superfluo, ex quo praesertim fere omnes adductae, atque rejectae videbantur in praecedentibus instantiis: domini in praesenti stricte animadvertabant, quod aut illae afferebantur pro irritando actu extinctionis gesto inter Baldinottum, et Cimarram, et quaelibet conjecturae erant prorsus inefficaces ad hunc effectum, quia de tempore extinctionis praedictae, non constat, quod Cimarra esset ullo modo inhibitus solvere, vel alias in positiva mala fide constitutus, in quibus terminis dumtaxat de validitate solutionis dubitari posse declarat *Rota in Avenionen. Salviani 11. aprilis 1712. §. contrariis cor. cl. me. Card. Scotto et observat postrema dec. R. P. D. mei de Canilliac §. 9.*

185 Nec similiter constat, quod Baldinottus creditor prohibitus esset recipere, et extinguere, imo recipere, et extinguere tenebatur, et ad id cogi poterat per debitorem extinguere volentem, ad tradita per *Amat. resol. 81. n. 3., Rocc. disput. jur. cap. 127. n. 6., Salgad. in labyrint. credit. par. 1. cap. 27. n. 39., Cencius de censibus quaest. 109. n. 59., Fontanell. de pact. nupt. claus. 4. gloss. 18. part. 5. n. 1., Rota cor. Falconer. de censibus dec. 12. n. 2.* etiamsi decoctio ejusdem Baldinotti immineret, ut in specie post *Ansald. de commerc. disc. 82. n. 30.* dixit *Rota cor. Herrera dec. 133. n. 11.* et consequenter cum actus ex parte debitoris esset necessarius, frustra de fraude, et collusionem insinulari praetendebatur, ex sane notatis in §. *Certius*, et in prima hujus causae decisione 11. februarii 1737. signanter §. *simulationi cor. Reverendis. P. D. Calcagnino Decano.*

186 Aut conjecturae afferebantur pro irritando actu solutionis, et respectivae compensationis gestae inter Baldinottum, Gaullum, et Monthionum, et de hoc quaerere, juxta superius notata, non erat praesentis indaginis, quia cum hic unice agatur de consignatione pecuniarum provenientium ex patrimonio Cimarrae. Super quo concurrere nequeunt creditores Baldinotti, nisi quatenus subsistat creditum ejusdem Baldinotti contra Cimarram, sufficit proinde ad illos repellendos, quod sit valida, et legitime facta extinctio d. crediti inter Baldinottum, et Cimarram, nam de aliis gestis inter Baldinottum, Gaullum, et Monthionum, non spectat examen ad hoc judicium, sed ad alterum judicium avocationis, ut optime advertit ultima decisio *R. P. D. mei Canilliac §. 11.*

188 Et ita utraque etc.

§. II.

De Hypotheca expressa.

SUMMARIUM.

1. Hypotheca expressa dicitur manifestaria.
2. Eaque contrahitur cum debitor per expressam conventionem obligat bona sua tradendo, aut non tradendo.
3. Hypotheca expressa, ut habeatur, debet esse nominatim contracta.
4. Quoties dicitur contrahi hypothecam ex certis locutionibus, vel formulis intelligitur de hypotheca expressa, quia hypotheca tacita non indiget verbis.
5. Expressa dicitur hypotheca, etiam quae habetur per aequipollens.
6. Per obligationem cameralem dicitur contracta hypotheca expressa, et est generalis, omnium bonorum comprehensiva, et n. 7.
8. Obligatio contracta in formamuribus magnae curiae Neapolis importat hypothecam expressam.
9. Clausula precarii, et constituti addito pacto praesentationis pignorum, ex statuto Bononiae continet hypothecam expressam.
10. Rota aliquando firmavit, ex obligatione camerale contrahi tacitam hypothecam.
11. Ad inducendam hypothecam non sunt verba a jure praefinita.
12. Obligatio camerale continetur quandoque sub clausula caeterata in instrumento adjecta.
13. Obligatio camerale in dubio non praesumitur contracta.
14. Nummularia S. Spiritus consequitur, ex privilegio, hypothecam expressam, ex quocumque contractu licet nominatim de ea actum non sit.

15. Per statutum quoque induci potest in certis contractibus hypotheca expressa.
16. Statutum avenionis tribuit hypothecam a die motae litis super bonis succumbentis.
17. Statutum lucense eandem hypothecam attribuit post sententiam.
18. De jure nulla nascitur hypotheca favore creditoris ex decreto, vel sententia.
19. Creditor etiam chirographarius in vim decreti, vel sententiae immisus in possessionem bonorum debitoris hypothecam consequitur.
20. Et haec hypotheca vocatur pignus praetorium, vel judiciale.
21. Et habet praelationem quoad alias hypothecas, post d. immissionem a debitore contractas.
22. Hypotheca per statutum inducta, ex fictione quadam nascitur.
23. Hypothecae per statutum inductae, licet anteriori, dos etiam posterior praefertur.
24. Dos, ut vincatur ab hypotheca anteriori, haec debet esse expressa, et non per statutum inducta.
25. Et hoc amplia procedere, quamvis dotis hypotheca sit posterior, et tacita.
26. Hypotheca inducta per statutum est magis tacita, quam expressa.
27. Limita, si statutum disponit, ut hypotheca per illud inducta habeat vim expressae, quia tum haec doti posteriori praefertur.
28. Si per certas formulas hypothecam induci statutum praescribit, hypotheca erit expressa.
29. Locus Pius contra administratorem habet tacitam pro re male gesta hypothecam.
30. Tacita hypotheca propter dolum administratoris evadit expressa, et n. 40.
31. Contra certos administratores datur non simplex tacita, sed legalis tacita, puta adversus patrem, tutorem, curatorem, et praelatum n. 70.
32. Et haec tacita de jure propter dolum administratoris aequipollet expressae.
33. Haeres gravatus improprie dicitur administrator, et nullam ex mala administratione contrahit hypothecam, et n. 67. 68. 69.
34. Haeres gravatus dicitur dolosus administrator, si sciens, et prudens rem fideicommissariam distraxerit.
35. Et pro reintegratione fideicommissi contrahit tacitam hypothecam in rebus suis.
36. Haec tamen tacita hypotheca non vincit dotem posteriorem, et n. 77. ad seq.
37. Contrarium *Rota* statuit non semel, sed opinio *Rotae* rejicitur, et explicantur aliae auctoritates in contrarium allegandae, et n. 38. et n. 81. 83. ad plur. seq.
39. Tacita hypotheca pro reintegratione fideicommissi vincit solum hypothecas posteriores, et non privilegiatas.
40. Hypotheca tacita propter dolum habet vim expressae.
41. Hypotheca expressa anterior praefertur posteriori expressae, etiam ex causa dotis.
42. Nulla differentia est inter tacitam, et expressam hypothecam, nonnullis exceptis casibus, in jure expressis, et n. 51.
43. Tacita hypotheca est quandoque potior expressa, puta in privilegiatis.
44. Hypotheca expressa pro dote, non facit cessare tacitam.
45. Aequae potior est hypotheca expressa pro dote, ac tacita pro fructibus, et contrarium tenentes rejiciuntur.
46. De jure antiquo hypotheca expressa non indigebat excussione, prout indigebat tacita fisco etiam competens, et n. 47. et 48.
49. Hodie tamen haec differentia sublata est, et semper datur excussio contra principalem debitorem, antequam molestetur tertius, vel fidejussor, vel mandator, et n. 50.
50. Contra tertium agi nequit exequutive, sed ex Salviano bene agitur, et num. 53.
51. Obligatio camerale tollit excussione, cum per eam omni exceptioni sit renunciatum.
52. Solidalis obligatio fidejussoris, eundem correum efficit principalem debitorem.
53. In tertium, qui emit cum vitio litigiosi agitur exequutive.
54. Excussio principalis debitoris semper necessaria est, excepto casu, quo creditor rem pignoratam possideat.
55. Loca montium ex constitutione Urbani VIII. nullam aliam recipiunt hypothecam, quam quae reperitur apposita in litteris patentibus.
56. Et talis hypotheca est solum operativa favore illorum, qui in eisdem litteris nominantur.
57. Si loca montium allegata sint pro certa summa, hypotheca non comprehendit augmentum.
58. Sed hoc speciale est in locis montium, secus in caeteris rebus, quarum augmentum cadit sub hypotheca.
59. Dos non solum habet tacitam legalem, sed etiam praelationem, quoad alias hypothecas tacitas, licet anteriores, et n. 63.
60. Dos non vincitur, nisi ab anteriori expressa.
61. Haeres gravatus pro mala administratione non contrahit tacitam, nec per eam vocatus ad fideicommissum vincit dotem.
62. Hypotheca induci nequit ultra casus a jure expressos.
63. Haeres ob non impletam voluntatem defuncti, vel ob non recte administratam haereditatem non tenetur actione hypothecaria.
64. Legalis hypotheca non datur contra haereditatem gravatum male administrantem, nisi dolus accesserit, et n. 59.
65. Speciale est in jure, ut contra patrem tutorem, curatorem, et ecclesiae praelatum male administrantes, detur tacita.
66. Haeres gravatus non contrahit tacitam pro mala administratione, quia habet quoddam jus proprietatis, et dominii, et contrarium tenentes rejiciuntur, et n. 72.
67. In jure cautum non est ut ex dolo tribuatur hypotheca.
68. Contra usurarium, furem, et invasorem, licet de dolo notatos, hypotheca non datur.
69. Per extensionem quendam receptum est, ut ex dolo detur tacita hypotheca, sed non legalis tacita aequipollens expressae.
70. Solus administrator legalis, ex legis dispositione contrahit tacitam, quae evadit expressa, si dolus accesserit.
71. Contra haereditatem gravatum, vel intrusum, ex dolo tantum tacita tribuitur.

78. Hypotheca proveniens a lege, vel a statuto per fictionem, non vincit dotem.
79. Privilegium dotale in certis solum casibus a jure expressis superatur, quod non extenditur ad casum hypothecae per fictionem inductae.
80. Dos vincitur ab hypotheca legalis administratoris tantum dolosi, non ab hypotheca, quam contrahit propter dolum haeres gravatus, vel intrusus.
81. *Gratianus* loquens indistincte rejicitur.
82. Declarantur *Mantica*, et *Merlin*.
83. Contra administratores legales tantum datur tacita, cui dolus addit expressam, secus in administratore simplices, et de facto, et num. 84.
85. Decisio *Rotae in Balneoregion. fideicommissi* rejicitur.
86. Articulus in d. decisione incidenter, et non bene libatus non meretur attendi.
87. Ab opinione non bene discussa, *Rota* facile recedit.
88. Poena caducitatis non supponit haereditatem jacentem, sed delatam.
89. Conditio, quae respicit fructum fructuum non suspendit dominium et possessionem proprietatis in haerede gravato.
90. Haereditas censetur res a singulis rebus haereditariis distincta, nec mensuram recipit ab emolumento.
91. Conditio suspensiva, quoad substantiam institutionis non tribuit jus qualitatis haereditariae, sed administratoris tantum.
92. Suspendio fructuum usque ad implementum conditionis, delatam supponit haereditatem.
93. Conditio implenda post aditam haereditatem convertitur in modalem, nec acquisitioni juris, vel proprietatis resistit.

1 **Hypotheca expressa**, quae etiam manifestaria nuncupatur ex *Cujac. ad lib. 20. ff. tit. 2. tom. 1. pag. 776. litt. C.*, et ad litteram quoque innuit *textus in leg. est differentia 9. in princ. ff. in quibus caus. pign. vel hypoth. tacit. contrah.* tum contrahitur, cum debitor pro observantia contractus obligat bona sua tradendo, aut non tradendo per expressam conventionem ex *Gait. de credit. cap. 4. quaesit. 5. n. 53.* aliis, quae substantialiter in idem coincidunt, verbis, definiunt hypothecam expressam *Hevia de commerc. terrest. et naval. cap. 18. n. 3., Fontanell. de pact. nupt. claus. 7. gloss. 2. par. 1. n. 21.* et non nisi nominatim de ea convenerint partes, inducta censetur *leg. ante omnia ff. de probat., Thomat. dec. 98. n. 15. Salgad. labyrint. credit. par. 3. cap. 13. §. unico n. 50. et 51. Rota post Cenc. de censibus dec. 547. n. 22. et dec. 599. n. 8. cor. Crispo, et dec. 658. n. 1. cor. Caprur*

Casus porro, in quibus pacta intelligitur hypotheca complures retuli in superiori §. 1., alii sunt etiam ejusdem generis non pauci, qui per alias formulas inducunt hypothecam, illosque passim doctores referunt. Est hic tamen memoriae tenendum, ut quotiescumque ex certa loquutione, vel formulis dicitur hypotheca inducta, intelligatur de hypotheca expressa, ut sit de alia hypotheca tacita discrimen, quae formulis non indiget ullis, aut conjecturis, cum eam, ipsa producat ministerio suo juris dispositio *Negusant. de pign. par. 2. memb. 4. n. 1., Gait. de credit. cap. 3. quaesit. 5. n. 54. et cap. 4. quaesit. 11. n. 1633. cum seq. Mantica. de tacit. lib. 11. tit. 11. n. 5.* veluti infra subdam §. seq. Qua de re in praesentiarum hic duo promiscue adjiciam; alios primum majoris dubii casus hypothecae expressae peculiæres deinde, quos habet, effectus, hypotheca expressa, referam, ut sit rei qualis qualis cognitio.

2 Nominatim dixi, hypothecam contrahi expressam, non ita vero nominatim hoc sumitur, ut formula *hypothecae* necessaria sit; nam etiam per æquipollens haberi id potest, et huc referenda est hypotheca expressa, quam virtus obligationis cameralis complectitur, nam in singulis quibusque, obligationibus, ea praecunte, contractis, perinde habetur inita hypotheca expressa, ac si de ea partes nominatim convenerint *Merlin. de pign. lib. 2. tit. 3. quaesit. 89. n. 1. Rota dec. 905. n. 2. cor. Buratt. dec. 350. n. 33. cor. Priol., dec. 118. n. 3. et 4. part. 10. dec. 234. n. 12. part. 17. rec. et dec. 324. n. 3. tom. 5. part. 1. in Nuperrim. eoque amplius, ut obligatio cameralis generalem quoque, et expressam contineat hypothecam omnium honorum presentium, et futurorum comprehensivam *Merlin. loc. cit. n. 2., Rota dec. 50. n. 13. cor. Ansaldo. dec. 1241. n. 3. et 4. cor. Lancetta dec. 128. n. 8. cor. Kaunitz., et dec. 89. n. 13. et 14. cor. Herrera*, veluti hypothecam pariter expressam attribuit obligatio in forma ritus magnae curiae Neapolis *Rota dec. 75. n. 5. cor. Benincasa*, atque hypothecam denique expressam indulget statutum Bononiae per clausulam *praecarii et constituti* contracta, addito pacto praesentationis pignorum *Rota in Bononien. associationis, et immissionis super reservatis 22. junii 1746. §. 5. cor. eminentiss. D. Card. Molino.**

3 Alibi tamen *Rota* tacitam contrahi hypothecam innuit ex obligatione camerali, ut in *d. c. 89. n. 14. cor. Herrera*, sed

auctoritates ibi allegatae hoc non dicunt, nisi illud *tacite* dicatur ibi fuisse improprie adjectum, nam quod antea praemonui, verum arbitror, hoc est ad habendam hypothecam, necessarium non esse adhibere formulam *hypothecae*, cum ad illam contrahendam, certa non sint a jure praefinita, ac determinata verba, prout ostendi superius in praecedenti §. 1. quamobrem una adhibeatur, vel altera verborum formula, modo talis sit, ut vel ex consuetudine, vel ex statuto, vel ex juris dispositione prae se hypothecam ferat, parvi refert: imo vero, quod est notatu dignum, ista obligatio cameralis, licet non sit expressa, contineri etiam potest sub clausula *caeterata* apposita in instrumento pro effectu etiam hypothecae, ut per *Rotam in Romana reintegrationis 21. januarii 1746. §. 15. coram eminentiss. D. Card. Elephantutio*, tamen in dubio locus non est praesumptioni obligationis cameralis inductae *posth. resol. civil. 125. n. 47., Rota dec. 53. in fin. cor. Seraphin. et dec. 561. n. 2. et 3. cor. Buratto.*

4 Ex privilegio etiam sa. me. Innocentii XI. Nummularia S. Spiritus habet expressam hypothecam super bonis sui debitoris ex quocumque contractu, licet de ea non sit nominatim actum ad instar d. obligationis cameralis, ejus in hac parte privilegium d. nummularia consequitur *Rota in Romana praelationis 25. januarii. 1754. §. 13. cor. eminentiss. D. Card. Molino*, quod ipsum ex aliquo peculiari statuto induci posse pro certis determinatis contractibus advertunt *Negusant. de pign. memb. 4. par. 2. sub. n. 2., Mantica. de tacit. lib. 11. tit. 11. n. 6. et 7., Grivell. dec. Dolan. 90. n. 10., Rota dec. 524. n. 4. cor. Emerix. Jun., et dec. 296. n. 17. tom. 5. par. 1. in nuperrim. veluti de statuto avenionensi hypothecam attribuenti collitiganti super bonis succumbentis a die motae litis, tradit *Card. de Luca de dote disc. 170. n. 9.* et de simili hypotheca indulta per statutum Lucense post sententiam victori super bonis succumbentibus *Casareg. de commerc. disc. 103. n. 59.* id quod aperte indicat, de jure nullam ex sententia, seu decreto judicis oriri hypothecam *Voet. in pandect. lib. 20. tit. 2. n. 32., Thomat. dec. 99. n. 10., Guidopap. dec. 26. ubi Ranchin. in addit. Mans. consult. for. 123. num. 29. tom. 2., Rota in dec. 643. n. 12. cor. Caprara* quod rursus debet intelligi de simplici sententia emanata, nam si forte in vim illius creditor etiam chyrographarius immissus sit ex primo decreto in possessionem rei sui debitoris, per hanc immissionem hypothecam consequitur *leg. non est mirum 26. ff. de pignorat. act., Costa de re integra distinct. 15. n. 2. Negusant. de pign. part. 3. memb. 2. n. 5. Merlin. eod. tract. lib. 1. tit. 3. quaesit. 17. n. 10., Guidopap. dec. 26. ubi Ranchin. in addit. Thomat. dec. 99. n. 17., Rota in dec. 364. n. 8. et 11. cor. Duran.* et vocatur pignus praetorium, vel giudiciale, quod non nisi per actualem immissionem nascitur *leg. non est mirum ff. de pignorat. act. glossa in leg. 1. verbo traditum ff. eod. tit., Mantica. de tacit. lib. 11. tit. 2. n. 4., Negusant. de pign. par. 3. memb. 2. n. 30., Thomat. dec. 99. n. 17.* et praelationem quoad hypothecas posteriores immissio impartitur *Negusant. de pign. part. 5. memb. 2. n. 7., Mantica. de tacit. lib. 11. tit. 22. n. 22.**

5 Haec tamen hypotheca per statutum inducta sicuti ex quadam fictione consistit *Mantica. de tacit. lib. 11. tit. 11. n. 6., Card. de Luca de dote disc. 166. sub. n. 7.* ideo et si anterior sit, nihilominus posteriorem dotis expressam non vincit nam hoc in dote semper peculiare est, ut ipsa hypothecae anteriori per statutum inductae praefertur *Mantica. de tacit. lib. 11. tit. 11. n. 6., Card. de Luca de dote disc. 166. n. 71., Rota in dec. 296. n. 17. tom. 5. part. 1. in nuperr. qua re, ut hypotheca posterior dotis ab alia anteriori expressa vinci possit, haec non fit per statutum, sed vere per conventionem, expressa esse debet *Gloss. in leg. assiduis c. qui pot. in pign. hab., Vinn. in §. fuerat instit. de action. Negus. de pign. par. 2. memb. 4. n. 100., Mantica. de tacit. lib. 11. tit. 11. n. 6., Card. de Luca de dote disc. 166. n. 71. Constant. ad stat. urb. annot. 30. n. 319., Rota dec. 666. n. 28. part. 4. tom. 3. rec. et dec. 11. n. 8. de reb. credit. cor. Falconer.* Imo verò dotis hypotheca etiam tacita posterior vincit anteriorem a statuto mutuatam *gloss. in d. leg. assiduis verbo licet circa med. c. qui pot. in pign. hab., Mantica. de tacit. lib. 11. tit. 11. n. 6.* quia hypotheca inducta per statutum dici magis tacita meretur *Negus. de pign. par. 2. memb. 4. n. 1., Merlin. eod. tract. lib. 2. tit. 4. qu. 107. n. 1., Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 3. cap. 4. n. 2., Palma Nep. allegat. 21. n. 9.* hoc velim intelligas, si statutum per se hypothecam inducat simplici-*

ter, prout in allegatis casibus, nam si statutum forte disponat, ut vim habeat expressae hypothecae, tunc dos posterior cedet anteriori per statutum inductae, atque ita doctores inter se discrepantes conciliat *Merlin. de pign. lib. 3. tit. 2. quaest. 61. num. fin.* idem quoque juris est, si per certas formulas hypothecam induci praescribat statutum, quia tunc hypotheca habetur pro vere expressa, nam hac, vel illa dictione utantur partes, modo talis sit; ut hypothecam inducat, parvi refert, cum semper verum sit, quod ex partium conventionione descendit, ut dixi superius proxime.

In administratorem quoque loci pii, si male rem gesserit, habet ipse locus piam solam tacitam, ad instar pupilli contra tutorem *leg. orphanotrophos 31. c. de episc. et cleric., Negusant. de pignor. par. 2. memb. 4. n. 123. Merlin. eod. tract. lib. 3. quaest. 4. n. 9., Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 16. n. 23., Montan. de tutor. cap. 31. effect. 2. num. 32., Card. de Luca de credit. disc. 39. num. 6., Constant. ad stat. urb. annot. 30. n. 333. cum seq., Rota dec. 429. n. 6. part. 14. recent. at si dolus in administratione intervenierit, d. legalis tacita vim expressae consequitur, quia lex dat tacitam, dolus autem addit virtutem expressae *Merlin de pignor. lib. 2. tit. 3. quaest. 90. et lib. 3. quaest. 62. n. 5., Card. de Luca de dote disc. 166. n. 69., Rota dec. 117. n. 8. coram Caprara, et dec. 269. n. 15. tom. 5. par. 1. in nuperrim.* Idem juris est, si agatur adversus alios administratores legales, puta patrem pro filio, tutorem pro pupillo, curatorem pro minore, et praelatum pro ecclesia, nam datur non simplex tacita, sed legalis tacita *leg. pro officio 20. c. de administr. tutor., Montan. de tutel. cap. 31. effect. 2. n. 1. 2. et seq., Rota dec. 234. num. 13. par. 17. recent. et dec. 296. n. 8. et 9. tom. 5. in nuperrim.* quae de jure propter dolum administratoris aequipollet expressae *Rota d. dec. 296. n. 15. tom. 5. par. 1. in nuperrim.**

Haeres tamen gravatus improprie dicitur administrator, quia jus habet proprietatis, et dominii in re fideicommissaria, quam ideo, si male administrat; nullam in rebus propriis hypothecam contrahit tacitam favore vocatorum pro reintegratione *Merlin. de pign. lib. 3. tit. 1. quaest. 3. n. 15. et per tot., Constant. ad stat. urb. annot. 30. n. 355. ad 357., Rota dec. 284. n. 8. cor. Emerix Jun., dec. 998. n. 7. et seq. cor. Dunoz Jun. dec. 385. n. 7. par. 15. rec. et dec. 296. num. 6. 7. 10. 11. et seq. tom. 5. par. 1. in nuperrim.* quod si haeres gravatus dolose administraverit, puta si sciens, et prudens rem fideicommissariam distraxerit *Peregrin. de fideic. art. 45. n. 15., Rota dec. 7. n. 12. par. 12. rec., dec. 477. n. 15. cor. Cerro, dec. 86. n. 5. tom. 4. et dec. 330. n. 4. tom. 6. in nuperrim.* contrahit quidem tacitam in rebus suis ratione doli, a die assumptae administrationis, seu susceptae possessionis fideicommissi favore vocatorum pro reintegratione illius, ut per *Card. de Luca de fideic. disc. 169. n. 2. et 5., Rot. dec. 869. n. 22. 23. cum seq. dec. 998. n. 8. cor. Dunoz Jun. dec. 524. num. 3. coram Emerix Jun. dec. 39. num. 30., et dec. 57. num. 7. coram Zaratt., et dec. 7. num. 10. et 11. par. 12. rec.* non tamen legalem tacitam, quae aequivalcat expressae ita ut dotem posteriorem, vel tacitam, vel expressam habentem, exsuperet *Sam niat. contr. 16. n. 37., Card. de Luca de dote disc. 82. n. 8., et disc. 166. n. 69., Rota dec. 944. n. 7. et 8. tom. 3. par. 2. cor. Molin., et dec. 296. num. 16. cum duob. seq. tom. 5. part. 1. in nuperrim.* quidquid in contrarium dixerit *Rota dec. 65. n. 10. et 11. par. 10. rec., dec. 117. n. 6. 7. et 8. cor. Caprar., et dec. 86. n. 4. tom. 4. in nuperrim.* nam relatae decisiones procedunt in suis peculiaribus casibus declaratis in *d. dec. 296. n. 19. ad 23. tom. 5. part. 1. in nuperrim.* veluti *d. dec. 65. par. 10. rec.* procedit in tacita legali privilegiata competente pupillo: *dec. 117. cor. Caprar.* denegat in substantia actionem pro dote, veluti intentatam adversus fideicommissum transversale; et *dec. 86. tom. 4. in nuperrim.* procedit in eisdem terminis, unoque verbo procedunt auctoritates in contrarium allegandae, quando contra administratorem de jure datur tacita hypotheca, quae propter dolum evadit expressa, secus si agatur adversus administratorem, in quem ex sola administratione non datur tacita, sed tunc solum, quando de dolosa administratione redarguitur administrator, in his enim terminis, licet talis hypotheca sit anterior, doti non praefertur prout infra *num. 75. ad seq.*

Observatu est tamen dignissimum, hoc peculiare esse in dote, aliisque hypothecis privilegiatis, nam relative ad alias hypothecas posteriores privatorum, quantumvis expressas, vo-

Zanchi = de Praelat =

catus ad fideicommissum in vim d. tacitae hypothecae propter dolum competentis, pro reintegratione fideicommissi, praefertur, ut per *Rotam dec. 130. n. 9. tom. 8. in nuperrim.,* quia d. tacita hypotheca contra alios privatos, propter dolum habet vim expressae *Rota d. dec. 130. n. 9. tom. 8. in nuperrim., et dec. 944. num. 7. tom. 3. par. 2. coram Molin.*

Licet regula sit, hypothecam expressam anteriorem praeferi posteriori expressae etiam ex causa dotis *Fontanell. de pact. nupt. claus. 7. gloss. 2. par. 3. n. 2., Merlin. de pignor. lib. 3. quaest. 67. num. 4. 5. et seq., Rodriq. de concurs. credit. par. 1. art. 1. n. 65., Rota dec. 242. n. 2. par. 19. tom. 1. recent. dec. 34. n. 47. cor. Cerro, dec. 486. n. 14. cor. Caprara tom. 2. exceptis tamen aliquibus casibus in jure expressis, nulla penitus differentia est inter tacitam hypothecam, atque expressam, quoad effectum praelationis *Gait. de credit. cap. 4. quaesit. 5. n. 216., Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 11. n. 9., Merlin. de pignor. lib. 4. tit. 1. quaest. 2. n. 8., et q. 4. n. 28., et quaest. 11. n. 26. cum seq., Antonell. de tempor. legal. lib. 4. cap. fin. n. 3., Rota dec. 360. n. 4. part. 11. rec., dec. 1075. n. 20. et dec. 1092. n. 28. tom. 4. cor. Molin.* imo tacita quandoque in casibus praecipue privilegiatis, est potior expressa, veluti in dote *Negusant de pignor. par. 2. memb. 4. n. 83. in fin., Fontanell. de pact. nupt. claus. 7. gloss. 2. part. 1. n. 14., Merlin. eod. tract. lib. 1. quaest. 11. n. 32. in fin. et lib. 3. quaest. 59. n. 31., Mantica de tacit. lib. 11. tit. 11. n. 12.* qua re in dote, hypotheca expressa non facit cessare legalem tacitam *Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 11. n. 12., Gratian. discept. for. cap. 376. n. 13., Negusant. de pignor. par. 2. memb. 4. n. 82. cum seq., Fontanell. de pact. nupt. d. claus. 7. gloss. 2. part. 1. n. 17., Gall. de fructib. disp. 20. art. 6. num. 3. Merlin. de pign. lib. 1. quaest. 11. n. 30., et lib. 3. quaest. 59. per totam* ita ut si mulier pro sua dote expressam, et pro fructibus habeat tacitam, privilegium praelationis aequae pro dote, ac pro fructibus habere debeat, quidquid nonnulli in contrarium dixerint relati, simulque rejecti per *Rotam. in dec. 331. n. 12. 13. cum seq. cor. Peutinger.**

Utque eo, unde egressa est, se oratio referat; solum de jure antiquo inerat differentia inter hypothecam tacitam, atque expressam, ut scilicet is, qui expressam habebat, pro arbitrio suo poterat aequae personaliter agere contra debitorem, atque insimul contra tertium rei pignorate possessorem, submota excussione, procedere *leg. distractis 14. et leg. persequutione 24. c. de pignor. et hypoth.* id quod non eveniebat in tacita, quae secum necesse excussione ferebat, ex distinctione, quam tradit *gloss. in d. leg. distractis 14. verbo in rem c. de pign. et hypoth.* idque etiamsi fiscus in causa esset *leg. Moschis 47. ff. de jure fisci ubi glossa in verbo conveniri.*

Hodie tamen de jure novissimo, talis haec distinctio tacitae, et expressae sublata est, et non alias creditori, vel expressam, vel tacitam habenti, licet contra tertium agere, quam nisi prius personali, ac reali actione debitorem excusserit, ut in *Auth. hoc ita si debitor c. de pignor., et hypoth., Cujac. in comment. jur. civil. tom. 9. col. 1195. litt. A., Negusant. de pignor. par. 8. memb. 1. n. 10. cum seq., Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 11. n. 11., Gaill. observat. 27. n. 7. lib. 2., Rota dec. 2037. n. 5. cor. Coccin. vel fidejussorem, seu mandatorem *Auth. sed hodie c. de act., et oblig. ex quo sublata remanet, ut dixi inter hypothecam tacitam, atque expressam, aliquibus exceptis casibus, differentia Cujac. ad lib. 8. c. tit. 13. ad leg. 14. et 24. de pignor. et hypoth. tom. 9. pag. 1195. litt. A.**

Haec tamen intellige ad effectum agendi vigore hypothecae ordinariae, scilicet directe, et exequutive contra tertium rei pignorate possessorem *Surd. cons. 4. n. 35., Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 2. cap. 2. n. 48., Gaill. observat. 27. n. 7. lib. 2., Constant. tom. 2. vot. 317. n. 32.* secus vero est si agatur ex remedio utilis Salviani interdicti, nam tunc cessat excussione exceptio, propter qualitatem judicii summarii similes involutas exceptiones rejicientis, per *Surd. cons. 4. n. 36., Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 2. cap. 2. n. 4. cum seq. et n. 74. 75. et 76., Urceol. consult. for. cap. 22. n. 26., Constantin. tom. 2. d. vot. 317. n. 28. ad plur. seq., Rota post Pacific. de Salvian. dec. 58. n. 2., et dec. 113. n. 9. cor. Pamphil. et in dec. 154. n. 23. cum seq. cor. Ratto.*

Relative autem ad fidejussorem, aliumve correum debendi, prout relative etiam ad mobilia prius, deinde autem ad stabilia judicialiter persequenda, pariter cessat excussio princi-

- palis debitoris, si adsit favore creditoris obligatio cameralis contracta, per quam d. exceptioni renunciatum censetur
- 54 *Zacch. de oblig. cameral. qu. 15. n. 16., Gratian. discept. for. cap. 7. n. 28., Rot. dec. 364. n. 60. cor. Duran., et decis. 449. n. 8. part. 3., et dec. 147. n. 2. part. 4. tom. 1. rec., et dec. 33. n. 2. de usur. cor. Falconer., et in dec. 154. n. 21. cor. Ratto;* quod aequè servatur, si adsit obligatio fidejussoris in solidum, quia per hanc obligationem efficitur correus, et principalis debitor *Card. de Luca de feud. disc. 50. n. 2. et 3., Rota decis. 113. n. 8. cor. Ratto,* et relative etiam ad tertium rei hypothecatae possessorem, cessat excussio,
- 55 si eadem res in eum distracta sit lite pendente, propter vitium litigiosi, quod res vendita imbibit *Nugusant. de pignor. par. 8. memb. 1. n. 10. et 17., Rota dec. 2037. n. 6. coram Coccin.* ab his autem casibus, aliisve, siqui sunt similes, praecisive, semper creditor excutere tenetur principalem debitorem, praeterquam si creditor in manibus pignus habeat, nam eo de super satis sibi fieri, excussione principalis debitoris submota, permittitur *Negusant. de pignor. par. 8. memb. 1. n. 16., Merlin. eod. tract. lib. 1. qu. 2. n. 14., Rota dec. 577. n. 75. tom. 2. cor. Molin.*
- 56 Loca Montium denique nulla afficiuntur hypotheca, vel expressa vel tacita, nisi ea extiterit expresse, apposita in litteris patentibus, ex Constitutione Urbani VIII., ut per *Cenc. de censib. quaest. 29. n. 13. vers. nos autem Ansald. de commerc., et mercat. disc. 95. n. 42., Adden. ad Pamphil. dec. 345. n. 18. in fin., Card. de Luc. de regal. disc. 37. n. 3., Constant. ad Stat. urb. tit. de Loc. montium art. 1. sect. 3. n. 159., Rota dec. 14. §. fin. post. Fenzon. ad stat. urb., et dec. 533. n. 19. coram Merlin., et dec. 504. n. 7. par. 13. rec.* eaque operatur tantum favore illorum, qui in eisdem
- 59 litteris patentibus nominantur *Card. de Luca de regal. disc. 27. n. 6., Constantin. ad stat. urb. loc. cit. num. 160., Rota dec. 437. n. 20. cor. Priolo* talisque expressa hypotheca efficit, ut cum loca montium pro certa, ac determinata summa attergari soleant, hypotheca non cadat super illo augmento, quod in eisdem locis montium quandoque contingit *Rota decis. 596. n. 7. tom. 2. cor. Molin.* Sed hoc speciale est in locis montium, nam in caeteris rebus generaliter
- 60 hypothecatis, augmentum, si quod in illis fiat, sub pignore favore creditoris comprehenditur *leg. si convenerit 18. §. si nuda proprietas, et in leg. si fundus. 16. ff. de pignorat. act., Merlin. de pignor. lib. 2. tit. 1. quaest. 43. a n. 4. ad fin., Negusant. eod. tract. part. 8. memb. 1. n. 52., Hevia de commerc. terrestr. et naval. verbo Praelatio n. 19. Rota in d. decis. 596. n. 8. tom. 2. coram Molin.*

R. P. D. URSINO Romana multiplicorum
super contributione.
Veneris 21. junii 1697.

Contributionem ex rigore bullae baronum in genere a Rota demandatam pro quibuscumque debitis ducis Hyppoliti (exceptis dotalibus) super bonis tam fideicommissariis ascendentium, quam primogenialibus transversalium ab eo possessis, in utraque super hoc punto prodita decisione *cor. bon. mem. Emerix decano suo diebus 11. januarii 1694. et 21. februarii. 1695.* sub ea methodo explendam decrevit ut prius ex bonis liberis satisfaceret debito reintegrationis primogenitarum transversalium, deinde dotalibus et istis proutraque debitorum specie non suppetentibus dotibus, suppleretur ex fideicommissis ascendentibus; usque peractis ex universa bonorum substantia unicum constitueretur patrimonium proportionabiliter contribuere obligatum pro satisfactione debitorum Hyppoliti Patris. Quia vero in iterata audientia a fratribus de Lante impetrata acriter opponebatur, debita dotalia pro restitutione dotis maternas, et sororiae, uti legalem sortientia a jure hypothecam, vel esse anteriora in tempore, vel saltem ratione privilegii hypothecarii super bonis debitoris potiora reputanda debito reintegrationis multiplicorum, pro quo de jure, vel nulla datur hypotheca, vel saltem non apta praevalere dotali, et e contra a defensoribus principis don Antonii primogeniti contendebatur, ducem Hyppolitum, uti dolosum administratorem expressa hypotheca vincente tacitam a lege dotibus attributam, adstrictum esse pro multiplicorum reintegratione; idcirco ad hunc articulum disputationis pondere restricto opportunum dd. putarunt in propositione causae habita sub die 23. februarii 1696. demandare, ut scriberetur stricte, an dux Hyppolitus fuerit Administrator, et

qualis. et supposito, quod, fuerit dolosus hypotheca per eum contracta evaserit expressa, ad cuius mandati tramites, cum ab utraque parte fuerint propria jura proposita, in proxima praeterita audientia diei 17. currentis mensis, et ad defendendam expressam hypothecam exorientem a dolo (qui in facto ex documentis allatis a principe don Antonio justificabatur adfuisse in duce Hyppolito) praefendamque exinde tacitae dotali, defensores primogeniti toti essent in auctoritate, *Rotae in dec. Balneoregien. fideicommissi 29. maii 1693. cor. reverendiss. Ervault. Archiep. Turonen.* in qua firmatum legitur, haeredem gravatum dolose alienantem, et administrantem teneri favore fideicommissi dissipati expressa hypothecaria praelationem obtinente etiam in concursu cum legali hypotheca dotis, ad articulum propterea funditus, et per sua principia examinandum, *Rota censuit. concedendam esse facultatem revidendi praesentam decisionem,* ne incidenter, et contra stylum nostri auditorii perfunctorie revocaretur; quapropter mihi commissis in mandatis, ut causam etiam cum eisdem in sequenti audientia repropo-nerem cum facultate revidendi recensitam decisionem, hodie parendo rescripto solis fratribus de Lante informantibus, et primogenito dilationem petente dd. sensum exquisivi mihi panditum in rescripto: *in decis. quoad contributum, et recedendum a decis. quoad dotes.*

Stetit autem motivum recessus in privilegio a lege dotibus concesso, quia non solum jura nostra tacitam legalem hypothecam illis decreverunt, sed ulterius privilegium praelationis supra alias tacitas hypothecas etiam in tempore anteriores demptis illis exceptuatis in nota *leg. assiduis Cod. qui potior. in pign. habeantur,* adeo ut ad obtinendam praelationem in concursu dotium requiratur anterior expressa hypotheca, ut de mente citati textus, cui concordat *§. his consequens auth. de aequalitate dotium,* notat, *Salicet. in leg. assiduis 12. in 21. quaest. cod. qui potior. in pign. habeantur, Rodriguez. de concursu credit. par. 1. art. 1., et Merlin. de pignor. leg. 3. quaest. 72. tit. 2. n. 1.*

Talem expressam hypothecariam anteriorem allegare non potest debitum reintegrationis primogenitarum, quia admissa etiam illius anterioritate in tempore, datoque patenti dolo ducis Hyppoliti, praetensi administratoris, adhuc cum omnibus hisce circumstantiis, vel nulla de jure constitui valebit hypotheca, vel si ex placito, vel estentione dd. trahi poterit, qualitatem tacitae non excedet, ineptam proinde vincere dotis privilegiam.

Et ut materia ex originalibus principiis, et theoreticis educatur menti tenendum est hypothecam induci non posse ultra casus a jure expressos, ut *ex gloss. in leg. 2. in fin. ff. de privileg. cred. tradunt. Bald. in leg. fin. in princip. cod. quae res pign. dari possunt, Merlin. de pignor. lib. 2. quaest. 94. n. 30., Mantica. de tacit. lib. 11. tit. 12. n. 7. in fine, et Surd. dec. 32. n. 9. et dec. 271. n. 10.* unde cum nullibi in jure cautum habeatur, haeredem teneri actione hypothecaria in bonis propriis, ob non impletam voluntatem defuncti, vel non recte administratam haereditatem, immo contrarium videatur sancire *text. cubitalis in leg. 1. §. in omnibus cod. communia de legat. ibi, et hypothecam esse in ipsius haeredis, vel alterius personae, quae gravata est fideicommissis rerum, sed tantummodo earum, quae a testatore ad eum pervenerint,* ideo communis inolevit opinio dd., legalem hypothecam de jure non competere contra haeredem gravatum male administrantem, et dissipantem fructus, ut videre est apud *Peregrinum de fideicommiss. artic. 45. sub. n. 49. vers. et in proposito,* eamque sequutum perpetuo est nostrum tribunal, nam praeciso dolo, numquam hypothecam concessit contra haeredem gravatum male administrantem, ut apud *Dunozet. jun. dec. 869. n. 22. et seqq. et dec. 998. n. 7. et 8., Zaratt. dec. 39. n. 29., et decis. 54. n. 7., et in Rec. par. 13. dec. 114. n. 7. dec. 385. n. 7. plene in decis. 176. n. 6. 7. et 8. part. 19. Recent.*

Et licet quando agitur de administratore legali a lege deputato pro administrandis bonis, absque ullo proprietatis, et dominii titulo, ut est pater pro filio, tutor pro pupillo, curator pro minore, necnon praelatus pro ecclesia, et consimiles, contra eos male administrantes, etiam secluso dolo, tacita legalis concedatur hypotheca, hoc tamen provenit ab expressa dispositione juris, per quam contra eos inducitur actio hypothecaria, ut videre est in *textu aperto in leg. pro officio cod. de administrat. tutor, quem sequuntur, Montan. de tutel. cap. 31., effect. 2. n. 14., Guttier. eodem tract. cap. 16. n. 16. Torr. de primogen. Ital. tom. 2. quaest. 44. n.*

11. et 12., et *Rota post. Rodriguez de concursu credit. dec. 14. n. 1. et seqq. et in rec. dec. 234. n. 15. par. 17.* ubi concordantes; secus autem militat in haerede gravato habente admixtum jus proprietatis, et domini, una cum administratione, vel in administratore intruso; nam cum pro istis jura nostra non indulserint hypothecam, ea induci, minime valet, quia consideratur uti privilegium quoddam, et quidem redundans in praerudicium aliorum creditorum in personali, adeoque ampliandum non est ultra casus in jure expressos, ut ita rationem disparitatis reddendo inter unam, et alteram speciem administratoris, argumentatur, *Merlin. de pign. qui licet lib. 3. tit. 1. quaest. 2. n. 16.* tenuerit opinionem contrariam, quod scilicet contra bona administratoris de facto competat tacita hypotheca, articulo tamen postea ad partes discusso, in oppositum sentit *lib. pariter 3. quaest. 35. n. 10. usque ad fin.* ubi refert, et rejicit contrarios, et iterum *quaest. 62. n. 2. et 6.* ubi similiter contrarios reprobat *Conciol. resol. crimin. verbo furtum resol. 11. n. 2. Andreol. contr. 353. n. 6. Merend. de camb. Nundin. lib. 6. c. 18. per tot.* ubi quod argumenta contrariorum dd. sunt valde levia.

Cum ergo jura nostra hypothecam non tribuant in bonis liberis haeredis gravati, vel administratoris, de facto privilegium hypothecarium nasci tantum poterit a dolo; nam licet non transeat sine magna contentione, an ratione doli ista tacita hypotheca detur, cum cautum non sit in jure, quod dolus hypothecam tribuat, adeo ut *Justinianus consultus. an in bonis argentarii dolose subtrahendis daretur hypotheca tacita,* responsum dederit *in novell. 136.* se temere hypothecam non daturum his, qui de ea pactum non fecerint, ut notat *Leotard. de usur. quaest. 97. n. 9.* et DD. insignis nominis tenuerint in bonis usurarii furis, et invasoris, quorum dolus est manifestus, non dari tacitam hypothecam, ut videre est plene apud *Noguerol. allegat. 1. n. 37. et seq. 49. et seq.* ubi reprobat. *Gratian. Andreol. contr. 353. num. 4. et seq. Onnat. de contractib. tom. 3. disput. 57. sect. 1. n. 15. Merend. contr. lib. 9. cap. 47. n. 2.* ubi notat ita decisum in *Rota, Urceol. consult. 69. n. 8. et seqq. Leotard. de usur. quaest. 97. n. 11. et seq. Viv. dec. 451. a n. 21. usque ad finem* ubi late id probat., *Gam. dec. Lusitan. dec. 271. per tot.* adhuc tamen admissio, quod dolus operetur inductionem hypothecae tacitae, vel ex subaudito sensu juris, aut ab extensione DD. communiter sequuta a nostro tribunali, excedere tamen non poterit qualitatem tacitae, neque aptus erit etiam alium effectum operari nimirum inductionem hypothecae tacitae legalis, quae aequipolleat expressae, et sit adeo privilegiata, ut doti etiam praeratur, nam hoc inducit solum contra administratorem legalem, contra quem quia lex dat tacitam, dolus efficit expressam, ut aliquid pluri operetur, secus vero contra gravatum, vel intrusum, quorum bona cum lex non affecerit hypothecaria, dolus supplendo juris defectum dat tacitam, sed non valet infedere aequipollentem expressae, cum aptus non sit duplicem operationem facere in praerudicium creditorum, ac in perniciem maxime privilegii dotalis, tanta cum solemnitate a Justiniano concessi. ut egregie distinguendo casum a casu observat *Card. de Luca de dote disc. 82. sub n. 8. versic. et nihilominus, et disc. 166. n. 69.* et id etiam procedit in hypotheca effecta per juris fictionem a lege, vel statuto quae etsi haberi possit pro expressa, adhuc tamen non vincit dotalem etiam posteriorem, quia *Justinianus* privilegium dotale certis tantum casibus expressis a jure voluit superari, quibus proinde aequiparari apti non sunt alii per fictionem legis inducti, ut redarguendo, *Alexand. notat. Alciat. in l. 1. num. 12. et 17. ff. solut. matrim., Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 11. n. 6. et tit. 26. n. 41. Barbos in leg. 1. part. 6. num. 10. vers. quod si ff. solut. matrim., Boss. de dote cap. 18. n. 52. et 53.* ubi late, *Merlin. de pignor. libro 3. quaest. 61. num. 5. et 6.* et de communi testatur *Card. de Luca de dote disc. 166. n. 82. 2. contrarium tenet.*

Et sub hisce Theoricis communior, sanior, et receptor DD. sententia est, quod ad differentiam hypothecae competentis contra dolosum administratorem legalem illa, quae inducitur contra haerem gravatum dolose alienantem, vel administratorem intrusum pariter cum dolo invadentem, et dissipantem bona fideicommissi, sit tantum tacita, et nullo pacto habeat vim expressae, ita ut eidem omnino praerferri debeat hypotheca dotalis posterior, ut articulo ad partes discussio, individualiter, et in praecisis terminis nostris uno ore concludunt *Saminat. contrav. 16. n. 37. cum pluribus*

seqq. Balduc. in Addit. ad Ramon. cons. 50. num. 115. et seqq. Noguerol. allegat. 1. n. 30. et n. 51. et seqq. Cancer. variar. resol. part. 1. cap. 2. n. 109. et seq. et n. 111. ubi refert ita decisum per senatum Cataloniae *Card. de Luca de fideicomm. disc. 169. n. 5. et de dote disc. 82. sub n. 8. et disc. 166. n. 69. et 70. et Rota Lucensis apud Torr. de primog. Italiae tom. 2. quaest. 44. n. 50. et 51.*

Hacque praeterea distinctione inter administratorem legalem, et intrusum, haeremque gravatum apprimè conciliantur omnes auctoritates, quae in oppositum militare videntur nam excepto *Gratiano discept. 935.* indistincte tenente in quocumque debito, ex causa doli, seu dolosae administrationis hypothecam praerferendam esse dotali, ejusque opinio propterea, tamquam singularis, et falsis innixa principiis communiter rejicitur per *Merend. de cambiis Nundinal. cap. 18. per tot. Leotard. de usur. quaest. 97. n. 7. et 8. Merlin. de pignor. lib. 3. quaest. 35. n. 10. cum duobus seqq. et clarius quaest. 62. nu. 2. et 6. Urceol. consult. 69. num. 8. Card. de Luca de dote disc. 166. n. 7. et Viv. decis. 451. lib. 3. una cum concordantibus, caeteri DD. de materia tractantes, vel non attingunt articulum praelationis, et concursus cum dote, in quorum classe, est *Mantic. lib. 11. tit. 11. n. 7. in fine et Merlin. de pign. lib. 3. tit. 1. quaest. 2. n. 71.* qui in locis supra allegatis loquendo in puncto praelationis contrarium expresse tenent, et *Joseph. de Rosa consult. 24. n. 10. et seqq.* vel loquantur in terminis pupilli contra tutorem, et consimilium administratorum legalium, contra quos, quia lex indulget tacitam, dolus efficit expressam dotali praerferendam, et in horum numero est. *Negusant. de pignor. part. 2. membr. 4. n. 98. Pacific. de Sulvian. interdict. inspect. 3. cap. 4. n. 492. Rota in recent. decis. 360. n. 3. et 4. part. 11. et dec. 234. n. 15. par. 17.* sicut etiam prius in eisdem terminis administratoris legalis loquuta fuerat *in decis. 65. n. 10. et 11. part. 10.* quam proinde inapplicabilem esse hypothese administratoris de facto, et intrusi ad ornatum d. decisionis observat *Card. de Luca de dote disc. 166. n. 69. et 70.**

Remanet ergo desitutata auctoritate, et ratione sola decisio *Balneoregien. fideicommissi* in principio decisionis relata, quae licet loquatur in terminis haeredis gravati dolose administrantis in concursu cum dote, quia tamen relative se habet ad firmata *in dec. 65. n. 10. et 11. part. 10. rec.* quae quaestionem agit de administratore legali, vel ad illius sensum est intelligenda ad tradita in proposito per *Rotam cor. Coccin. dec. 145. n. 26. et alibi passim,* vel cum articulus ibi fuerit perfunctorie tantum, et incidenter, non tractatus sed pene libatus, *Rota* non erubescit propositionem in ea firmatam revocare, et meliorem tueri sententiam, imo hoc optime convenit majestati nostri tribunalis, ut de se ipsa testatur *Rota in Romana cambii 26. junii 1697. in princip. cor. R. P. D. meo Ansald. et insequendo monitum imperatoris in auth. de nuptiis prius dixerat in romana pensionis 4. junii 1685. pariter in princip. coram R. P. D. Florez.*

Perpenso hucusque motivo recedendi a decisio quoad concursum dotis cum debito primogenitarum, comprobanda superextat resolutio quoad punctum contributi, in quo minorum amplectendo fundamenta praeteritarum resolutionum persistere voluerunt *in decisio:* non obstante objecto quod dux Hyppolitus, nec possit considerari, uti haeres gravatus, cum institutus fuerit sub conditione perfectionis multiplicorum, minusque uti administrator, ob interdictam eidem fructualem in ipsamet conditione *ibi non possa toccare alcuna cosa di detta mia eredità finchè non sarà moltiplicata, ed arrivata al valore di scudi 400000,* ideoque respici debeat tamquam merus intrusus, pro cujus debitis nec rigor bullae Baronum intrat, nec contributum; nam institutio non fuit facta sub conditione suspensiva, sed tantum modalis perfectionis multiplicorum, dum fuit apposta poena caducitatis, ordinata solutio legatorum, et varia praecepta directa in haerem, ut liquet ex lectura testamenti, quae proinde omnia cum supponant haereditatem non jacentem, sed delatam, ut praecise de poena caducitatis advertit *Rota in decis. 534. n. 2. 3. et 4. part. 14. recent.* exinde sit in consequens, quod dux Hyppolitus fuerit vere haeres gravatus, et praecceptum testatoris respiciat suspensionem fructuum, non autem dominium, et possessionem proprietatis, quod purificata substitutione statim transit in fideicommissarium ad *text. in leg. si tibi homo 2. cum servus ff. de legat. 2.* nam haereditas ceusetur res a singulis rebus haer-

90 reditarius distincta, nec mensuram recipit ab emolumento, ut ex text. in l. 2. cod. de evict. et in leg. 1. §. quaedam ff. de rerum divisione, probat, Bellon. de jure accrescen. cap. 7. quaest. 16. n. 322. et seqq. et declarat Card. de Luca de fideicom. disc. 188. n. 4. in fin. et seqq.

Ideoque licet quando apposita fuit conditio suspensiva quoad substantiam institutionis, et qua pendente institutus acquirit possessionem secundum tabulas ex edicto praetoris non ut consequatur jus, et dominium haereditatis, sed nudam tantum possessionem illius non delatae, haeres non consideraretur, ut simplex administrator, ad tradita per Gomez. variar. resol. tom. 1. cap. 2. n. 13. et Mart. de success. legal. par. 4. quaest. 17. n. 24. art. 1. hujusmodi tamen termini non applicantur nostrae hypothese, quia abbas Ruvere voluit quidem suspendere haeredi fructum, et commodum haereditatis usque ad complementum multiplicorum, sed supponit jus haereditarium delatum, dum voluit ab haerede deputari ministrum, jussit inobservantem privari, et commodum haereditatis devolvi observanti, et ulterius mandavit haeredibus, ne impedirent revisionem computorum, quae omnia cum in aperto ponant, haereditatem numquam fuisse consideratam uti jacentem, sed tamquam haeredi delatam, manifeste convincunt, conditionem ab eo appositam non fuisse impeditivam institutionis, sed ordinatam tantum a parte post, scilicet post aditam haereditatem quae proinde in modalem convertitur, nec resistit acquisitioni juris, seu proprietatis, ut bene Rota dec. 310. num. 4. et seqq. par. 7. et decis. 288. num. 10. part. 11. et decis. 161. num. 10. part. 19. rec.

Et ita conclusum fuit in causa etc.

§. III.

De hypotheca tacita.

SUMMARIUM.

1. Tacita hypotheca nuncupatur pignus legale.
2. Tacita hypotheca, solo ministerio juris. et citra conventionem partium contrahitur.
3. Tacita hypotheca non praesumitur, neque inducitur, nisi in casibus a jure expressis, et n. 101.
4. Doctores non habent auctoritatem inducendi tacitam hypothecam, nisi lex dicat.
5. Per testes hypotheca tacita non inducitur, sed ex sola juris praesumptione, et n. 6.
7. Legalis hypotheca est tacita respectu partium, expressa vero respectu legis.
8. Hypotheca tacita induci potest ex identitate rationis et casuum similitudine.
9. Hypotheca tacita inducta a lege, a statuto, vel a consuetudine, dicitur habere casum expressum.
10. Hypotheca tacita datur uxori pro repetitione dotis super bonis viri, et viro super bonis uxoris pro illius exactione.
11. Hypotheca tacita uxori competens habet praelationem, secus quae datur viro.
12. Hypotheca tacita pro dote posterior, potior est aliis privatorum tacitis etiam anterioribus.
13. Et hoc multo magis si hypotheca dotis posterior fuerit expressa.
14. Hypotheca dotis tacita anterior, aliis praefertur posterioribus, licet expressis.
15. Hypotheca privati anterior, et expressa praefertur doti hypothecam posteriorem, vel tacitam, vel expressam habenti.
16. Quae de dote supra dicta sunt, eadem in augmento dotis procedunt.
17. Uxor habet tacitam pro bonis paraphrenalibus per virum administratis.
18. Absque ulla tamen praelatione, quia paraphrenum vere non gaudet privilegio dotis.
19. Mulier haeretica non habet privilegium tacitae pro dote, sed eam recuperat, si ad fidem revertitur.
20. Judaea habet privilegium tacitae hypothecae.
Declarata tamen adversus alios haebraeos, secus contra christianos. *ibidem*.
21. Privilegium tacitae, quam mulier habet, transmittitur ad filios, non ad extraneos.
22. Fisco datur tacita in administratorem rerum fiscalium.
23. Amplia etiam ex causa tributorum, cum praelatione quoad caeteros creditores, et n. 24.
25. Intellige de collectis, quae pertinent ad principem ratione rei fiscalis, non personae ejusdem principis.
26. Collectae ratione rei fiscalis appellantur in urbe onera cameraria, pro quibus idipsum habent privilegium communitates in locum camerae, subrogatae.
27. Fiscus habet tacitam pro contractibus gestis in re fiscali, non in re sua privata.
28. Sed hodie, quia exaequatum est publicum, et privatum principis patrimonium, inde pro utroque datur tacita, et n. 29.
29. Fisco datur tacita super praediis conterminis flumini, et inundationi suppositis pro refectione riparum.
30. Fiscus experitur tacitam pro solido super bonis, tam tributariis, quam non tributariis.
31. Fiscus, cessante juris privilegio, utitur jure privati.
32. Fiscus, cessante juris privilegio, utitur jure privati.

33. Pupillus habet tacitam hypothecam in tutorem, protutorem, aliumve rei pupillaris administratorem.
34. Privilegium hoc tacitae incipit a die administrationis caeptae.
35. Imo incipit a die, qua quis tutor esse caepit, et sua culpa administrare distulit.
36. Post exactum tempus minoritatis, cessat privilegium tacitae, et de ratione. n. 37.
38. Tacita non datur contra voluntarium administratorem.
39. Pupillus habet tacitam super re pecuniis pupillaribus empta, idque procedit etiam in muliere, ecclesia, et milite.
40. Redimens aliquem ab hostibus super bonis ejus habet tacitam. Amplia in expensis funeralibus sed contrarium verius est. *ibidem*.
41. Ecclesiae, et loca pia habent tacitam, ad instar pupilli super bonis administratorum.
42. Civitas, et universitas, seu communitas idem habet privilegium tacitae in administratorem.
43. Intellige, si universitates, et loca pia sunt per se administrare, prohibita, vel a jure, vel ab homine.
44. Haec tacita hypotheca desumit initium a die administrationis.
45. In dubio pro locis piis respondendum est.
46. Pro contractibus gestis per loca pia, nullum datur privilegium tacitae.
47. Communitates ex causa frumentaria habent tacitam super bonis debitoris.
48. In administratorem rerum privati non datur tacita hypotheca.
49. Amplia, si talis administrator fuerit voluntarius.
50. Limita si administrator voluntarius fuerit in dolo, nam ratione doli datur tacita, et n. 102.
51. Administrator habet tacitam cum praelatione pro sumptibus factis in re administrata.
52. Haeres gravatus ex causa doli contrahit tacitam pro reintegratione fideicommissi, et n. 115. *ad seq.*
53. Amplia in casu etiam bonorum fideicommissariorum deterioratorum.
54. Dolus tamen, et fraus haereditatis gravi esse debet inexcusabilis.
55. Dolus resultat ex scientia fideicommissi, et ex impotentia faciendae reintegrationis.
56. Tacita hypotheca in haeredem gravatum incipit a die aditionis.
57. Sine dolo, vel fraude nulla datur tacita in administratorem, vel haeredem gravatum.
58. Pro exclusione doli, vel fraudis, omnis causa etiam levis, et fatua satis est. et n. 119. et 120.
59. Salvianista contrahit tacitam in bonis suis pro eo, quod plus debito, exegit.
60. Contrarium verius est, et de ratione. et n. 100. *ad plur. seq.*
61. Filius habet tacitam adversus patrem bona sua administrantem.
62. Limita, si bona filii per patrem administrata sint adventitia, vel usufructui favore patris supposita.
63. Intellige semper, secluso dolo.
64. Filius esse non debet castigator patris.
65. Data filio in patrem tacita, haec incipit a die administrationis caeptae.
66. Pro legato datur tacita in bonis legantis, imo et in re legata. n. 67.
68. Et haec datur tacita a die aditionis.
69. Testator potest prohibere, ne pro legatis detur tacita hypotheca.
70. In re legata, quae sit haereditis, non datur tacita.
71. Limita, si haeres distulerit per sex menses legatum solvere, vel rem legatam dissipaverit, vel dolo permiserit devolvi rem legatam. et n. 72. et 73.
74. Legatarius agit contra tertium, si haeres tum propriam, tum haereditariam profudit substantiam.
75. Quae de legato dicta sunt non procedunt in fructibus rei legatae, vel in annualitatibus legatis.
76. Pro legato annuo, et perpetuo datur tacita, non pro temporali.
77. Pro decimis datur tacita cum praelatione.
78. Eadem datur tacita pro laudemis, et pro solutione canonum et n. 79.
80. Intellige hanc dari tacitam super rebus emphyteuticis tantum.
81. Pro pensionibus datur locatori tacita super fructibus rei locatae.
82. Datur etiam tacita super investis, et illatis in praedium urbanum, ignorante etiam domino.
83. Super illatis vero, et investis in praedium rusticum datur tacita, si dominus hoc sciverit.
84. Quae de conductore dicta sunt, eadem procedunt in subconductore.
85. Pensionarius habet tacitam pro pensione super fructibus beneficii.
86. An successor in beneficio teneatur solvere pensiones decursas, remissive.
87. Pro alimentis equi datur tacita cum praelatione super equo.
88. Pro alimentis homini datis, ejus bona sunt tacite hypothecata, sed contrarium verius est, et declara, ut *ibidem*.
89. Hypotheca anterior tacita praefertur posteriori etiam expressae.
90. Hoc limitatur in dote, nisi anteriori tacita agat pupillus, et locus pius pro administratione. et n. 91.
91. Hypotheca tacita exercibilis est contra tertium rei hypothecatae possessorem.
92. Puta in vim Salviani.
93. Puta in vim Salviani.
94. Tacita hypotheca afficit bona, et nomina debitorum praesentia, et futura: reprobato *Menoch*.
95. Tacita hypotheca est ejusdem roboris, atque expressa.
96. Tacita hypotheca non comprehendit jus adeundi haereditatem. Jus delatum debitori potest ab ipso repudiari. *ibidem*.
97. Ad intentandum judicium Salviani probari debent necessaria requisita.
98. Rota gloriatur de sua docilitate in recedendo a resolutionibus capitulis.
99. Hypotheca est mater Salviani.
100. Nullibi in jure cautum est, Salvianistam contrahere hypothecam pro eo, quod plus debito exegit.
101. Hypotheca tacita non inducitur, nisi in casibus a jure, vel statuto expressis.
102. Ex dolo oritur tacita hypotheca.

103. Major dolus, et mala fides non datur, quam in furto.
 104. Contra furem sola datur actio personalis, vel jus condicendi rem furtivam.
 105. Contra furem non datur tacita hypotheca.
 106. Contra spoliatorem dolosum datur personalis tantum, et non hypothecaria.
 107. In legales administratores datur tacita hypotheca, puta tutorem, curatorem, patrem etc.
 108. Ratione doli non datur tacita, nisi in casibus a jure expressis.
 109. Contra haereditatem gravatam, qui male, et dolose administravit, datur tacita.
 110. Tacita, ut detur contra legalem administratorem, non requiritur dolus sed sufficit etiam negligentia, et simplicitas.
 111. Et ratio affertur.
 112. Salvianista non est ejusdem juris, quo est legalis administrator.
 113. Ratio legalis administratoris contrahentis tacitam hypothecam, non aptatur salvianistae.
 114. Debitor sibi imputet, si a salvianista non recuperavit rem, eo satisfacto.
 115. Contra haereditatem gravatam pro reintegratione datur tacita legalis, et de ratione. n. 116.
 117. Assignatur differentia inter salvianistam, et haereditatem gravatam pro effectu inducendi tacitam hypothecam.
 118. Contra salvianistam pro fructibus excessive perceptis non datur tacita.
 119. Dolus, quo magis fieri potest, excusari debet.
 120. Pro exclusione doli quaevis causa etiam minus vera sufficit.

Tacita hypotheca, quae et pignus legale nuncupatur ut per *Daoyz. in summa jur. civ. verbo pignus n. 5. et Gait. de credit. cap. 4. q. 5. num. 54.* ea est, quae citra partium conventionem, solo ministerio juris inducitur *Cujac. in comment. jur. tom. 1. col. 776. lit. C. in addit. Zas. in §. item serviana n. 25. instit. de action. Gait. loco cit. n. 55. Merlin. de pign. lib. 1. tit. 1. quaest. 11. in princ. et n. 15. 35. et 37. Mantica de tacit. lib. 11. tit. 12. n. 1.* ex quo regula est, hypothecam tacitam non praesumi, atque induci minus posse, nisi in casibus a jure expressis *Surd. dec. 31. n. 9., Viv. dec. 451. n. 6. lib. 3. Noguierol. allegat. 1. n. 5. Salgad. labyrint. credit. par. 1. cap. 10. n. 39. Gall. de fructib. disp. 4. artic. 6. n. 51. Mantica de tacit. lib. 11. tit. 13. n. 28. Acosta de privil. credit. praelud. 1. n. 13. Merlin. de pign. lib. 1. quaest. 11. num. 40. Kloch. de aerar. lib. 2. cap. 42. num. 100. Constantin. ad statut. urb. annot. 30. num. 285., Rota decis. 83. numero 24. coram Priolo dec. 660. num. 7. coram Molin. dec. 658. n. 2. cor. Caprar. dec. 343. n. 29. part. 12. rec. dec. 296. n. 4. tom. 5. part. 1. in nuperrim. et dec. 109. n. 25. cor. SS. D. N. Rezzonico; et quidem clarissime, atque litteraliter *Rota in dec. 332. n. 7. cor. Ratto: nec legum interpretes, seu doctores hanc tacitam jus habent inducendi hypothecam Vivius dec. 45. n. 6. vers. secundo lib. 3. Noguierol. allegat. 1. n. 5. Salgad. in labyrint. credit. part. 1. capit. 10. num. 39. Constant. ad stat. urb. annot. 30. n. 285. nec ideo per testes probari ea potest ex Negusant. de pignorib. par. 2. memb. 4. n. 5., Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 1. cap. 7. n. 44., Merlin. de pign. lib. 1. tit. 1. quaest. 11. n. 29. Mantica de tacit. lib. 11. tit. 12. num. 2.* quia sola praesumptione juris inducitur, quasi de ea tacite convenierint partes *Cujac. ad lib. 8. cod. tit. 14. tom. 9. pag. 1200. lit. D. Merlin. de pign. lib. 1. tit. 1. quaest. 11. n. 35. et 36.* ex quo receptum est, hypothecam hujusmodi, tacitam respectu contrahentium. expressam vero respectu legis, intelligi *Merlin. de pign. lib. 1. tit. 1. quaest. 11. num. 16. et 20.* doctores tamen conveniunt omnes, hypothecam tacitam ex rationis identitate, itemque casuum similitudine induci posse *leg. 1. ff. in quib. caus. pign. tacit. contrah., Acosta de privil. credit. in praelud. 1. n. 14. 15. et 20., Merlin. de pign. lib. 3. tit. 1. quaest. 10. n. 19. et 21. Constant. ad stat. urb. annot. 30. n. 286. et 341.**

Casus autem expressi ii dicuntur, quibus hypotheca tacita, vel ex lege, vel ex statuto, vel ex consuetudine etiam tribuitur *Negusant. de pignor. part. 2. memb. 4. n. 1. Mantica de tacit. lib. 11. tit. 12. n. 1. Merlin. de pign. lib. 1. tit. 1. quaest. 11. num. 16. 21. et 40. Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 3. cap. 4. num. 2. Fontanell. de pact. nuptial. claus. 7. gloss. 2. part. 1. n. 2. Rota in Romana Salviani 17. januarii 1755. §. 3. coram bo. me. de Canilliac.*

A lege tribuitur tacita hypotheca tam uxori in bonis viri sui pro repetitione dotis solutae, quam vice mutua marito in bonis uxoris pro exactione dotis promissae *leg. unica §. et ut plenius c. de rei uxor. act. et §. fuerat. instit. de action. Gothofred. in prax. judic. tom. 1. lib. 1. tit. 3. tit. de dotal. privil. n. 7. tom. 1. et Mantica de tacit. lib. 11.*

Zanchii de Praelat. =

*tit. 19. n. 1. 9. et 44. Negusant. de pignor. part. 2. memb. 4. n. 29. Fontanell. de pact. nupt. claus. 7. gloss. 2. part. 1. n. 3. Mantica de tacit. lib. 11. tit. 19. n. 1. Mart. Medic. dec. Senen. 48. n. 1. ea tamen diversitate interposita, ut hypotheca tacita mulieris super bonis viri sui secum ipsa ferat praerogativam praelationis, secus in hypotheca tacita viro debita super bonis uxoris, prout scite advertit, et probat *Fontanell. de pact. nupt. d. claus. 7. gloss. 2. part. 1. n. 6. cum duob. seq.**

Et in hac dotis materia, est regula certa, ut ejus legalis tacita posterior cuicumque alteri anteriori hypothecae tacitae praefertur *leg. Assiduis §. ad haec, ubi etiam gloss. in verbo licet circa med. c. qui pot. in pign. hab., Fontanell. de pact. nupt. claus. 7. gloss. 2. part. 1. num. 10. et seqq., Voet. in pandect. lib. 20. tit. 4. n. 28., Negusant. de pignor. par. 2. memb. 4. num. 99. cum seqq. Mart. Medic. exam. 11. n. 24. cum seqq. multo sane magis si hypotheca dotis posterior fuerit expressa *Mart. Medic. disc. Senen. 20. n. 9. Rota in Romana Salviani 9. februarii 1753. §. 7. coram bo. me. de Canilliac. et in Ferrarien. cautelae Angeli quoad dotem 11. aprilis 1755. §. 14. cor. Emin. D. Card. Molino.**

Dotis pariter hypotheca tacita, si anterior sit alteri posteriori hypothecae, licet expressae, praefertur, prout communiter notant doctores, et gloss. in *d. leg. assiduis §. ad haec verbo licet. circa med. c. qui pot. in pign. hab. Negusant. de pign. part. 2. memb. 4. n. 98. Fontanell. de pact. nuptial. claus. 7. gl. 2. part. 1. sub n. 12. in fin., Rot. dec. 449. n. 36. cor. Ansaldo. secus vero est, si hypotheca privati sit anterior expressa, nam tunc hypotheca dotis posterior, sive expressa, sive tacita non praefertur *Gait. de credit. cap. 4. quaesit. 11. n. 1624. cum seqq., Mantica de tacit. lib. 11. tit. 26. n. 23. et 32., Constant. ad statut. urb. annot. 30. n. 319., Card. de Luca de dot. disc. 166. n. 87., Rota decis. 246. n. 17. cor. Ubald. et quae de dote dicuntur, eadem in dotis augmento servantur §. aliud quoque ver. si autem auth. de aequalit. dot., Negusant. de pignor. par. 2. memb. 4. n. 46., Mart. Medic. dec. Senen. exam. 48. n. 4. Constant. ad stat. urb. annot. 30. n. 321.**

Praeterea hypotheca etiam tacita uxori datur super bonis viri sui pro rebus paraphernalibus ab eodem viro administratis *glossa in leg. si mulier verbo contentam c. de pact. convent. Cujac. comment. jur. civil. tom. 9. col. 492. litt. A., Hevia de commerc. terrestr. et naval. cap. 18. n. 26. Negusant. de pignor. part. 2. memb. 4. n. 63. Rota decis. 8. n. 4. de solut. cor. Falconer. sine ulla tamen praelationis praerogativa glossa in leg. si ego §. dotis, verbo condici ff. de jur. dot. Negusant. loc. cit. n. 63. cum seq., Covarruv. var. resol. lib. 1. cap. 7. n. 1. Merlin. de pign. lib. 3. tit. 2. quaest. 54. n. 6. cum allegat. quia dotalibus vere privilegiis non gaudet paraphrenum *Fontanell. de pact. nupt. claus. 6. gloss. 2. part. 7. n. 68.**

Scitu vero dignum est, quod si mulier sit haeretica, perdit hoc juris privilegium, quod vero statim recuperat, atque ad fidem, jure quodam postliminii, revertitur *auth. item privilegium c. de haetic., Negusant. de pign. part. 2. memb. 4. n. 68., Merlin. de pign. lib. 3. tit. 2. quaest. 81. n. 1. et 2.* non sic de judaea muliere dicendum est, quae tacitam hypothecam habet nihilominus *Gratian. discept. for. cap. 658. n. 27., Mantica de tacit. lib. 11. tit. 19. num. 31. 32. cum seqq.* qui licet hanc innuat opinionem tutam non esse, conciliari tamen potest contraria sententia, ut procedat, quando mulier hebraea agit contra Christianos, prout alias dixi, et observat *Merlin. de pign. lib. 3. tit. 2. quaest. 82. in fin.* quoties vero mulier habet hoc tacitae hypothecae cum praelatione, privilegium, ipsa cum filiis tantum potest illud experiri, non sic ad extraneos transmittere *Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 3. cap. 4. n. 67. Gratian. discept. for. cap. 143. n. 44. Rota in dec. 161. n. 17. et seq. par. 9. tom. 1. rec. et dec. 599. n. 9. cor. Crispo.*

Fiscus pariter hypothecam habet tacitam ex causa administrationis honorum fiscalium, rerumque publicarum a die susceptae administrationis, adversus eundem administratorem, *Voet. in pandect. lib. 20. tit. 2. num. 28., Hevia de commerc. terrestr. et naval. cap. 18. n. 17. et 18. Rota in Pisaren. reportationis pecuniarum 5. julii 1756. §. 3. cor. R. P. D. Olivatio prout etiam ex causa tributorum, et contractuum leg. Certum est 2. c. in quib. caus. pign. tacit. contrah. glossa in leg. 1. verbo obligata sunt c. si propter*

publ. pensit., Cujac. ad lib. 8. cod. tit. 14. tom. 9. pag. 1200. lit. E., Negusant. de pignor. par. 2. memb. 4. num. 125. Rodrig. de concurs. credit. par. 1. artic. 5. num. 42. Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 14. n. 8. et tit. 18. n. 5. et 6. cum duob. seq., Merlin. de pign. lib. 3. quaest. 6. num. 18. Balmaseda de collect. quaestion. 103. n. 3. Constantin. ad stat. urb. annot. 30. num. 299. cum praelatione etiam quoad caeteros alios creditores Roland. a Vall. cons. 79. num. 5. lib. 4., Rodrig. de concurs. credit. par. 1. art. 5. num. 43., Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 3. c. 4. num. 535., Merlin. de pignor. lib. 3. qu. 6. n. 20., Rota dec. 635. n. 5. tom. 2. coram Caprar. et in Camerinet. immissionis 28. martii 1757. §. 10. cor. R. P. D. Paracciano.

De iis tamen collectis, seu tributis intellige, quae ad principem pertinent ratione rei fiscalis, non personae principis Balmased. de collect. quaest. 103. n. 17. quaeque in urbe roma appellantur onera cameraria, pro quibus etiam communitates subrogatae in locum camerae simile privilegium habent hypothecae tacitae Merlin. de pignor. lib. 3. quaest. 6. n. 24. Balmased. de collect. quaest. 103. num. 6. Constantin. ad stat. urb. annot. 30. n. 301. et 302. ac similiter de iis contractibus, quos fiscus gerit uti princeps, ac de re ad principatum spectante, non uti privatus, ac de re privata ipsius principis Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 18. n. 30. Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 3. cap. 4. num. 638., Merlin. de pign. lib. 3. quaest. 85. n. 4. sed hodie quia sublatum est inter publicum principis, et privatum fisci patrimonium, totale discrimen, ut supra in exercit. 2. §. 3. num. 9. jus etiam tacitae hypothecae videtur in utroque patrimonio exaequatum. His addo, hypothecam fisco tacitam super praediis flumini conterminis, damnoque inundationis expositis, pro riparum munitione concedi Surd. decis. 311. per tot. Mans. consult. for. 655. n. 6. tom. 7.

Istud autem jus hypothecae legalis potest per fiscum super aliis quoque bonis pro solido, tam tributariis, quam non tributariis, ad debitorem spectantibus, experiri leg. 1. c. in quib. caus. pign. vel hypoth. tacit. contrah., Peregrin. de jur. fisci lib. 6. tit. 6. n. 49. 50. cum seq., Merlin. de pignor. lib. 3. quaest. 6. n. 18., Merlin. Pignatell. contrav. jur. cap. 2. n. 33., Constantin. ad stat. urb. annot. 30. n. 300., in reliquis autem fiscus, cessante expresso juris privilegio, utitur jure privati leg. unica c. de conduct. lib. 11., Card. de Luca de dote disc. 83. n. 6. et de regal. disc. 122. n. 9., Ansaldo. de commerc. disc. 18. n. 3., Rota dec. 380. n. 7. cor. Duran.

Pupillo etiam competit legalis tacita adversus bona tutoris, vel ejus, qui pro tutore se gessit, et cujuscumque alterius administratoris leg. pro officio 20. c. de administr. tutor., Negusant. de pignor. par. 2. memb. 4. n. 6. et 7., Merlin. eod. tract. lib. 3. quaest. 2. n. 1., et quaest. 4. n. 2. 9. et per tot., Rodrig. de concurs. credit. par. 1. art. 4. n. 1. et 2., et art. 5. n. 1., Gratian. discept. for. 601. n. 4., Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 16. n. 2. et 8., et per tot., Card. de Luca de tutor. disc. 9. n. 15., et disc. 10. n. 7. 8. et 9., Rota dec. 360. n. 3. part. 11., et dec. 343. n. 28. par. 12., et decis. 234. n. 13. par. 17. rec., et dec. 15. n. 7. de tutor. cor. Falconer. istaque legalis hypotheca initium desumit suum a die caeptae administrationis rerum pupillarum Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 16. n. 18., Gratian. discept. for. 53. n. 6., Merlin. de pign. lib. 3. quaest. 4. n. 5., Rodrig. de concurs. credit. par. 2. artic. 4. n. 93., Antonell. de tempor. legal. lib. 2. cap. 97. n. 12., Constantin. ad stat. urb. annot. 30. n. 331., Rota dec. 65. n. 3. par. 10. dec. 234. n. 13. par. 17. rec. imo vero a die, qua incipit tutor esse, si sua ipse culpa gestionem administrationis forte distulerit, vel omiserit gloss. in leg. Pro officio 20. verbo obligata c. de administr. tutor. Negusant. de pign. par. 2. memb. 4. n. 12., Merlin. eod. tract. lib. 3. quaest. 2. n. 5., Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 16. n. 1.

Haec tamen hypotheca legalis pupillo competens cessat pro gesta administratione post tempus minoritatis decursum Paul. Meli observat. 139. per tot. Constantin. ad stat. urb. annot. 30. n. 332. quia, ut opinor, desinit administratio tutoris necessaria esse, eo quod pupillus major factus administrare per se potest Card. de Luca de credit. disc. 39. num. 6. et 7. Palm. nep. dec. Lucen. 388. n. 8. tom. 4., Rota dec. 429. n. 6. par. 14. rec., et late firmat Constantin. ad stat. urb. annot. 30. a n. 333. ad 342. cum pluribus ibidem collectis, ita ut regula sit statuenda, contra voluntarium administratorem non tribui legalem tacitam Card. de Luca de credit.

disc. 36. n. 18. et disc. 39. n. 8., Rota dec. 177. n. 3. par. 3. recent., et dec. 171. n. 15. cor. Tanar.

Tacitam quoque pupillus habet hypothecam cum praelatione super re pecuniis pupillaribus empta, quod ipsum in muliere, ecclesia, et milite servatur, ut promiscue tradunt glossa in leg. idemque 7. ff. qui pot. in pign. hab. Negusant. de pignor. part. 2. memb. 4. n. 163. cum seq., Merlin. eodem tract. lib. 3. quaest. 25. per tot., Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 14. n. 2., Salgad. Labyrinth. credit part. 2. cap. 24. n. 22. prout quoque tacitum datur pignus redimenti aliquem ab hostibus super bonis ejus, qui fuit redemptus leg. 2. ibique, glossa verbo pignoris cod. de postlimin. revers. Wesembec. in pandect. lib. 20. tit. 4. n. 5., Gait. de credit. cap. 4. in appendic. n. 119., Rodrig. de concurs. credit. par. 1. artic. 3. n. 41. et seq., Merlin. de pignor. lib. 3. quaest. 22. n. 1. amplia in expensis factis in causam funeris, ut et ipsae fruuntur tacita hypotheca super bonis defuncti Hevia de commerc. terrestr. et naval. cap. 18. n. 31. sed contrarium, melius tuetur Rodriguez. de concurs. credit. part. 1. artic. 3. vers. at vero.

Legalis etiam tacita contrahitur in bonis administratoris bona ecclesiarum. locorumque piorum cujusq. generis administrantis, propter rationis identitatem, quam cum tutoribus administrator hic habet leg. orphanotrophos cod. de Episc. et cleric. Negusant. de pignor. part. 2. memb. 4. n. 123., Merlin. eod. tract. lib. 3. quaest. 2. n. 18., et 19., Gait. de credit. cap. 4. quaest. 11. n. 2038. cum seq., Munoz. de ratiocin. cap. 39. n. 13., Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 16. n. 23., Rodrig. de concurs. credit. part. 1. artic. 5. n. 1. et per tot. Card. de Luca de credit. disc. 39. n. 6., Constantin. ad stat. urb. annot. 30. n. 333., Rota dec. 429. n. 6. part. 14. recent. similiter pro administratione rerum civitatis, aut alterius cujuscumque universitatis Negusant. de pignor. part. 2. memb. 6. n. 119., Merlin. eod. tract. lib. 3. quaest. 93. n. 7., Munoz. de Escobar. de ratiocin. cap. 39. n. 6. versic. contrarium. haec tamen accipe vera esse, si per se similia loca pia, vel universitates nequeunt administrare vel sint administrare prohibita a jure, vel ab homine, ut in tutoribus dudum innui, atque tradunt Rocca disput. jur. cap. 50. n. 35. Constantin. ad stat. urb. annot. 30. n. 335. ad 339. et n. 341. cum seq., Rot. dec. 429. n. 6. par. 14., et dec. 34. n. 7. par. 15. recent. istaque legalis tacita initium desumit suum a die caeptae administrationis ex allegatis per Gratian. discept. for. cap. 601. n. 3., Constantin. ad stat. urb. annot. 30. n. 333., et in quovis dubio pro locis piis respondendam esse advertunt Fontanell. decis. cathalon. 409. n. 19. tom. 2., et Constantin. ad stat. urb. annot. 30. n. 343. praeterquam cum agitur de aliis creditis, seu contractibus per eadem loca pia initis, nam pro his nullum datur tacitae hypothecae privilegium Constantin. loco prox. cit. n. 344. quoad universitatem, seu communitatem addo demum, et ipsam ex causa frumentaria super bonis debitoris, tacitam habere hypothecam Zaul. ad statut. Faventin. lib. 4. ad rubr. 41. n. 198.

Superioribus vero fit consequens, ut pro rebus privati in administratorem nulla tacita legalis tribuatur Cyriac. contrav. 282. n. 26., Andreol. contrav. for. 353. n. 1. Noguerol. allegat. 1. n. 31. 32. cum seq., Gall de fructib. disput. 9. artic. 3. num. 49. Constantin. ad stat. urb. annot. 30. n. 345. potissimum, si administrator sit voluntarius, ex collectis plena manu per Rotam in decis. 493. n. 15. tom. 4. coram Card. Crescent. hoc tamen verum est, si dolus non intervenerit in administratione per privatum in re privatorum, gesta, quia talis dolus tacitam praebet hypothecam Cyriac. d. contrav. 282. n. 27., Merlin. de pignor. lib. 3. quaest. 2. n. 62. Constant. ad Stat. urb. annot. 30. n. 346., Rota dec. 271. n. 5. et seq. part. 16. rec., et dec. 296. num. 13. 14. cum duob. seq. tom. 5. par. 1. in nuperrim. administrator tamen et ipse tacitam habet hypothecam cum praelatione super bonis administratis pro repetitione expensarum administrationis causa factarum, plene Salgad. in Labyrinth. credit. part. 3. cap. 9. n. 3., Merlin. de pignor. lib. 3. tit. 1. quaest. 5. num. 30., Zacchia de Salar. quaest. 99. n. 18.

Ex eadem doli causa haeres gravatus tacitam contrahit hypothecam in bonis propriis pro reintegrandis rebus fideicommissi alienatis, Gratian. discept. for. cap. 935. n. 1. 2. et 24., Rosa consult. for. 24. n. 17. cum seq., Castald. consult. for. 13. n. 5. et 6., et consult. 85. n. 8., et consult. 87. n. 6., Constantin. ad stat. urb. annot. 30. n. 349., Rota dec. 7. n. 10. part. 12. et dec. 283. n. 6. part. 19. tom. 1.

rec., et decis. 54. n. 7. coram Zaratt. dec. 477. n. 13. cor. Cerro, et dec. 44. n. 5. de fideicom., dec. 6. n. 4., et dec. 7. n. 8. de Salvian. coram Falconer. et in Faventino, seu Imolen. pecuniaria super consignatione quoad reservata 3. martii 1747. §. 5. coram bon. mem. Vicecomite imo etiam pro bonis fideicommissariis deterioratis Constantin. ad stat. urb. annot. 30. n. 353. cum seq.

Haec autem fraus, dolusve esse debet in inexcusabilis Rota dec. 658. n. 16. tom. 2 coram Caprara et dec. 7. n. 4. de Salvian. coram Falconer., et in Faventina, seu Imolen. pecuniaria super consignatione quoad reservata 3. martii 1747. §. 5., et 12. coram bon. me. Vicecomite induciturque ex scientia rei fideicommissariae, vel ex eo quod sciebat haeres gravatus, propriam substantiam satis non esse ad reintegrandum fideicommissum, prout collectis pluribus probant Rocca disp. jur. cap. 53. n. 5., Castald. consult. for. 13. n. 5. 6. et 12., consult. 85. n. 9., et consult. 87. n. 6. Constant. ad stat. urb. annot. 30. n. 349. cum duob. seq., Rota dec. 7. n. 12. part. 2., et dec. 382. n. 15. part. 19. rec., dec. 844. n. 6. coram Merlin. et dec. 477. n. 15., et 16. coram Cerro. Incipitque d. legalis tacita a die aditionis haereditatis fideicommissariae Castald. consult. for. 85. num. 9., Rocca disput. jur. cap. 53. num. 6. cum duob. seq. Constant. ad stat. urb. annot. 30. n. 358. Rota dec. 44. n. 5. de fideicom., et dec. 6. num. 5. de Salvian. coram Falconer. et dec. 89. n. 44. coram Ansald. praecisive autem a dolo vel fraude, contra administratorem, vel haereditatem gravatum, d. legalis tacita non datur Merlin. de pignor. lib. 3. tit. 1. quaest. 3. n. 7., ad fin., Constantin. ad stat. urb. annot. 30. n. 337. et 356., Rota in dec. 176. n. 8. part. 19. tom. 1. rec., et ad hanc excludendam fraudem omnis causa etiam levis, et fatua satis est leg. igitur 12. §. et generaliter. ff. de liberali causa, Rota dec. 57. n. 5. cor. Peutinger., et dec. 176. n. 12. part. 19. tom. 1. rec.

Ratione item doli, et fraudis salvianista tacitam favore ejus, qui salvianum passus est, contrahit hypothecam in bonis suis pro eo, quod in exigendo, proprium excessit creditum, vel pro eo quod plus debito exegit Rota in Romana Salviani 9. februar. 1753. §. 3. coram bon. mem. de Canillac. ab hac tamen decisione recessit Rota in eadem causa, firmavitque, tacitam non contrahi hypothecam, nisi in casibus a jure expressis, quos inter iste non reperitur casus, ut in eadem Romana Salviani 17. januarii 1755. §. 4., et per tot. coram eodem bon. mem. de Canillac, quae est infra.

Filius quoque habet hypothecam tacitam adversus bona patris, pro male ab eodem gesta administratione bonorum suorum, modo tamen bona filii non sint adventitia, vel talia, ut Pater iis desuper habeat usumfructum; etenim in hac posteriori bonorum adventitorum hypothese non alias competit hypotheca tacita filiis, quam nisi pater dolose administraverit, ne alias filii videantur esse castigatores Parentum Mantica. de tacit. lib. 11. tit. 16. n. 19., Pacific. de Salvian. inspect. 3. cap. 4. n. 507. cum seq., Merlin. de pignor. lib. 3. quaest. 17. n. 3. 4. et per tot., Rosa consult. 24. n. 20., et consult. 33. num. 25., Constantin. ad stat. urb. annot. 30. n. 359., Rota dec. 176. num. 4. et 8. part. 19. tom. 1. rec. et in casu competentiae hujus legalis tacitae, eadem incipit a die caeptae administrationis leg. cum oportet §. fin. cod. d. bon. quae lib. ibique, Bald. Bart., et alii, Gratian. discepte for. cap. 53. n. 5. Constant. ad Stat. urb. annot. 30. n. 362.

Pro legato etiam tacita legalis tribuitur legatario adversus bona legantis §. nostra autem instit. de legat., et in leg. 1. §. cum enim c. commun. de legat., Voet. in Pandect. lib. 20. tit. 2. num. 21., Rodriq. de concurs. credit. parte 1. artic. 8. num. 69., Negusant. de pignor. parte 2. memb. 4. n. 157. Merlin. eod. tract. lib. 3. quaest. 14. per tot., Mantica. de tacit. lib. 11. tit. 16. n. 12., Mart. Medic. exam. 23. n. 1. 21. et per tot. Rota dec. 152. n. 1. part. 15. rec. et dec. 446. n. 2. cor. Emerix jun. et dec. 244. n. 6. coram Ratto; imo vero etiam contra ipsam rem legatam hypotheca legalis tribuitur Gabriel cons. 46. n. 43. lib. 1., Thesaur. quaest. forens. 84. in fin. lib. 2., Peregrin. de fideicom. art. 45. n. 49., Mart. Medic. exam. 23. n. 12. versic. verum Vivius dec. 395. n. 1. eaque competit a die aditae haereditatis, ex quasi contractu ministerio juris indulto §. haeres quoque instit. de oblig. quae ex quasi contract. nasc., Tholosan. syntagm. jur. lib. 23. cap. 7. n. 2., Rota dec. 22. n. 42. part. 15. rec. haec intelligi tamen debent, nisi testator forte d. legalem hypothecam contrahi inhibuerit Mart. Medic. exam. 23. n. 45., Negusant. de pignor. part. 2. memb. 4.

n. 161., Gratian. discept. for. 294. n. 9., Surd. dec. 28. n. 9., et Hodiern. ad eundem dec. 193. n. 20.

Denegatur haec tamen legalis tacita, si res legata, sit haereditis propria leg. 1. c. commun. de legat. in fin, Voet. in Pandect. lib. 20. tit. 2. n. 21., Mart. Medic. exam. 23. n. 42., Rota dec. 327. n. 1. coram Duran., et dec. 222. n. 21. par. 15. rec. nisi haeres distulerit per sex menses a die aditae haereditatis legatum solvere Negusan. de pig. part. 2. memb. 2. n. 159., Mart. Medic. exam. 23. n. 43. vel si haeres res haereditarias, aut in pecunia, aut in specie legatas, dissipaverit Thesaur. quest. for. lib. 2. quaest. 84. n. fin., Mart. Med. d. exam. 23. n. 44., vel dolo effecerit, ut legatarius rem legatam assequi non potuerit, puta sinendo, ut res legata, forte emphyteutica, devolveretur ad dominum directum Rota in Romana Salviani 26. junii 1754. §. 4. et 6. cor. cl. me. Card. Caprara, quod si haeres insimul tam propriam, quam haereditariam profuderit substantiam, subsidiarie potest legatarius contra tertios rei haereditis alienatae possessores agere hypothecaria actione, et in vim Salviani interdicti Thesaur. quaest. for. 84. n. 10. lib. 2., Mart. Medic. exam. 23. n. 44. versic. alius est casus, Rota dec. 234. n. 4. part. 17. rec. dec. 185. n. 6. ad plur. seq. coram Duran., dec. 276. n. 2. et 3. coram Celso, et in d. Romana Salviani 26. junii 1754. §. 4. et 6. coram eodem Card. Caprara.

Quae autem de re legata dicta sunt, non aequae procedunt in fructibus rei legatae, vel in annualitate legata ex designato praedio pensitanda Mantica de tacit. lib. 11. tit. 14. n. 6., Mart. Medic. exam. 23. n. 48. cum duob. seq. ea tamen adhibita distinctione, ut si legatum sit annuum perpetuum, detur hypotheca, secus si temporale sit Hodiern. ad Surd. in dec. 28. n. 2., Rota decis. 260. n. 6., et 15. par. 11. rec.

Tacita legalis quoque pro decimis jure tribuitur cum praelatione quoad ceteros creditores, quia est onus reale Rodriq. de concurs. credit. par. 1. art. 5. n. 56., Mantica. de tacit. lib. 11. tit. 14. n. 8. et tit. 18. n. 27., Merlin. de pign. lib. 3. quaest. 7. per tot., Constant. ad stat. urb. annot. 30. n. 298. item pro laudemio Gratian. discept. for. cap. 784. n. 16. et 17. Pacific. de Salvian. inspect. 3. cap. 4. n. 562. et 563., Gall. de fructibus disput. 26. art. 3. n. 52., Merlin. de pign. lib. 3. quaest. 6. n. 8. quaest. 10. per tot., Constantin. loc. cit. n. 309. et 368. quidquid nonnulli contra senserint cum Klock de aerar. lib. 2. cap. 42. n. 101. relati; simulque rejecti per Gall. de fructib. loc. cit. item pro solutione Canonum Negusant. de pignor. par. 2. memb. 4. n. 127., Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 7. cap. 4. n. 540., Merlin. de pign. lib. 3. quaest. 9. n. 1. et per tot., Constantin. ad stat. urb. annot. 30. n. 370. ad 372. haec tamen tacita hypotheca datur super rebus emphyteuticis, non super aliis bonis emphyteutae, forte distractis. Voet. in pandect. lib. 20. tit. 2. n. 27., Pacific. de Salvian. d. inspect. 3. cap. 4. num. 548. cum duob. seq. Rota dec. 873. n. 4. tom. 4. cor. Lancetta.

Datur item hypotheca tacita locatori pro pensionibus super fructibus rei locatae leg. in praediis 7. ff. in quib. caus. pign. vel hypoth. tacit. contrah., Voet. in pandect. lib. 20. tit. 2. n. 2., Rodriq. de concurs. credit. part. 1. artic. 5. n. 74., Negusant. de pign. par. 2. memb. 4. n. 9. et 128., Pacion. de locato cap. 33. n. 15. similiter super invecis, et illatis in praedium urbanum, ignorante etiam domino rei locatae leg. certi juris 5. c. locati, Voet. in pandect. lib. 20. tit. 2. n. 2. Negusant. de pignor. part. 2. memb. 4. n. 145., Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 3. cap. 5. n. 26., Pacion. de locato cap. 40. n. 11. ad differentiam praedii rustici, in quod invecis, et illata, eatenus nexu hypothecae tenentur favore locatoris, si idem hoc sciverit gloss. in §. item Serviana verbo coloni instit. de action., Negusan. de pignor. part. 2. memb. 4. n. 146., Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 3. cap. 5. n. 25., Pacion. de locato d. cap. 40. n. 13., et quae de conductore dicta sunt, eadem in subconductore servantur Negusan. loc. cit. n. 136., Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 3. cap. 5. n. 109. cum seq.

Pensionarius itidem pro solutione pensionis habet hypothecam tacitam super fructibus beneficii Mantica. de tacit. lib. 11. tit. 14. n. 7., Merlin. de pign. lib. 3. quaest. 8. per tot., Garzias. de benefic. part. 1. cap. 5. n. 204. cum seq., Salgad. labyrinth. credit. part. 1. cap. 42. n. 15. et 16., Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 3. cap. 4. n. 608. Constant. ad stat. urb. annot. 30. n. 373., an autem pensiones decursas teneatur solvere successor in beneficio, va-

riae traduntur distinctiones, pro casuum varietate videndae penes *Gigas. de pension. qu. 39. et 51., Caccialup. eod. tract. quaest. 9. et 11., Tondut eod. tract. cap. 11. per tot., Pacific. de Salvan. interdict. inspect. 3. cap. 4. a n. 608. ad 630.* si quis demum alterius equum aluit, super eo indubie nanciscitur hypothecam tacitam, cum praelatione *Bonacossa de equo quaest. 406. per tot., Cyriac. controv. for. 636. n. 14. tom. 4.* quid si aluit hominem? et tunc quia non valet homo liber affici tali hoc onere hypothecae *Merlin. de pign. tib. 2. quaest. 50. v. 1.* ita vice ipsius, bona ejus remanet pro alimentis tacite hypothecata *Bart. in leg. interdum n. 1. ff. qui potior. in pign. hab., Bonacossa loco prox. cit. Cyriac. controv. for. 636. n. 15. tom. 4.* sed ista opinio non est pacifica, quia pro alimentis non datur hypotheca ut infra in *exercitat. seq.* demonstrabitur, et dd. per *Cyriac.* citati loquuntur de puero, seu custode animalium, qui sicuti, et hypothecam, et praelationem super illis habet pro mercede, ita pari jure fruitur is, qui eidem custodi alimenta praebuit, prout supra non semel ostendi.

Complures alii sunt casus, in quibus tacita hypotheca contrahitur, eosque brevitatis causa praetermitto, et pro allegatis supra casibus, aliisque similibus, regulam doctores constituunt omnes, ut hypotheca tacita anterior posterioribus expressam habentibus praeseratur, ut supra dixi, atque docet *text. in leg. si pignus ff. qui pot. in pign. hab., Merlin. de pignor. lib. 4. quaest. 7. per tot., Antonell. de tempor. legal. lib. 4. cap. fin. n. 3., Rota dec. 1075. n. 20. tom. 4. cor. Molin.* excepta hypotheca dotali, quae licet sit posterior tacitae anteriori praefertur *leg. assiduis c. qui pot. in pign. hab. Negusan. de pignor. par. 2. memb. 4. n. 99. cum seq., Mart. Medic. exam. 11. n. 24. in fin., Rota in Ferrarien. cautelae angeli quoad dotem 11. aprilis 1755. §. 14. cor. eminentissimo D. Card. Molin.* praeterquam, si anterior tacita proveniat ex administratione rerum pupillarum, aut locorum piorum, nam dotis tacita posterior eidem postponitur, imo etiam dotis expressa posterior vincitur *Constant. ad stat. urb. annot. 30. num. 330. Rota post observat., Paul. Mely dec. 98. n. 5., et dec. 65. n. 10. et 11. par. 10. rec.*

Haec insuper hypotheca tacita datur etiam contra tertium rei hypothecatae possessorem ad instar hypothecae expressae *Negusan. de pign. par. 2. memb. 4. n. 132.* hoc est in vim Salviani interdicti *Pacific. de Salvan. interdict. inspect. 3. cap. 1. n. 32. et inspect. 3. cap. 4. n. 37. et 150. Rota dec. 1290. n. 8. cor. Seraphin.* eoque amplius, ut hypotheca tacita omnia bona praesentia, ac futura, imo etiam nomina debitorum praesentia pariter, ac futura comprehendat *Cujac. ad lib. 4. cod. tit. 10 tom. 9. pag. 242. lit. D. Zas. in §. item serviana n. 19. instit. de action., Merlin. de pign. et hypoth. lib. 1. tit. 1. quaest. 11. n. 23., Negusan. de pignor. par. 2. memb. 4. n. 165., Carleval. de judic. lib. 1. tit. 3. disp. 34. sub n. 3., Mantica de tacit. lib. 11. tit. 11. n. 13., Surd. dec. 163. n. 1., Rota dec. 1290. n. 2. cor. Seraphin.* quia tacita hypotheca est ejusdem roboris, et efficaciae, prout expressa *Pacific. de Salvan. interdict. inspect. 3. cap. 4. n. 4., Negusan. de pign. par. 2. memb. 4. n. 2., Mantica de tacit. lib. 11. tit. 11. num. 7. et 9., Merlin. de pign. lib. 1. tit. 1. quaest. 11. n. 26. et 27.* quidquid pro exclusionem nominis debitorum ab hypotheca tacita ineleganter dixerit *Menoch. de adipiscend. possess. remed. 3. n. 144.*

Postremo advertite, tacitam hypothecam non comprehendere jus adeundi debitori delatum *Olea de cess. jur. tit. 2. quaest. 3. n. 13.* nam jus debitori delatum, ex causa, puta, donationis, haereditatis, legati, fideicommissi, et hujusmodi potest ab ipso in praesudicium quoque creditorum repudiari *Olea de cess. jur. loc. cit. n. 14. et seq.* de hoc autem superius egi in hac *exercitat. 4. §. 1. n. 107.*

R. P. D. DE CANILLIAC Romana Salviani,
Ven. 17. januarii 1755.

Pro credito sc. 532. 19. in quatuor sententiis liquidato contra Susannam Andreotti, ex quo ista immissa in vim utilis Salviani interdicti ad quamdam domum, tantumdem ultra sui crediti importantiam indebite exegerat, cum archiconfraternitas Sanctorum XII. Apostolorum urbis inutiliter, egisset in actione personali contra Michaellem Gognj dictae Susannae haereditatem, qui foro, bonisque cesserat ad consilium tandem accessit persequendi in actione reali domum aliam olim spectantem ad eandem Susannam, ac sitam Transtiberim in vico nuncupato *della palma.* At contradictorem illi-

co invenit Philippum Lanciani ex singulari titulo eandem domum possidentem, quocum, instructo judicio, votis archiconfraternitatis primum annuit A. C., eidem concedendo postulata immissionem in Salviano. Nec aliter res se habuit, cum causa mihi *tamquam praelato* commissa in gradu appellationis, examen assumptum fuit, num eadem immissio indulgenda foret; nam pro responso *affirmativo* praevaluerunt suffragia ut pandit *decisio edita sub die 9. febr. 1753. cor. me.* Ex beneficio autem novae audientiae subiinde impertito cum hodie laudata decisionis fundamenta ad trutinam revocata minus valida, ac firma recognita fuerint, non trepidarunt idcirco domini una mecum suffragantes responsum edere *pro recessu a decisio.*

Actio siquidem per archiconfraternitatem promota tendit ad occupandam ex interdicto Salviani domum a tertio possessam; unde ambigi nequit, quin eidem onus incumbat docendi de omnibus extremis, quae juxta praesentis iudicii indolem necessaria communiter reputantur. Etsi autem in antea causa propositione visum fuerit, archiconfraternitatem huic muneri fecisse satis proindeque ejus favore decreta fuerit immissio. Cum tamen in hodierna iterata discussione rectius existimatum fuerit deficere alterum ex dictis requisitis, nempe hypothecam, qua nullo modo, munitum dici potest creditum archiconfraternitatis, religio, ac docilitas, quibus magnopere gloriantes patres, id omnino exigebant ut a capta resolutione recederetur denegando actrici immissionem in Salviano, cui locus haudquaquam potest esse, hoc ipso, quod prolatum creditum destitutum esse noscitur hypotheca, quae est mater Salviani, ad constantem sententiam, de qua *Rota in rec. dec. 26. n. 1. et seq. par. 18. cor. Molin. dec. 527. n. 3. in Ferrarien. Salviani 5. februarii 1751. §. 3. cor. R. P. D. meo Amadeo, et in Romana Salviani 3. julii 1752. §. 3. et §. final. cor. R. P. D. meo Figueroa.*

Porro creditum archiconfraternitatis unice ex eo promanat, quod Susanna jure Salviani existens, in possessione domus spectantis ad eandem archiconfraternitatem considerabilem summam exegerit ultra suum creditum, ad cuius restitutionem per quatuor conformia iudicata condemnata fuit. At vero cum nullibi in jure cautum reperitur, quod Salvianista plus credito ex fundo colligens generalem contrahat in propriis bonis hypothecam pro restitutione quantitatis indebitae, exactae hoc unum sufficit, ut iudicium feratur pro exclusionem hypothecae legalis respectu dicti salvianistae; quippe quia vulgatissimum est, quod hypotheca tacita, et legalis non inducitur nisi in casibus a lege, vel jure municipali nominatim expressis, ut docet *Gloss. final. in leg. 2. ff. de privileg. credit. Mantica. de tacit. et ambig. lib. 11. tit. 12. n. 1., Urceol. consult. for. 69. n. 5. et seq., Rot. cor. Caprar. dec. 658. n. 2. et in Pisauran. pecuniaria super fructibus bonorum extradotalium 15. junii 1733. §. final. cor. eminentissimo Rezzonico.*

Nec quidquam soliditatis habere visum fuit fundamentum amplexum *in praeterita decisione §. 3.* quod scilicet Susanna fundum retinens, ex eoque fructum percipiens, postquam de suo credito se integre satisfactam esse sciebat excusari non possit a dolo, et mala fide, indeque pro restitutione fructuum plus credito exactorum in propriis bonis contraxerit, tacitam hypothecam, quae ex dolo oritur. Propositio siquidem sic generaliter sumpta vera non est, ut manifestum illico redditur exemplo furti, nec non spoli: etsi enim major dolus, aut mala fides excogitari nequeat, quam illa quae inest furto: at tamen contra furem sola datur personalis actio, vel jus condicendi res furatas, minime vero contingit, quod reliqua bona furis hypothecata remaneant, ut formiter discusso articulo rejectisque contrariis, de veriori substinent *Merlin. de pignor. et hypoth. lib. 3. tit. primo quaest. 35. per tot., Noguerol. allegat. prim. n. 43. cum seqq., Card. Mantica. de tacit. lib. 11. tit. 14. n. 9. et seqq., Lrotard. de usur. qu. 97. n. 7. et seqq., episc. Rocc. disput. jur. select. cap. 50. n. 31., et Rot. cor. Molin. dec. 660. n. 8.* Quemadmodum pro spolio, et damnis ex spolio passis, solam competere actionem personalem contra dolosum spoliatorem, non autem hypothecariam, solide firmatum fuit per *Rotam in firmana immissionis 9. junii 1719. §. quin juvet cor. bo. me. Cerro.*

Doctores vero, qui ab actione personali inferunt ad hypothecariam, quoties dolus concurrat, loquuntur in terminis tutoris vel curatoris, aut alterius legalis administratoris, in quorum bonis pro male gesta administratione inducta reperitur a jure tacita hypotheca, ut quo ad tutorem dolosum sancitum extat *in leg. pro officio cod. de administrat. tu-*

tor., et quo ad patrem male administrantem bona filii textus est in leg. cum oportet §. fin. cod. de bon. quae liber. Ac idcirco jugiter in suo robore firma manet regula supra constabilita, quod scilicet non obstante etiam concursu doli ex parte debitoris, adhuc tacita hypotheca non datur, nisi in casu, de quo agitur, ea fuerit a lege inducta, quemadmodum explicando sensum eorumdem doctorum scite ponderat Rot. in rea. dec. 343. n. 27. et seq. cor. Molin. d. decis. 660. n. 6. et seqq.

Momentum nec similiter habuit oppositio ex eo desumpta, quod cum salvianista non sibi, sed pro rei domino possideat, indeque pro vero administratore reputari possit ejus proinde respectu ob rationis identitatem locum obtinere debeant, quae de tutore, curatore, alioque doloso administratore legali in jure sancita sunt quoad tacitam hypothecam in eorum bonis inductam, pro casu male gestae administrationis. Accedente praesertim in assumpti comprobationem exemplo haeredis fideicommissi gravati, in cujus bonis etsi nulla lex hypothecam induxerit pro mala administratione, aut dissipatione rerum fideicommissi, nihilo tamen minus cum ille quo ad res, quas restituere tenetur haeredibus fideicommissariis, meri administratoris figuram gerat, nec discrepet in hoc a tutore curatore alioque legali administratore, hinc ex paritate, seu identitate rationis communis inolevit sententia a nostro etiam auditorio recepta, quod in bonis haeredis gravati, qui male, ac dolose administravit, bona fideicommissi, competat tacita legalis hypotheca, ut prae caeteris docent Cyriac. contr. for. 282. n. 18. et seqq. Thesaur. quaest. foren. lib. 2. qu. 84. per tot., Rot. cor. Molin. dec. 999. n. 2. et seqq. coram Lancetta dec. 315. n. 6., et in Romana cautelae Angeli 25. januarii 1743. §. 10. cor. eminentissimo Millino.

In eliminationem namque difficultatis sedulo animadversum fuit, hypothecam tacitam in bonis legalis administratoris inductam fuisse a legibus non ex dolo dicti administratoris cum etiam eo supposito, sufficiat pro hujusmodi effectu, quaelibet istius negligentia, et etiam simplicitas, ut accurate considerat episc. Rocc. disput. jur. select. cap. 50. sub num. 30. sed imo ex praecipua, ac unica ratione occurrendi imbecillitati pupilli, et aliarum personarum, quae cum propter aetatem dementiam, vel alium defectum administrationi, ac tuitioni priorum bonorum incumbere nequeant, provido indigent legis auxilio, quo cauti remaneant in bonis administratoris, quatenus hic male se gerat in administratione sibi commissa, ut recte prosequitur d. episc. Rocc. loc. mox cit. n. 36., et Rot. in dicta firmana immissionis 9. junii 1719. in fin. coram bo. me. Cerro.

Hisque stantibus in proclive descendit, quod cum eadem ratio non congruat, quoad Salvianistam, utique contra illum praeferrere, nec potest id, quod ex hac ratione specialiter a jure provisum fuit quoad legales administratores. Haud officiente, quod etiam salvianista administrator sit hoc ipso, quod non sibi, sed domino possidet, quia omissa, quod ille dum ex re aliena percipit fructus in proprii crediti satisfactionem imputandos, non omnimode pro alio administrat, ut verificatur in legali administratore, sed eodem tempore proprium gerit negotium; illud insuper validius urget, quod salvianista rem agere non habet cum persona, quae ex aliquo impedimento defensionem, et administrationem rei suae superesse non possit, adeoque cum istius respectu cesset ratio, ob quam providae leges induxerunt hypothecam in bonis administratoris legalis, haec nullo modo extendenda et ad bona propria salvianistae plus credito exigentis: magisque est, quod debitor, vel alia tertia persona, quae passa fuit avocationem priorum bonorum in Salviano, sibi imputet, si cum recuperare posset eadem bona e manibus creditoris, hoc facere distulit, vel ex soccordia, vel ex nimia fide collata in personam cujus integritati confidere non tenebatur.

Atque hinc extraneum etiam remanet exemplum adductum de haerede gravato: nam licet in conflictu opinionum praevalerit illa, quae tacitam hypothecam inducit in bonis haeredis gravati pro reintegrando fideicommissi ejus culpa diminito, id tamen benigna interpretatione admissum fuit, ex quo ad similitudinem pupilli, furiosi, prodigi, aliarumque similium personarum, etiam futuri vocati ad fideicommissum per se ipsos administrare prohibentur; unde sicuti ex hac ratione hypotheca tacita fuit, a jure inducta in bonis administratoris legalis, ita ex identitate ejusdem rationis, illa merito potraha fuit ad bona quoque haeredis gravati res fideicommissarias dissipantis, vel alienantis, ut latius probant ipsaemet auctoritates supra in objectione allegatae; at vero

Zanchi = de Praelat. =

quoad salvianistam, nedum deficit ratio hujusmodi ex paulo supra constitutis; sed insuper et illud accedit discrimen, quod futuri vocati contra haereditatem gravatam alienantem agunt ad conservandam fideicommissi substantiam, et non ad fructus, qui illud non augent, se pertinent ad haereditatem gravatam; quando vicissim contra salvianistam, actio in praesenti dirigitur pro repetitione fructuum ab eo ultra creditum indebite ex fundo perceptorum, unde stante, etiam hac altera diversitatis ratione, eo minus ad exemplum haeredis gravati ampliare licet tacitam hypothecam contra salvianistam, cum praesertim in praeciso casu fructuum indebite perceptorum post motam litem, re mature, discussa, alias definitum fuerit, nullam pro istorum repetitione competere hypothecam, ut videre est in geminis decisionibus in ordine la 643. et 658. cor. Caprara.

Hactenus constituta, quae firma, tutaque essent quoties constaret de mala fide ac dolo Susannae, dum plus credito percepit ex pensionibus domus, ad quam illa immissa fuit ex utili Salviano, longe potiori jure locum sibi vindicant in casu, quo de asserto dolo nec satis constat; ex actis quippe iudicii, in quo prodierunt quatuor enunciatae sententiae contra d. Susannam liquet, quod magna fuit contentio super quantitate pensionum ab illa exactarum, quodque item diu, multumque disputatum fuit super aestimatione plurium melioramentorum factorum ab eadem Susanna in domo archiconfraternitatis, quorum refectionem, causae iudices admiserunt. Licet autem purificata dictorum melioramentorum aestimatione tandem condemnata fuerit Susanna ad restituendas pensiones indebite perceptas, ex hoc tamen subsequuto eventu, perperam desumitur dolus, qui imo quo magis fieri potest excusari debet. Cumque ex causis mox praemissis non temere opinari potuerit Susanna, quod sibi liceret domum retinere, id exuberat, ut omissa rigidiori examine super justitia dd. causarum benignior capiatur interpretatio exclusiva doli, pro quo effectu scitum est, quamlibet sufficere causam etiam minus veram, ac injustam leg. igitur §. generalis ff. de liberal. caus. leg. non unum §. qui jussu ubi DD. ff. de regul. jur., et Rota post Constant. ad stat. urb. dec. 73. num. 13.

Et ita me quoque suffragante resolutum fuit, utraque etc.

§. IV.

De hypotheca generali.

SUMMARIUM.

1. Hypotheca generalis est, quando ex partium conventionem omnia bona generaliter obligantur.
2. Referuntur formulae diversae, sub quibus olim generalis contrahebatur hypotheca. et n. 3.
4. Hodie ad generalem hypothecam contrahendam satis est dicere obligo omnia bona mea.
5. Vel obligationi suppono res meas, seclusa etiam nota universalitatis omnia. et n. 6.
7. Sub illa formula, obligo omnia bona mobilia, et stabilia nomina debitorum non comprehenduntur.
8. Nomina debitorum efformant tertiam speciem bonorum a mobilibus et stabilibus, distinctam et n. 96.
9. Formula de qua n. 7. mobilia tantum et stabilia comprehendit.
10. Sub bonorum omnium obligatione continentur actiones, petitiones, et persequutiones.
11. Obligatio cameralis continet generalem hypothecam, afficitque etiam nomina debitorum. et n. 12.
13. Hypotheca generalis, vel expressa sit, vel tacita, eundem operatur effectum.
14. Hypotheca tacita semper generalis est.
15. Tacita hypotheca, includit generalem obligationem.
16. Generalis hypotheca comprehendit omnia bona praesentia, et futura.
17. Ut bona dicantur generaliter obligata, satis est, ut per momentum fuerint in dominio debitoris, vel de tempore contractus, vel post.
18. Generalis hypotheca comprehendit res mobiles, immobiles et incorporales.
19. Comprehendit etiam pecunias, et nomina debitorum, quousque sunt in dominio debitoris, et n. 20. et 21.
22. Nomine debitoris per solutionem extincto, solvitur generalis hypotheca.
23. Pecuniis quoque bona fide consumptis solvitur generalis hypotheca.
24. Generalis hypotheca continet omne, id quod est in dominio debitoris, nulla re excepta.
25. Generalis hypotheca non comprehendit bona haeredis, nisi testator hoc nominatim dixerit. et n. 26.
27. Generalis hypotheca non comprehendit bona alienari prohibita.
28. Intellige, si alia bona possederit, secus si non possederit ne frustranea sit obligatio.
29. Declara etiam, non comprehendi sub hypotheca generali substantiam, seu proprietatem rei alienari prohibita etc.
30. Fructus etiam rei fideicommissariae pignori possunt, prout quoque emphyteusis. n. 32.

31. Idem juris est in fructibus rerum ecclesiae, vel beneficii, durante vita beneficiati, vel praelati. et n. 33.
34. Hypotheca per gravatum, vel alium contracta super re alienari prohibita per mortem illius resolvitur.
35. Declara, ne in vita quidem gravati substineri hypothecam super fructibus, si hoc testator sub poena privationis vetaverit.
36. Generalis hypotheca anterior speciali posteriori praefertur, etiamsi agatur contra fiscum. n. 37.
38. Non est in arbitrio debitoris, contracta generali ei postea per specialem derogare.
39. Generali posteriori, specialis hypotheca praefertur quae efficacior est.
40. Quoad praelationem, nulla est differentia inter specialem, et generalem hypothecam, praesertim in concursu creditorum n. 41.
42. Ex generali hypotheca agi potest contra tertium actione rei persecutoria.
43. Res pignorat in tertium transit cum onere suo.
44. Ex generali hypotheca agi potest contra debitorem debitoris, sine cessione.
45. Contra emptorem rei venalis non agitur, propter libertatem commercii.
46. Distingue tamen, si res venales sint venditae minutatim, secus si ad corpus.
47. Hypotheca generalis solvitur per consensum creditoris.
48. Consensus hic tamen esse debet verus, et realis, non tacitus, vel praesumptus.
49. Affixio edictorum, excepto casu subhastationis, non est capax ad resolvendam hypothecam, ex causa scientiae creditoris.
50. Extrajudicialis, rei hypothecatae, alienatio facta, praevia creditoris personali intimatione, facit resolvere hypothecam.
51. Proponitur quaestio, num resoluta hypotheca per alienationem cum consensu creditoris factam, si res ad debitorem revertitur, denuo in pignus incidat?
52. Generalis hypotheca afficit bona futura, et postea quaesita.
53. Si res a pignore soluta, redeat eodem titulo ad debitorem, primaeva creditoris hypotheca resurgit. et n. 62.
54. Debitor qui rem distractam recuperavit, praesumitur recuperasse eodem titulo.
55. Si res pignore soluta revertitur ad debitorem ex titulo diverso, primaeva hypotheca non reviviscit. n. 61.
56. Hypotheca semel extincta non amplius reviviscit, absque novo consensu debitoris.
57. Hypotheca etiam solvitur per acquisitionem dominii rei hypothecatae, factam a creditore.
58. Quo casu res ad debitorem quovis modo reversa, reincidit in pignus generale.
59. Praesertim, si creditor in actu acquisitionis rei hypothecatae jura sibi reservaverit.
60. Remissio hypothecae facta sub aliquo modo, vel conditione, illis non impletis non convalescit.
61. Res pignore soluta de consensu creditoris, et ad debitorem reversa ex novo titulo, non reincidit in primaevum pignus.
62. Declara tamen, rem tamquam futuram subjici novae hypothecae, in vim generalis praecedentis.
63. Contrarium verius est, et concluditur sine novo consensu debitoris rem in pignus non reincidere. n. 64. et 65.
66. Et conclusionis affertur duplex ratio, quae confirmatur communi doctorum opinione. n. 67.
68. Res adjudicata ex statuto urbis potest recuperari infra sex menses a debitore.
69. Recuperatio haec tamen fit ex diverso titulo, non ex eodem, quod tantum accidit, quando contractus resolvitur. n. 70.
71. Haeres reprehensat personam defuncti, et recuperans rem adjudicatam haereditario titulo, dicitur ex novo titulo recuperare num. 72.
73. Diversitatem tituli non excludit reservatio jurium facta in decreto, vel instrumento adjudicationis. n. 74. et 75.
76. Interpretatio fieri debet juxta subjectam materiam, ad incompatibilitatem evitandam.
77. Sub generali hypotheca non venit res fideicommissaria alienari prohibita.
78. Et traditur, hanc esse communem opinionem.
79. Sub generali hypotheca venit commoditas rei alienari prohibita.
80. Prohibitio alienandi cum poena privationis impedit commoditatem quoque rei alienari prohibita generaliter posse hypothecari.
81. Amplia si testator jusserit, bona in familia conservari.
82. Appellatio interposita intra legitima tempora impedit rem judicatam.
83. Interposita appellatione ut causa transeat in rem judicatam, requiritur praefixio termini, et declaratio desertionis.
84. Et sufficit, acta transportari ante declarationem desertionis ad d. effectum.
85. Transportatio actorum facta ante moderationem appellationis, impedit, causam transire in judicatum.
86. Transportatio actorum non integra, habetur, ac si facta non fuisset.
87. Imo ad hunc effectum sufficit defectus unius scripturae.
88. Limita, si defectus transportationis integrae actorum non sit ex culpa appellantis.
89. Immissio ex Salviano conceditur, dato, credito cum hypotheca, et concurrente antiqua possessione rei penes debitorem, et moderna penes reum conventum.
90. Instrumentum in actis productum, licet postea non repertum, probat creditum.
91. Quietantia dotis facta post sexdecim annos redarguitur de collusionione.
92. Contrarium verius est, quando constat de praecedenti vera promissione debitoris.
93. Qui recipit id, quod sibi debetur nullam committit fraudem.
94. Suspicio collusionis quietantiae factae per virum aere alieno non gravatum, vel decoctioni non proximum, cessat.
95. Hypotheca mobilium, et stabilium, excludit comprehensionem jurium et actionum.

96. Jura et actiones efformant tertiam speciem bonorum.
97. Quando praecessit generalis obligatio omnium bonorum, adjectio illa mobilium, et stabilium stat declarative.
98. Species subsequens non limitat genus praecedens, nam tunc species stat declarative.
99. Favore dotis solent obligari omnia bona, sub quibus veniunt jura, et actiones.
100. Voluntas contrahentium est magis inspicienda, quam conceptio verborum.
101. Sub obligatione camerali continetur indefinita omnium bonorum obligatio.
102. Sub obligatione omnium bonorum, veniunt jura, et actiones.

Insequendo distinctionem hypothecarum praemissam, succedit hypotheca generalis, quae talis dicitur, quando partium conventionem generaliter bona resque omnes, quas quis habet habiturusve est, sine ulla rerum notatione, et designatione obligantur *Beyma comment. in var. tit. jur. ad leg. quamvis 2. tit. 14. cod. de pignor. et ad tit. 17. ad leg. 1. cod. quae res pign. oblig. poss. Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 3. cap. 2. n. 2. Fontanell. de pact. nupt. claus. 7. glossa 2. par. 2. n. 23. Merlin. de pignor. lib. 1. tit. 2. quaest. 11. num. 8.* eaque primum ita vulgo contrahi solebat = *obligationi suppono, quae habeo, quaeque habiturus sum* = veluti docet *Cujac. ad lib. 8. cod. tit. 14. tom. 9. pag. 1202. lit. E.* Aliam tradit formulam *Fontan. de pact. nupt. claus. 7. gloss. 2. par. 2. n. 42.* his verbis conceptam = *obligo omnia bona mea mobilia, et immobilia, praesentia, et futura ubique habita, et habenda jura, et actiones etc.*

Hodie tamen non istis utimur formulis, sed quocumque potest modo generalis contrahi hypotheca, satis proinde erit, si debitor ita adjecerit = *obligo omnia bona mea* = nam generalis hypotheca contracta intelligitur ex *Negusant. de pignor. part. 2. memb. 2. n. 1. Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 3. cap. 2. 3. 4. ad 7. Fontanell. de pact. nupt. claus. 7. gloss. 2. par. 2. n. 43.* quod idem habetur si dictum fuerit = *suppono res meas* = ad *text. in leg. fin. c. quae res pign. oblig. poss.* seclusa etiam nota universalitatis *omnia* ex *Cujac. ad lib. 8. c. tit. 14. tom. 9. pag. 1202. lit. e. Voet. in pandect. lib. 20. tit. 1. n. 8. Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 4. n. 2. in fin. Merlin. de pignor. lib. 2. tit. 1. quaest. 1. num. 13.*

Bene verum est, quod si dictum sit simpliciter = *obligo omnia bona mobilia, et stabilia* = hypotheca non videtur ita generaliter contracta, ut nomina quoque debitorum comprehendat *Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 3. cap. 2. n. 7 205. Acosta de privil. credit. in praefat. ad regul. 3. n. 62. Fontanell. de pact. nupt. claus. 7. gloss. 2. par. 2. n. 15. Rota dec. 26. n. 12. et 13. tom. 4. in nuperrim.* et ratio est, quia nomina debitorum tertiam efformant speciem bonorum distinctam *arg. leg. a Divo Pio. 15. 2. in venditione ff. de re judicat. Negusant. de pignor. par. 2. memb. 2. n. 9. Acosta de privil. credit. in praefat. ad regul. 3. n. 62. Hevia de commerc. terrestr. et naval. cap. 18. n. 6. Fontanell. de pact. nupt. d. claus. 7. gloss. 2. par. 2. n. 15. Merlin. de pignor. lib. 2. tit. 1. quaest. 29. n. 58.* qua de re sub formula nuper posita bonorum obligatio ad mobilia tantum, et stabilia coarctatur *Hevia de commerc. terrestr. et naval. cap. 18. n. 6.* id quod non evenit si bona simpliciter omnia obligata sint: nam bonorum appellatione, et actiones. et petitiones, et persecutiones continentur ad *text. in leg. bonorum in fin. 49. ff. de verb. obligat. Beyma comment. in var. tit. jur. ad lege quamvis 2. tit. 14. c. de pign. et hypoth. et ad leg. 1. tit. 17. c. quae res pign. oblig. poss. Merlin. de pign. lib. 2. tit. 1. quaest. 1. per tot. Hevia loc. cit. n. 4. et 6.* hodie tamen omnes supplet formulas ad hypothecam generalem contrahendam, necessarias, obligatio cameralis ex *Zacch. de obligat. cameral. quaest. 5. n. 37. Rota dec. 687. n. 4. et dec. 905. n. 2. cor. Buratt. et dec. 311. n. 8. et dec. 415. n. 4. cor. Bich, dec. 26. n. 19. ad 21. tom. 4. dec. 189. n. 3. et 4. tom. 5. par. 1. in nuperrim. dec. 11. n. 6. de rebus credit. coram Falconer. ita ut nomina quoque debitorum contineat *Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 4. n. 11. Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 3. cap. 2. n. 195. cum duob. seq. Merlin. de pignor. lib. 2. tit. 1. quaest. 29. n. 1. et 2. et per tot. Rota dec. 687. n. 3. 4. et 5. cor. Buratt.**

Expressa vero sit, seu tacita generalis hypotheca, parvi refert; nam semper idem efficit, eundemque operatur effectum, quia tacita hypotheca semper generalis intelligitur *Wesembec. in pandect. lib. 20. tit. 2. n. 6. Franc. Balduin. de pignor. et hypoth. cap. 9. post med. Mantic. de tacit. lib. 11.*

tit. 4. n. 1. 2. cum duob. seq., *Gait. de credit. cap. 4. quaesit.* 5. n. 60. 1. 14. cum duob. seq., *Rota in dec.* 1290. n. 2. cor. *Seraphin.* imo tacita includit semper generalem hypothecam *Cujac. ad lib. 4. c. tit. 10. leg. 3. tom. 9. pag. 242. lit. D.*

Istaque generalis hypotheca est omnium bonorum praesentium, et futurorum comprehensiva *leg. fin. cod. quae res pign. oblig. poss. Voet. in pandect. lib. 20. tit. 1. n. 6. Negusant. de pignor. part. 2. memb. 1. n. 1., et part. 2. memb. 2. n. 1., Gait. de credit. cap. 4. quaesit. 5. n. 58. et 59., Mantie. de tacit. lib. 11. tit. 4. n. 5. 6. et seq., Merlin. de pign. lib. 1. quaest. 8. n. 14., Salgad. Labyrinth. credit. part. 2. cap. 13. n. 5. Pacif. de Salvian. interdict. inspect. 3. cap. 3. n. 8., et Rota post eundem Pacif. dec. 25. n. 2., et post Zacch. de oblig. cameral. dec. 12. n. 6., et dec. 1290. n. 2. coram Seraphin., et dec. 17. n. 3. coram Ninott., et dec. 1241. n. 3. tom. 5. coram Lancetta, et ad hoc satis est, ut per momentum bona fuerint penes debitorem de tempore contractus, vel post eundem initium *arg. leg. et quae nondum 15. §. quod dicitur ff. de pign. et hypoth., et arg. leg. qui balneum §. Titia ff. qui pot. in pign. hab. Negusant. de pignor. part. 8. memb. 3. n. 6., Merlin. eodem tract. lib. 1. quaest. 13. n. 4. Salgad. Labyrinth. credit. part. 2. cap. 13. n. 6., Mans. consult. for. 24. n. 66. tom. 1. Rota dec. 99. num. 3. post eundem Salgad. et dec. 46. num. 2. coram Emerix Sen.**

Complectitur ergo generalis hypotheca res mobiles, immobiles, atque incorporales *Voet. in pandect. lib. 20. tit. 1. n. 6. pari modo pecunias leg. penult. §. ult. ff. de pign., et hypoth. Voet. loc. cit. n. 6., Surd. cons. 4. n. 25. l. 1., Gratian. discept. for. 943. n. 3., Merlin. de pignor. lib. 4. qu. 28. n. 1. Rota dec. 49. n. 3. coram Coccin. et nomina debitorum leg. nomen 4. cod. quae res pign. oblig. poss. Gratian. discept. 748. n. 27. Merlin. de pignor. lib. 2. tit. 1. quaest. 29. n. 2., Olea de cess. jur. tit. 4. quaest. 4. n. 25. Rota dec. 539. n. 2. cor. Amat. Danoz. et decis. 79. n. 1. coram Manzanedo. Quo usque tamen in dominio debitoris permanent *leg. nomen 4. cod. quae res pign. oblig. poss., Rota dec. 233. n. 11. coram Kaunitz., et in Romana, seu Ferrarien. Salviani 17. jan. 1757. §. 5. cor. reverendiss. P. D. Olivatio Decano nam pecuniis bona fide consumptis, vel solutis nominibus, ipsa solvitur generalis hypotheca, prout de nomine debitoris soluto, advertunt. Salgad. labyrinth. credit. part. 2. cap. 28. n. 11. et 12. Card. de Luca de credit. disc. 14. n. 11. adden. ad Buratt. dec. 793. n. 13. et Rota dec. 703. n. 11. et 12. cor. Lancetta, et de pecuniis bona fide consumptis agunt *Merlin. de pign. lib. 2. quaest. 48. n. 16., et lib. 4. quaest. 28. n. 2., Rota dec. 233. n. 11. coram Kaunitz. idque demum continet omne, quod est in dominio debitoris leg. Paulus respondit. 29. ff. de pign. et hypoth. Voet. in pandect. lib. 20. tit. 1. n. 7., Merlin. de pign. lib. 2. quaest. 65. num. 1. et per tot. nulla re penitus excepta, Voet. loc. cit. n. 6.***

Generalis autem hypotheca per defunctum contracta non utique bona haereditis comprehendit *l. Paulus 29 in princ. ff. de pign., et hypoth., Glossa in leg. assiduis verbo licet, erga fin. versic. item an bona cod. qui pot. in pign. hab., Acosta de privil. credit. in praefat. ad reg. 3. n. 56. Afflict. dec. 200. n. 1. ibique, Ricc. in addit. in princip. Rodriguez de concursu credit. part. 2. artic. 1. n. 25. vers. alia porro. Nisi testator hoc nominatim expresserit, ut scilicet bona quoque haereditis pignori essent, id quod ei indubie permittitur *leg. si Titio 22. ibique gloss. ff. de pign. et hypoth. Voet. in pandect. lib. 20. tit. 1. n. 7., Afflict. d. dec. 200. n. 3. ubi Ricc. in addit. in princ., Rodrig. de concurs. credit. loc. cit., Acosta loco pariter cit. n. 57., Rota decis. 17. n. 3. de inventar. cor. Falconer.**

Non item comprehendit generalis hypotheca bona alienari prohibita, ex *Negusant. de pign. part. 2. memb. 2. n. 42., Merlin. eodem tract. lib. 2. quaest. 7. n. 1., Gabr. commun. conclus. lib. 4. de regul. jur. conclus. 12. n. 12. Card. de Luca de credit. disc. 13. n. 16. Rota dec. 425. n. 1. par. 1. diversor. et dec. 555. n. 5. part. 1. dec. 509. n. 7. part. 4. tom. 3. dec. 257. n. 8. part. 11. et dec. 18. n. 1. et per tot. part. 17. recent. Sed hoc intellige quando is, qui bona sua generaliter obligavit, alia bona possederit, praeter alienari prohibita, secus si non alia possederit, nam ne frustranea obligatio sit, bona etiam alienari prohibita continebuntur *Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 3. cap. 2. n. 13. Menoch. de praesumpt. lib. 6. praesumpt. 4. n. 32., Gabriel.**

*commun. conclus. tit. de regul. jur. lib. 6. conclus. 12. n. 8. ac praecise magis Merlin. de pignor. lib. 2. quaest. 7. n. 22., Adden. ad Buratt. dec. 749. n. 25. Rota dec. 425. n. 9. part. 1. diversor. similiter intellige quando obligatio ferit rei alienari prohibita substantiam, seu proprietatem, ut per Card. de Luca de credit. disc. 13. n. 18. secus est si illius commoditatem dumtaxat, puta fructus; prout de rei fideicommissariae fructibus hypoecae valide subjiaciendis, est *text. in leg. Peto Luci Titi 71. §. praedium ibique glossa ff. de legat. 2. Voet. in pandect. lib. 20. tit. 1. n. 7., Gratian. discept. for. cap. 733. n. 21. Rota dec. 18. n. 3. part. 15. recent. et de rebus ecclesiae, aliisque virtute extravag. ambrosianae de reb. eccles. non alien. alienari prohibitis, quod veniant sub generali hypotheca, tradunt Merlin. de pign. lib. 2. quaest. 85. n. 7. Fagnan. in cap. nulli n. 30. et 31. de reb. eccles. non alien., Paulut. tom. 3. dissert. 121. n. 11. Card. de Luca de credit. disc. 13. n. 17. cum seq. Rota dec. 161. n. 13. coram Roxas, et dec. 284. n. 8. coram Molin. et de rebus emphyteuticis statuit Rota latissime in decis. 24. n. 6. et dec. 25. n. 6. collect. per Card. de Luca in sua Mantiss. tom. 1. tit. de emphyt., et sub tit. pariter de credit. eod. tom. 1. dec. 10. n. 12. ad plur. seq. ad ornat. ejus, et dec. 144. n. 8. cor. Lancetta. Et de fructibus rei ecclesiae, puta beneficii in vita beneficiati valide hypothecandis tractat Lotter. de re benefica. lib. 1. quaest. 4. n. 25., Tondut. de pension. eccles. cap. 21. n. 11. et 12. haec tamen super fructibus rei fideicommissariae, alteriusve rei alienari prohibita, hypotheca morte debitoris extinguitur, *Gratian. discept. 733. n. 21., Merlin. de pignor. lib. 2. tit. 1. quaest. 6. n. 31. et 34., et quaest. 7. n. 24. Card. de Luca de credit. disc. 13. n. 17., Rota decis. 385. n. 10. coram Roxas et dec. 1164. n. 6. coram Emerix jun. et in Theatr. Card. de Luca de credit. dec. 10. n. 13. et dec. 7. n. 22. cor. Kaunitz. unum addo, ut haeres gravatus, ne vita quidem sua durante fructus valeat generaliter obligare, si testator privationis poenam in casu alienationis, adjecerit vocatis *Merlin. de pignor. lib. 2. qu. 7. n. 14. Rota dec. 18. per totam cor. Bich.****

Is qui habet generalem hypothecam anteriorem, speciali posteriori praefertur *leg. qui generaliter 2. ff. qui pot. in pign. hab., et leg. si generaliter 6. cod. eodem tit. Voet. in pandect. lib. 20. tit. 1. n. 15., Acosta de privil. credit. in praefat. ad reg. 3. n. 34., Hevia de commerc. terrestr. et naval. verbo praelatio n. 46., Rodrig. de concurs. credit. part. 2. artic. 1. n. 23. 26. et 28. Merlin. de pign. lib. 4. quaest. 19. per tot. et quaest. 21. n. 21., Constant. ad stat. urb. annot. 30. n. 297., Rota post Salgad. labyrinth. credit. dec. 99. n. 5. etiamsi fiscus sit *leg. si ignorante 3. cod. de remiss. pign. neque in arbitrio est debitoris, generali hypotheca contracta per specialem ei derogare, vel quo alio modo priori creditori praepjudicium inferre Rodrig. de concurs. credit. part. 2. artic. 1. n. 30., Rota dec. 124. n. 10. cor. Ratto. Atque ex diverso, si specialis anterior sit, eadem, generali hypothecae praevalet multo magis, quia specialis hypotheca est efficacior generali, *Surd. cons. 331. n. 26. lib. 3. Fontanell. de pact. nupt. claus. 7. gloss. 2. part. 9. n. 30. Merlin. de pignor. lib. 4. tit. 1. quaest. 21. n. 23., et in summa, quoad praelationem nulla est inter generalem, et specialem hypothecam differentia *leg. qui generaliter 2. ff. qui pot. in pign. hab., Pereira decis. Portugal. 23. n. 3. praesertim in concursu creditorum, atque ad effectum praelationis Felician. de solis de censib. lib. 3. cap. 5. n. 11. Acosta de privil. credit. in praefat. ad reg. 3. n. 34.****

Virtute autem hujus generalis hypothecae, agere pro arbitrio suo potest creditor, non solum contra tertiam actione rei persequatoria *leg. creditoris arbitrio 8. ff. de distract. pignor. Wesembec. in pandect. lib. 20. tit. 5. n. 1., Surd. dec. 310. n. 6. Rota dec. 36. n. 2. lib. 1. coram Puteo, et decis. 78. n. 9. cor. Tanar. ex quo in eum res cum onere suo, suave transit causa *leg. si convenerit. 18. §. si fundus ff. de pignorat. act. leg. si debitor 12. cod. de distract. pign., Gratian. discept. for. 730. n. 33., Surd. dec. 310. n. 6., sed etiam contra debitorem debitoris pro nominis exactione, nulla quoque jurium habita cessione *leg. cum convenerit 20. ff. de pign. et hypoth. leg. si convenerit 18. in princ. ff. de pignorat. act., et leg. nomen 4. cod. quae res pign. oblig. poss., Voet. in pandect. lib. 20. tit. 1. n. 17., Olea de cess. jur. tit. 4. quaest. 4. a n. 32. ad plur. seq. si res tamen venales sint, atque venierint, adversus emptores agere non licet, ne publicum intervertatur commercium *Arg. leg. cum taber-****

nam ff. de pignor. Rodriguez de concurs. credit. part. 2. artic. 1. n. 25. versic. insuper, Mans. consult. for. 343. n. 6. et 7. et 106. et in vot. 2. n. 43. impress. post Rembold. Rota post Salgad. Labyrinth. credit. dec. 164. n. 8. 9. et 19., et dec. 111. n. 24. cum seq. decis. 187. n. 8., et in addit. n. 32. coram Ansaldo., et dec. 55. n. 7. 8. et 9. cor. Otob. Sed hoc verum est si res venales minutatim distractae sint, secus est, si ad corpus, vel per modum unius arg. leg. grege, et leg. cum tabernam ff. de pign., et hypoth., Rota dec. 187. n. 8. 32. et 33. cor. Ansaldo.

47 Hypotheca haec generalis porro, remitti de consensu creditoris potest, resque ab illius nexu dissolvi leg. si probaveris 2. cod. de remiss. pign., Rota dec. 314. n. v. coram Ratto. Consensus hic tamen creditoris esse non debet, vel tacitus, vel praesumptus, vel a praesentia quoque creditoris deductus, sed realis cum illius scientia, patientia, et voluntate, probatus leg. sicut. 8. q. non videtur ff. quib. mod. pign., vel hypoth. solv. Barbosa in leg. quae dotis 34. n. 160. ff. soluto matrim. Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 31. n. 37., Negusant. de pignor. part. 6. memb. 3. n. 23., Pacific. de Salvian. inspect. 3. cap. 5. n. 53. ad 59., Rota dec. 228. n. 2. et dec. 314. n. 2. cor. Ratto, et in Romana, seu Eugubina, Salviani 7. junii 1751. q. 8. coram eminentissimo D. Card.

48 Elephantutio. Ita quidem, ut nec sint satis ad remissionem pignoris programmata, seu edicta in loco publico affixa, nisi agatur de bonis publicae subhastationi positis, simulque distractis, ut per Carol. Anton. de Luca ad Marin. lib. 1., Meliorat. 336. n. fin., Rota dec. 154. n. 7. cor. Ratto, vel nisi (in supposito alienationis extrajudicialis) creditor fuerit de distractione pignoris personali citatione monitus, seu inhibitus, leg. si eo tempore 6. cod. de remiss., Pignor. ibique etiam Glossa verbo programme Gait. de credit. cap. 4. quaesit. 11. n. 2164. Rota decis. 994. n. 2. et 3. cor. Seraphin., et dec. 154. n. 7. et 8. cor. Ratto.

49 Elegans hinc quaestio exoritur, num habens generalem hypothecam, eaque de consensu creditoris remissa, puta per alienationem, si res denuo ad debitorem revertitur, hypotheca reviviscat super eadem re per debitorem exinde recuperata, et hoc in vim ejusdem hypothecae generalis, quae bona etiam afficit futura, vel postea quaesita ad text. in leg. fin. in fin. cod. quae res pign. oblig. poss., Gratian. discept. for. cap. 38. n. 15., et Rota in Romana, seu Bononien. pecuniaria 5. julii 1751. q. 7. cor. eminentissimo D. Card. Caprara.

50 Distinguendum est; vel ex eodem titulo res ad debitorem revertitur, vel magis ex alio titulo novo, atque diverso; si ex eodem titulo, puta ex pacto redimendi additionis, in diem, legis commissoriae, vel qua alia ex causa, contractum irritante, quae in causa sit, ut res ad suum redeat dominum, et isto casu suas hypotheca vires resumit, perinde ac si nunquam fuisset remissa leg. voluntate 10. in princ. ff. quib. mod. pign., vel hypoth. solv., Gloss. in leg. fin. verbo indignum cod. de remiss. pign., Bruneman. in d. leg. voluntate n. 4. ff. quib. mod. pign. vel hypoth. solv. et idem in leg. solita n. 4. cod. de remiss. pign., Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 31. n. 60. Negusant. de pignor. part. 6. memb. 3. n. 21. versic. secus autem. Merlin. eodem tract. lib. 4. qu. 107. n. 41., Rota dec. 113. n. 5. et 6. part. 11. rec. et in quovis dubio praesumi debet, debitorem, qui rem recuperavit ex eodem titulo recuperasse leg. sicut q. supervacuum ff. quibus mod. pign. vel hypoth. solv.

51 Sin autem res pignorata ad debitorem revertitur ex novo, diversoque alio titulo, puta successionis, donationis, legati, emptionis, et hujusmodi, et tunc nulla datur hypothecae reviviscentia leg. solita 11. cod. de remiss. pignor. ibique, Gloss. verbo indignum Brunem. ibid. n. 2., et 3. Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 31. n. 60., Pacif. de Salvian. inspect. 3. cap. 4. n. 15. et inspect. 5. cap. unico n. 66. cum seq. Negusant. de pignor. par. 6. memb. 3. n. 21., Merlin. eod. tract. lib. 4. quaest. 107. n. 38. cum seq., Surd. decis. 163. n. 1. 2. cum duob. seq., Rota dec. 113. n. 2. 4. et 7. part. 11. rec., et dec. 34. n. 16. cor. Ansaldo., et dec. 828. n. 1. coram Emerix jun. quia hypotheca semel extincta non amplius reviviscit absque novo debitoris consensu, minusque in vim generalis hypothecae reintegratur leg. cum te 4. c. de remiss. pign. Rot. dec. 113. n. 5. part. 11. rec.

52 Quod si creditor ipse sit, qui pignus sibi generaliter obligatum acquirit, sicut isto casu hypotheca solvitur ex illa incompatibilitate, quam dominium habet cum hypotheca arg. leg. si quis aedes 29. ff. de servit. urban. praedior. leg. quid-

53 quid 11. ff. commun. praedior., Gloss. in leg. eleganter 24. verbo finita ff. de pignor. act., Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 31. n. 66., Rota dec. 828. n. 3. cor. Emerix jun., et dec. 1331. n. 18. cor. Lancetta non autem ex consensu per creditorem solutioni hypothecae praestito, sic idem pignus quavis ex causa revertatur ad debitorem, rursus incidit in hypothecam generaliter contractam Rota d. dec. 828. n. 2. et 3. cor. Emerix jun., praesertim si in actu, quo creditor a debitore pignus habuit jura sibi reservaverit Negus. de pignor. p. 6. memb. 3. n. 26. in fin. Rota d. dec. 828. n. 4.

54 Subdo hic tandem, remissam dici extinctamque hypothecam per creditoris consensum, si consensus idem sit pure praestitus, et actus venditionis insequutus, nam si sub conditione, vel etiam sub modo habeatur consensus praestitus, puta ut res veneat, quae exinde non veneat, item si minoris veneat, quam consensus tulerit; unoque verbo, si deterius veneat in omnibus hisce casibus, aliisque, si qui sunt similes, pignus non remissum censetur, Negusant. de pignor. part. 6. memb. 3. n. 26. 30. cum seq.

55 R. P. D. CORRADO Romana Salviani. Veneris 10. februarii 1651. Decisionem in hac causa emanatam 18. februarii 1650. hodie domini confirmantur, ex eisdem fundamentis in ea deductis, quae visa fuerunt inconcussa vigere. Quia scilicet immissio DD. de taurinis ex remedio vultis Salviani, interdicti juste concedi non potuit, cum deficeret necessaria pro eorum parte ad effectum praedictum, hypotheca, sive fuerit extincta per adjudicationem domus controversae tamquam haereditariae Francisci Zecadori debitoris ad ipsorum favorem de anno 1635. die 16. martii, ac illius venditionem per eos successive factam die 8. julii 1636. Michaeli Angelo dicti Francisci haeredi, sive in illum translata per generalem jurium cessionem, quae in dictae venditionis instrumento legitur, prout fuit in ea late probatum.

56 Nec obstat, quod creditoris consensus extinguat quidem penitus hypothecam super re, illius voluntate a debitore alienata ipsi eo tempore competentem, adeo ut licet ad eundem debitorem ex nova causa revertatur, illa non reviviscat, ex dispositione leg. fin. cod. de remission. pign. Sed non eam, quae ex ipso novae acquisitionis momento producitur vigore generalis obligationis bonorum futurorum a die initi primi contractus inter eos conventae, ut deducitur ex verbis ejusdem leg. fin. ibi = indignum asse eandem rem, utpote ab initio ei suppositam vindicare, vel tenentem inquietare.

57 Quoniam haec interpretatio repugnare videtur litterae textus. in cujus prima parte refertur eadem non nullorum J. consultorum sententia, in posteriori vero refellitur, et contraria in effectu approbatur; verba autem illa utpote ab initio ei suppositam non praeserunt discretivam demonstrationem hypotheca praesentium, quam solam rejicere intendit Justinianus imperator, ab hypotheca futurorum, quam praeservare voluerit; sed totalem creditoris exclusionem important ab omni jure hypothecae, et ipsius rei liberationem ab omni nexu suppositionis ad ejus favorem ab initio contractae non solum actu, ob hypothecam praesentium, verum etiam habitu, ex aliquorum opinione ibi relata, ob verbum futurarum rerum in eadem praecedenti generali obligatione apponi consuetum, ita tamquam sibi ab initio quocumque praemisso modo suppositam vindicare, vel illius possessorem molestare non possit, ut ibi legitur et explicat. Cyn. ad fin. vers. praeterea futura intelliguntur obligata etc. et Alberic. sub n. 1. ad med. versic. alia ratio est etc. At verius apposita fuisse censentur ad distinguendam novam hypothecam, quae repetitio debitoris consensu ad favorem ipsius creditoris super eadem re postea acquisita contraheretur jus. text. in leg. si quis aedes versic. et si rursus ff. de serv. urb. praed. et in leg. cum te a debitore, ibi = Cum ejus consensu nexus pignoris evanuerit, si non nova voluntas intercesse- rit, quae denuo obligationem pignoris constitueret, ea res velut obstricta non potest vindicari etc. et ibi Gloss. et dd. C. de remiss. pignor. et explicant in dict. leg. fin. Jacob Cujac. in fin. versic. semel demissa hypotheca etc., et Hug. Donell. sub n. 7. vers. remissionis pignoris haec vis est.

58 Praeterea repugnat rationi ejusdem legis, vel quia futurorum bonorum hypotheca nihil operatur ex intentione partium, quoad ea, quae tunc a debitore possidebantur sub obligatione praesentium comprehensa, vel quia cum a tempore celebrati contractus utraque deducatur per subsequentem

59

60

61

62

63

64

65

66 consensus, seu alienationem creditoris, aequae remissa censentur, ut explicant *Jacob. de Aren. sub n. 1. vers. sed pure non cadit in obligatione etc. Cyn. sub n. 1. versic. ultimo circa legem istam quaeritur etc. et Alberic. sub n. 1. versic. sed quaerit glossa etc., et Salyc. n. 4. versic. quaero, cur in casu nostrae legis etc. et alii.*

Ac demum repugnat communi DD. sententiae existimantium, utramque hypothecam, tam ex praesentium, quam ex futurorum bonorum subjectione extinctam esse, nec vigore generalis futurarum rerum obligationis reintegrari, ut in eadem leg. fin. tradant *Jacob. de Aren. sub d. n. 1. versic. sed quare non cadit sub obligatione etc. Cyn. in princ., Odo-fred. sub n. 1. versic. de hoc fuit valde dubitatum etc., Bart. sub n. 1. versic. si res etc. et Bald. in fin. versic. res empti ab obligatione etc. Fulgos. in princ. et sub n. 1. vers. sed tantum dubitabatur etc. Angel. in princ. versic. pignus non redintegratur etc. Alberic. sub n. 1. vers. sed quaeritur glossa etc. et Salyc. n. 1. Cujac. sub eod. tit. in fin. d. versic. simul remissa hypotheca etc. et Donell. sub d. n. 7. vers. remissionis pignoris haec vis est etc. Negus. de pignor. in 3. membr. 6. part. sub n. 21. vers. nemo amplia etc. Cravet. cons. 425. sub n. 99. vers. quarto ad lucco textum etc. Didac. resol. 12. sub n. 1. vers. nam res gesta etc. lib. 3., Mantica. de tacit. lib. 11. tit. 31. n. 60. vers. sed hoc loco advertendum est etc. Surd. dec. 163. sub n. 1. vers. tamen non videtur etc. et seq. cum aliis rel. lat. per Statil. de Salv. interd. inspect. 3. cap. 4. sub n. 15. vers. nota tamen casum singularem etc. et inspect. 5. cap. unic. sub n. 66. vers. septimo cessare dicitur Salvianum etc. cum seq.*

Deinde non obstat, quod domus controversa non perenerit ad Mich. Ang. ex nova causa, sed ex eadem praecedenti, quippe translata fuerit per adjudicationem in creditorem revocabiliter, scilicet reservata facultate debitori, ac illius haeredi eam recuperandi infra sex menses a die adjudicationis, ut cavetur *statut. urbis lib. 1. cap. 194. vers. possit tamen etc. et legitur in decreto judicis sub d. die 16. martii 1635.*

Quia pro responsione est advertendum, quod domus haec non rediit ad debitorem simpliciter ex eodem priori titulo, et causa, ob non perfectum, vel ob resolutum contractum super ea factum cum tertio de consensu creditoris, quo casu juri, ac aequitati consonum est illum ad primaevisum jus reintegrari *juxta text. in leg. sicut 2. si voluntate cum seq. et in leg. voluntate ff. quib. mod. pign., vel hypothec. solv. in quibus terminis procedit gloss. in d. leg. fin. in verbo indignum esse versic. vel refert, an ex eadem, vel simili causa etc. sed mediante recuperatione ab ipsomet creditore, ac solutione pretii eidem facta, per quam extincta remansit ejus hypotheca, ita quod restaurari non potest leg. eleganter in princ. ff. de pign. act. leg. item liberatur, ibique gloss. in verbo solutum est ff. quib. mod. pign. vel hypoth. solv. leg. si cum venditor in fin. princ. ff. de evict., Cravett. cons. 298. sub n. 10. versic. ratio igitur etc. Surd. dec. 266. n. 4. versic. nam solutione etc. Mant. de tac. lib. 11. d. tit. 31. sub n. 48. vers. et quidem etc. ac seqq. cum aliis relatis in praecedenti decisione in 2. sive quia certe intelligi debeat etc.*

Minus obstat quod dicta domus non redierit ad Franciscum debitorem; sed ad Michaelum Angelum ejus fratrem, qui peculiari obligatione sub generali omnium ejus bonorum praesentium, et futurorum hypotheca eisdem DD. de Taurinis obstrictus erat ex publico instrumento sub die 28. maii 1630. celebrato.

Nam jus illam recuperandi competebat Michaeli Angelo tamquam D. Francisci ejus fratris haeredi ac illum proinde repraesentanti, juxta dispositionem *d. stat. urbis lib. 1. cap. 194. vers. possit tamen etc.* Eoque titulo censetur illi reservatum in d. decreto judicis, in quo etiam talis fuit nominatus, ut legitur in principio ad *leg. si ex testamento in fin. ff. de except. rei jud., Cravett. cons. 202. n. 8. vers. modo quaerenda est causa etc. cum seq. et n. 17. vers. quinto, quod intenti arbitratorum etc. Rot. dec. 320. n. 3. vers. quod autem etc. part. 2. diversor., et penes Card. Mantica. dec. 66. n. 2. vers. neque obstat etc. cum seq. usque ad fin. ac Buratt. dec. 327. n. 1. vers. quia sententia etc. ac demum eodem expresso nomine facta fuit recuperatio, ut constat ex d. instrumento sub die 8. julii 1636.*

Postremo, non relevat reservatio jurium partium in firmitate instrumenti retrovenditionis, quod a praefatis DD. de Taurinis fuit deinde ratiocatum per hoc. me. Prioratum appositum, *Zanehi = de Praelat. =*

ibi: et praedicta omnia fecit, et ficere declaravit, sine praen-judicio quorumcumque jurium supradictis partibus hinc inde quomodolibet competentium et competitorum, et alias juxta formam decreti adjudicationis praedictae etc. et non alias etc. ut in eo legitur in extract. fol. 31.

Quia refertur ad jura eisdem partibus antea pariter reservata in decreto adjudicationis facto sub d. die 16. martii 1635. ibi: et sine praesudicio jurium ambarum partium etc. ob alias diversas earum praetensiones. Non autem trahi, ac detorqueri potest ad praeservationem hypothecae dd. de Taurinis super ipsa domo, quae mediante illius retrovenditione, ac solutione pretii ipsis facta, fuerat extincta, seu vigore cessionis jurium in Michaelum Angelum supradictum translata, ut in principio dictum fuit, et bene ratiocinatur *Cravett. d. cons. 598. sub n. 10. vers. ratio igitur etc.* Nam manifesta indueretur in eodem actu repugnantia, et incompatibilitas, quae omnino est evitanda, interpretando d. reservationem eodem modo, quo subjectae materiae, ac juris dispositioni congruit, et non est contraria *juxta regul. leg. doli clausula ff. de verb. oblig. et theoricam Bart. in leg. cum propter sub n. 2. versic. sed dixi aliter etc. ff. de legat. praestand., Odrad. cons. 330. ad idem videtur sub n. 8. in fin. vers. et quod dicitur postea etc. et ad rem nostram explicat Roman. cons. 94. n. 7. vers. ex quibus etc. cum seq. late Paris. cons. 6. n. 20. vers. nec praedictis obstat etc. cum seq. lib. 1. Rot. penes Card. Seraph. dec. 398. sub n. 16. vers. nec potest etc. et seq., et dec. 236. sub n. 3. vers. non obstat clausula etc. part. 1. divers. et penes Buratt. dec. 541. n. 2. versic. nam illa etc. cum seq., Duran. dec. 22. sub n. 3. versic. praeservatio enim jurium etc. et in rec. dec. 155. n. 2. versic. tum etiam quia etc. et in dec. 222. n. 26. versic. nec relevat clausula etc. cum seq. part. 7. ac saepe in aliis.*

Et ita resolutum fuit, utraque parte informante.

R. P. D. EMERIX Romana Salviani.

Lunae 31. januarii 1667.

Rursus, ob defectum hypothecae, denegata fuit Archangelo cessionario procuratorum de Grillis, immissio petita, in domo, de qua agitur, ex utili remedio Salviani interdicti, quia, cum non dubitetur, quin illa sit supposita fideicommissio a quondam Bernardino de Dominis patre, et avo respective Stephani debitoris, et Philippi rei conventi, injuncto sub literali prohibitione cujusvis alienationis obligationis, et permutationis, et sub poena explicita privationis, ipso jure incurrendae in casum contraventionis eum vocatione aliorum substitutorum, ad hoc, ut bona conserventur, in ejus familia, et agnatione, prout latius continetur in summario, non utique, sub generali obligatione facta per Stephanum in fidejussione census, de quo agitur, venit praedicta domus expressae prohibitioni obligationis obnoxia, juxta receptam doctrinam *Bart. in leg. codicillis 2. instituto n. 3. ff. de leg. 2. quam sequitur Imol. ibidem in fin., Alex. in leg. si constante n. 26. ff. solut. matrim., et cons. 42. n. 1. et 6., Pacif. de Salvian inspect. 3. cap. 2. n. 8., Cyriac. contrav. 222. n. 56. et seq., Merlin. de pignor. lib. 2. tit. 1. quaest. 1. et seq., Rot. dec. 426. par. 1. divers. ubi n. 3. inquit, doctrinam Bartol. esse communiter receptam, et procedere, etiam in obligatione concepta, verbis universalibus cum aliis relatis in dec. hujus causae edita coram me sub die 28. junii praeteriti 2. deficientis.*

Neque in proposito casu, hypotheca sustinetur super commoditate percipiendi fructus, durante vita Stephani debitoris, et haeredis gravati, quam hypothecabilem esse, quantumvis prohibita fuerit omnis hypotheca, ac venire sub generali obligatione bonorum, firmavit *Rot. post Merlin. de pign. dec. 5. n. 4. et seq., et in Romana fideicommissi 21. junii 1654. 2. sed et respectu, cor. reverendiss. Zarate.*

Tum quia dictae decisiones loquuntur, in casu simplicis prohibitionis alienationis, non vero quando, prout hic ultra prohibitionem fuit in testamento adjecta poena privationis ipso jure incurrendae in casu contraventionis, ac data facultas, vocatis etc. accipiendi possessionem bonorum propria auctoritate, in quibus terminis sub generali obligatione bonorum, nulla facta distinctione rei, vel commoditatis, nunquam censeri comprehensa dicta bona, propter poenam adjectam a testatore *Pacif. de Salv. d. inspe. 3. cap. 2. n. 45., Merlin. de pign. lib. 2. tit. 1. qu. 7. n. 14. et Rota in Romana Domorum 23. maii 1658. 2. siquidem cor. Ferospio, et late in Romana a fi-*

deicommissi de Steccatis 15. junii 1665. §. 2. inferebatur
vers. verum cor. R. P. D. Bourlemont.

81 Tum quia haec domus, nec quoad commoditatem percipiendi fructus, durante vita gravati, transire potest in extraneum, resistente enixa voluntate testatoris, et expressa prohibitione alienationis, et obligationis perpetuo duratura, ut bona conserventur, in ejus familia, et agnatione *Alogr. cons.* 96. n. 16. et seq. lib. 2., *Rot. rec. dec.* 135. n. 6. et 7. par. 7. et in *Romana fideicommissi de Cupis* 18. junii 1657. §. certior cor. reverentiss. Meltio, cum aliis pluribus ibi congestis.

Et ita utraque etc.

R. P. D. Muro Romana Salviani.
Lunae 13. februarii 1693.

Obtinuit Victoria Rosa anno 1670. coram Eminentissimo Card. Panciatico, tunc A. C. locumtenente, immissionem pro suo credito dotali in nonnullis domibus sitis in platea D. Marci, in quibus Petrus ejusdem vir retinebat jus exigendi menstruam praestationem scutorum sex ex legato quondam Matthaei ejus patris praefatarum domorum.

At interposita intra legitima tempora appellatione per Amadeum illarum possessorem fuit tunc causa commissa bon. mem. Bevilaqua, quae postmodum sub silentio remansit. Sed deinde restaurata per Victoriam appellatione cum nova commissione cum clausula de praefixione terminis directa reverentiss. Caeciae Nuntio Hispaniarum in locum dicti praemortui coauditoris, per eumque assignato termino pro transportatione actorum, hisque jam transportatis, ego in illius locum subrogatus, hodie disceptandum dedi dubium: *An constet de re judicata, vel potius sit data immissio Victoriae: et negativum quoad primam partem dubii, affirmativum quoad secundam* a DD. responsum accepi.

82 Res namque judicata exclusa visa fuit, cum interposita fuerit appellatio intra legitima tempora ac causa commissa in hoc Sac. Tribunali, ut non controvertitur, et licet per longum temporis spatium appellans non curaverit acta transportare tamen cum id aliquoties ex variis impedimentis evenire soleat, ideo ex stylo curiae impetrari debet dicta commissio praefixionis termini; quia iudex competenti assignato termino pro actorum transportatione, et ista non facta, suam moderatur inhibitionem, quam donec per iudicem, ad quem dicta declaratio desertionis sequatur, nequit in iudicatum transire sententia iudicis a quo, quidquid esset, si non fuisset appellatio interposita, neque causa commissa; ut docuit *clar. mem. Card. de Luca disc.* 16. n. 3. et 4. de alienat., *Rot. dec.* 18. n. 1. et 5. cor. Ubago. Ita ut si transportatio fieret ante d. declarationem, sit cognoscendum de justitia causae per viam 84 appellationis *Rot. dec.* 317. n. 2. cor. Cavaler. *dec.* 226. n. 10. part. 10. rec. et *dec.* 731. n. 8. et 9. part. 18. tom. 2.

85 Cum etenim in hoc casu fuerit jam ab appellante facta transportatio actorum ante moderationem inhibitionis, ambigendum non est, nullam fuisse incursum rem iudicatam. Hinc quamvis dd. actorum transportatio non sit integra, et 86 uti talis ac si non facta haberi debeat *Rota cit. dec.* 28. n. 7. cor. Ubago, et *dec.* 70. n. 6. ubi sufficere defectum unius 87 scripturae part. 19. rec., tamen id non procedit, quando acta 88 reperiuntur non integra absque culpa appellantis *Rota dec.* 222. n. 1. coram Pamphil. ubi adden. n. 5.

89 Pro concedenda vero immissione praefatae Victoriae domini annuerunt, cum constet de requisitis extremis ad hujusmodi iudicia, scilicet de credito cum hypotheca, ac possessione antiqua debitoris, ac recenti Amadei possessoris, quibus concurrentibus immissio concedi debet in vim interdicti Salviani *Rota dec.* 113. n. 2. cor. Pamphil. ubi adden. n. 15. et *dec.* 120. n. 3. post Zacch. de oblig. cameral. et passim alibi.

90 Creditum namque consistit in instrumento dotali non controverso ab Amadeo licet in actis non reperto, et cum id minime nocere possit parti appellatae, eo magis cum iudicium supponi debeat rite, et legitime factum a iudice a quo. Nec contrariatur primum objectum pro Amadeo excitatum, ex eo quod instrumentum quietantiae dotis per Petram virum factum evenit post 16. annos a die promissionis, et post contracta per eum debita, praeindeque velle urget simulationis praesumptio, talem nempe confessionem viri processisse in 91 fraudem, et sic nullatenus attendendam docuit *Rota dec.* 255. n. 1. et 2. cor. Celso. Nam simulatio in praesenti excluditur stante praesentia veri crediti ex promissione

dotis resultantis; unde posita reali, ac vera solutionis causa, nequit simulatio considerari; qui enim id, quod sibi debetur recipit. nullam fraudem committit: sunt verba *textus in leg.* 93 *qui autem vers. apud labeonem ff. quae in fraud. credit. dec.* 195. n. 11. et 12. et in *cit. dec.* 255. n. 9. cor. Card. Celso, et late in *Ferrarien. fideicommissi* 26. januarii proxime praeteriti §. veritas cum sequen. cor. me. Eo magis cum non constet, Petrum virum, fuisse, tum aere alieno gravatum, et decocioni proximum, juxta deducta in *Senogallien. seu Auximana dotis* 20. aprilis proxime praeteriti cor. R. P. D. meo Caprara.

Irrelevans pariter apparuit secundum objectum, quod Petrus vir hypothecando pro dotis restitutione bona mobilia, et stabilia, restricta videatur talis hypotheca ad bona praefata, non autem ad jura, et actiones ibi non expressas, et consequenter neque ad d. annuam praestationem super dd. domibus, cum jura, et actiones sub appellatione mobilium, et stabili- 95 um cadere non valeant, sed potius sit quaedam tertia species bonorum, juxta *text. in leg. quem tuberonis §. fin. ff. de peculio, Bart. in leg. Centurio in 2. quaest. in princ. vers. item quod tit. ff. de vulg. et pupill. Tiraquell. de retract., Lignag. §. 1. gloss. 7. n. 26. et seq., Pacific. de Salvian. interd. inspect. 3. c. 2. n. 205., Thesaur. quaest. for. lib. 1. qu. 2. n. 2. et per tot., Rota *dec.* 658. n. 10. cor. Duno- 96 z. jun. et *dec.* 546. sub n. 1. part. 1. divers.*

Nam quod haec difficultas cesserat, fuit dictum in hac hypothese; quia prius reperitur concepta obligatio sub nomine 97 universali omnium bonorum, ibi: *tutti li beni mobili, e stabili*, quo casu dd. subsequenter verba *mobili e stabili* stare debent declarative per praefatam regulam in objecto adductam *Rota cit. dec.* 658. n. 11. cor. Duno. jun., et *dec.* 68. n. 32. usque ad fin. cor. Card. Cerro. Species enim subsequens, genus hoc non limitat, sed adjectum censei debet tantum declarative, ut in similibus terminis dixit *Rot. dec.* 98 261. n. 2. cum seq. part. 2. divers. et cor. Gregor. XV. *dec.* 257. n. 8. et 9. et *cit. dec.* 68. n. 21. cor. Card. Cerro, et nuper fuit suppositum in *Romana immissionis* 13. 99 *currentis mensis §. hic licet cor. me.*

Accedit pro hujusmodi intellectu duplex circumstantia, una quod talis obligatio facta fuerit non voluntarie, sed consequenter ad dotis promissionem, sicque cum pro dote restituenda solent viri dare hypothecam omnium bonorum, super quibus 99 intelliguntur quoque jura, et actiones ut dicam, proinde eo magis sic reputari debet obligatio Petri praefatis verbis concepta, cum sit justum, voluntates contrahentium, magis quam verborum conceptionem inspicere, inquit *text. in leg. fin. c. quae res pign. oblig. poss.* altera circumstantia est, quod in tali instrumento intervenit promissio viri sub obligatione camerali, quae comprehendit indefinitam obligationem omnium bonorum, ut in his terminis *Buratt. dec.* 687. 100 n. 3. et 4. *Duno. jun. cit. dec.* 653. n. 3. 4. 11. et 12. ubi n. 14. etiamsi ex verbis instrumenti, talis obligatio omnium bonorum non appareret, unde etiam jura, et actiones comprehensa dici debeat cum nomine omnium bonorum venire liquet jura quoque et actiones, ut apud *Buratt. cit. dec.* 687. 101 n. 4. et 5. et *cit. dec.* 68. n. 34. cor. Card. Cerro, et *decis.* 12. n. 6. post Zacch. de oblig. cameral.

Demum non suffragatur tertium objectum deductum ex fidejussione Victoriae matris d. Petri pro societate officii contracta cum Amadeo, qui exinde remaneat creditor anterior ex persona d. Victoriae Textae de bonis sui viri, et patris respective Petri pro restitutione dotis praefatae Victoriae matris; quia quidquid sit de hoc, quod non justificatur, nihil facit ad rem, cum d. Victoria Texta exercere jus suae hypothecae potuisset super bonis enunciatis sui viri, non autem patris filii et legatarii Matthaei patris; sicque bona antedicti Petri 102 obnoxia recte videntur hypothecae pro restitutione dotis Victoriae Rosae ejus uxoris immissionem nunc petentis, et a DD. eidem benigne concessa in bonis d. Petri.

Et ita utraque etc.

§. V.

De Hypotheca speciali.

SUMMARIUM

1. Specialis hypotheca, est multiplex.
2. Reservatio domini quoadusque pretium rei venditae solvatur, resolvitur in hypothecam specialem, quae dat praelationem, quoad omnes.

3. Reservatio pignoris super re empta meis pecuniis, est specialis hypotheca, quae dat mihi praelationem; et de ratione. n. 4.
5. Pecunia credita ad reficiendam domum importat specialem hypothecam; et tribuit praelationem mutuantis.
6. Specialis hypotheca frequentius contrahitur, cum certa designata bona pignori subiciuntur.
7. De essentia specialis hypothecae est, ut unum, vel plura nominatim obligentur corpora.
8. Bona futura subici nequeunt speciali hypothecae, sed ea tantum, quae tempore obligationis sunt penes debitorem.
9. Bona, super quibus debitor habet jus in re, vel ad rem, licet actu non possideat, affici possunt speciali hypotheca.
10. Hypotheca specialis est potentior hypotheca generali.
11. Specialis hypotheca dat jus in re, generalis vero ad rem.
12. Specialis hypotheca tantum operatur in sua specie, quantum generalis in suo genere.
13. Qui simul habet generalem, et specialem, non praefertur alteri posteriori specialem habenti, nisi prior suam specialem excusserit.
14. Hypotheca generalis comprehendit bona praesentia, et futura, specialis vero praesentia tantum.
15. Specialis hypotheca cum pacto alienationis prohibitivo impedit translationem domini, non sic generalis.
16. Prohibitio alienandi omnia bona praesentia, et futura, impedit contrahi posse specialem hypothecam.
17. Contrarium est verius, quia generalis d. modo contracta specialem non includit, et inter utramque hypothecam esse debet differentia.
18. Obligatio bonorum mobilium, et stabilium importat specialem hypothecam.
19. Hypotheca specialis cum reservatione domini dat jus agendi via executionis contra tertium, secus est in generali.
20. Multa possunt specialiter hypothecari, quae generaliter non possunt.
21. De aliis differentiis inter specialem, et generalem hypothecam, remissum est.
22. Specialis hypotheca contrahitur ex obligatione camerale.
23. Sed contrarium est verius.
24. Obligatio omnium, et singulorum bonorum includit specialem hypothecam, in vim dictionis singulorum.
25. Qui habet generalem, et specialem, debet prius specialem excutere.
26. Etiam si agatur de dote.
27. Generalis hypotheca habet conditionem in se, si specialis non sufficiat.
28. Fundus specialiter hypothecatus praesumitur sufficiens pro satisfactione.
29. Excussio specialis est in gratiam posterioris creditoris, non debitoris, qui de excussione non potest excipere.
30. Pactum, ut specialis non deroget generali, facit cessare excussionem.
31. Quo casu creditor arbitrium habet experiendi alterutram, rejecto *Rodrig.* contrarium sentiente. n. 32.
33. Obligatio camerale facit cessare excussionem, et dat facultatem creditori de una hypotheca ad alteram convolandi.
34. In concursu creditorum cessat excussio specialis hypothecae.
35. Hypotheca, quae contrahitur super fundo censito, dicitur specialis, imo specialissima. n. 36.
37. Et operatur, ut creditor excutiat fundum censitum, alio existente creditore.
38. Secus est, si nullus existat creditor, et agatur contra solum debitorem.
39. Creditor censualis, si habet pro se cameralem obligationem non tenetur excutere.
40. Census nulliter impositus, et a principe sanatus, a die sanationis desumit anterioritatem. et n. 55.
41. Hoc intellige verum esse, si sanatio sit in forma communi, secus si in forma speciali. et n. 69.
42. Clausula *perinde valere* in sanatione census, dat formam specialem, et sanationem retrahit. et n. 70.
43. Census nulliter impositus ex praesistente credito hypothecario, et sanatus, anterioritatem habet a die crediti primaevi. et n. 76.
44. Merces ad usum tabernae meis pecuniis emptae, sunt specialiter hypothecatae.
45. Fundus emptus cum pecuniis dotalibus remanet specialiter hypothecatus pro ipsa dote licet quantitativa.
46. Declaratio mariti, ut fundus emptus pecunia dotali stet pro fundo dotali, non tollit specialem hypothecam, nec dotem immutat.
47. Fundus dotalis praevia destinatione viro traditus, est pro uxore specialiter hypothecatus.
48. Quo casu, si mulier agit pro dotis restitutione habet generalem, et specialem, sed hanc prius tenetur excutere.
49. Qui habet specialem expressam, habet quoque generalem tacitam, et hanc experitur, ubi illa non sufficit.
50. Generalis hypotheca tacita, semper intelligitur conventa in subsidium, hoc est, si specialis non sit idonea.
51. Idem juris est in legato annualitatis nam res d. annualitati supposita est specialiter obligata, caetera bona defuncti generaliter, et subsidiarie.
52. Fundus quoque nominatim legatus est specialiter hypothecatus.
53. Intellige, si res legata sit taxative non si demonstrative.
54. Idem juris est in re quaque certa per debitorem obligata.
55. Hypotheca in censu sanato incipit a die sanationis.
55. Census ex defectu numerationis pecuniarum est nullus.
57. Ante constitutionem Pli V. creditum ex una causa poterat converti in censum.
58. Secus post: quia d. constitutio exigit numerationem pro forma, nec satis est creditum praesistens.
59. Contrarii declarantur, et rejiciuntur. n. 60. et 61.
62. Sanatio census facta cum clausula *perinde ac si e'c.* non retrahitur ab initio in praesudicium intermedii creditoris. n. 64.
63. Actum ab initio nullum, confirmans, de novo dat, sine tamen praesudicio tertii.
65. Gratia revalidatoria clausulam intus continet, sine praesudicio tertii.
66. Retractio fit quidem in praesudicium contrahentium, non tertii.

67. Referuntur doctores tenentes, antiquum, et verum creditum convertum in censum, non effluere nullitatem.
68. Sanatio census, quae habet vim declarationis operatur ut *ex tunc*, et retrahitur.
69. Sanatio contractus retrahitur etiam in praesudicium tertii, si appareat de principis sanantis voluntate.
70. Clausula *perinde ac si*, indicat voluntatem principis retrahentis contractum in praesudicium tertii.
71. Et hoc, licet sanatio dirigatur ad fructus census, et de ratione.
72. Amplius concurrente etiam fidejussionum sanatione.
73. Sanationes in praesudicium tertii, sine illius novo consensu, validae esse non possunt.
74. Papa in his non supplet consensum tertii.
75. Sanatio facta ad majorem cautelam retrahit censum ab initio.
76. Creditum antiquum transfusum in censum, praeservat jus primaevis hypothecae.
77. Conventio, ne primaevi crediti hypotheca extinguatur, operatur praelationem quoad creditores intermedios.
78. Reservatio antiquorum jurum est incompatibilis in contractu census.
79. Contrarium est verius, et declarantur decisiones contrariae. n. 80.

Specialis hypotheca in foro multifarie sumitur, et respectively contrahitur; sumitur enim primo, pro ipsa reservatione domini, puta si res alicui cum d. reservatione sit vendita, quoadusque solvatur pretium; nam pactio haec resolvitur in hypothecam specialem, et super re vendita, praelationem venditori, quoad caeteros creditores, attribuit *Brunem. in pandect. lib. 27. tit. 9. ad l. 1. n. 6. ff. de reb. eor. qui sub tutel. Contr. discept. for. caus. 96. n. 12. de Marin. lib. 1. resol. 260. n. 11. Scoppa ad Merlin. Pignattell. cap. 26. n. 7. Rota decis. 12. n. 6. de solut. cor. Falconer.*, de hac autem hypotheca speciali, abunde supra dixi in *exercit. 1. q. 1.*

Contrahitur secundo haec specialis hypotheca, si etiam alterius pecunia sit praedium emptum, et de pignore eo desuper favore mutuantis sit expresse cautum: nam super eodem praedio experiri nemini licet, antequam creditor, qui pecunias ad emendum credidit, solutum plene sit creditum *leg. licet c. qui pot. in pign. hab.* et in hac lege plurimus est *Carleval. de judic. tit. 3. disp. 28. per totam, et de Marin. lib. 1. resol. 260. n. 12.* ac late equidem supra disserui in eadem *exerc. 1. q. 1.* ratio autem hujus conclusionis est, quia ista specialis hypotheca nascitur antequam praedium, a favore rescum pecuniis mutuantis empta, in dominium transeat emptoris, quod causae est, ut caeteris etiam hypothecariis anterioribus praeferrere debeat mutuator *Gait. de credit. cap. 4. quaesit. 11. n. 1204. cum seq. Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 3. cap. 3. n. 31.* quamvis haec ratio displiceat *Carleval. de judic. tit. 3. disp. 28. n. 8.* Sed hac in re vide, quae supra adnotavi in *d. exercit. 1. q. 1. a n. 65. ad plur. seq.*

Tertio nascitur specialis hypotheca tacite, tum scilicet cum ad reficiendam domum, vel armandam navim pecunia sit credita; nam quia pignoris causa ex pecunia mutuantis salva facta est, mutuator debet caeteris praeferrere creditoribus, utcumque anterioribus *leg. interdum. et leg. hujus ff. qui pot. in pign. hab., Molin. de contract. disp. 528. n. 15., Gait. de credit. cap. 4. quaesit. 5. n. 223. Rota dec. 398. n. 5. coram Celso* et de hoc pariter hypothecae specialis privilegio, supra late loquutus fui in *exercit. 2. q. 5.*

In praesentia vero haec specialis hypotheca contrahitur, cum certa designata bona pignori subiciuntur *leg. 1. ubi gloss. verb. recepta ff. de pignor. et leg. quamvis 2. c. eod. tit., Beyma comment. in var. tit. jur. ad leg. quamvis 2. tit. 14. in princ. c. de pign., et hypoth., Negusant. de pignor. par. 2. memb. 3. n. 1., Merlin. eod. tract. lib. 1. tit. 1. quaest. 11. n. 2., Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 3. cap. 3. n. 1. et 2., Fontanell. de pact. nupt. claus. 7. gloss. 2. par. 1. n. 24.* idque est de hujus hypothecae specialis essentia, ut unum scilicet, vel plura nominatim corpora obligentur *Negusant. de pignor. par. 2. memb. 3. n. 2. Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 2. n. 10. Merlin. de pignor. lib. 1. quaest. 11. n. 2., Gait. de credit. cap. 4. quaesit. 5. n. 205. et 206., Rota in Romana dotis super melioramentis 26. junii 1747. q. 7. cor. eminentissimo D. Card. Molino* eaque bona, vel corpora non futura, sed praesentia sint oportet, ac penes debitorem tempore obligationis existant *leg. et que 15. q. quod dicitur ibique glossa verbo specialiter ff. de pign. et hypoth., Negusant. de pignor. par. 2. memb. 1. n. 1. et par. 2. memb. 3. n. 1. Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 3. cap. 3. n. 6. 10. et 11., Rodrig. de concurs. credit. par. 2. art. 1. n. 23., Mantic. de tacit. lib. 11. tit. 2. n. 11., Merlin. de pign. lib. 1. quaest. 11. n. 9. et 13. et lib. 2. tit. 1. quaest. 65. n. 1., Gait. de credit. cap. 4. quaesit. 5. n. 211., Rota dec. 621. n. 2. coram Buratt.* quamvis etiam bona, quae ipsi debitori sunt debita, et in qui-

bus idem habet jus in re; vel ad rem, etsi eadem actu non possideat, specialiter obligari possint ex *Negusant. de pignor. part. 2. memb. 3. n. 5. 6. cum seq., Cenc. de censib. quaest. 27. n. 14.*

Ista vero specialis hypotheca potior est, atque efficacior hypotheca generali *leg. ab eo c. de servo pign. dat. manum. Cujac. ad constit. Justinian. novell. 7. tom. 2. pag. 1044. lit. C. Surd. cons. 331. n. 26. Gabr. cons. 41. n. 13. lib. 2., Negusant. de pign. par. 2. memb. 1. n. 10., Olea de cess. jur. tit. 7. quaest. 2. n. 11., Merlin. de pignor. lib. 1. qu. 11. n. 10., Fontanell. de pact. nupt. claus. 7. gloss. 2. part. 9. n. 30., Acosta de privil. credit. in praefat. ad reg. 3. n. 44. Cenc. de censib. quaest. 29. sub n. 13., Paulut. dissert. 30. n. 5. tom. 1. nam specialis hypotheca jus praestat in re, generalis autem ad rem *Rota ad ornat., Card. de Luca tom. 1. lib. 1. tit. de feud. dec. 3. n. 11. cum seq. specialis item hypotheca tantum operatur in sua specie, quantum generalis in suo genere Roland. a Vall. cons. 63. n. 38. lib. 2., Merlin. de pignor. lib. 4. tit. 5. quaest. 137. n. 12. in fin. unde prior creditor habens generalem, et specialem non praefertur secundo habenti specialem, nisi prior specialem excusserit *leg. 2. c. de pignor. Donell. de pigno. ad tit. ff. qui pot. in pign. hab. post princ. Beyma comment. in var. tit. jur. ad leg. quamvis 2. tit. 14. c. de pign. et hypoth., Rodriq. de concurs. credit. par. 2. art. 1. n. 28. et 30., Magon. decis. Florent. 124. n. 2. verum de hoc infra latius.***

Multiplex porro est inter hypothecam specialem, et generalem differentia, ista quippe complectitur aequae bona praesentia, ac futura, specialis vero praesentia dumtaxat *leg. et quae 15. §. quod dicitur ff. de pign., et hypoth. Beyma loco prox. cit. Rodriq. de concurs. credit. par. 2. art. 1. n. 23., Negusant. de pign. part. 2. memb. 1. n. 1. Merlin. eod. tract. lib. 1. quaest. 11. n. 13. et 14. Mantie. de tacit. lib. 11. tit. 2. n. 11. et seq. Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 3. cap. 3. n. 7. hypotheca specialis stante pacto alienationis prohibitive impedit translationem domini in tertium, non sic generalis *Surd. cons. 331. n. 25. et 27. Mantie. de tacit. lib. 11. tit. 2. n. 14., Negusant. de pignor. par. 2. memb. 1. n. 5., Merlin. eod. tract. lib. 1. quaest. 11. n. 12. Fusar. de substit. q. 674. n. 12. Cenc. de censib. quaest. 110. n. 25. siquis tamen omnia bona praesentia, et futura sit alienare prohibitus, nec specialiter obligare ea poterit, quia talis obligatio non nisi in aliquo bonorum corpore jam alienari prohibito, verificari potest *Natt. cons. 474. n. 14. tom. 2. Gabr. commun. conclus. tit. de pignor. conclus. 1. n. 9., Fusar. de substit. quaest. 674. sub n. 12. Merlin. de pignor. lib. 1. qu. 11. num. 4. et 5. Sed ut verum fatear hoc admittitur in suis terminis, non ut obligatio taliter contracta, sit specialis, ac specialis vim habeat, secus nulla erit penitus inter specialem, et generalem hypothecam differentia, prout late probat *Surd. cons. 331. n. 25. ad 30. lib. 3. addo tamen, quod si bona alicujus mobilia, et stabilia obligata reperiantur, specialem hypothecam contractam esse non dubito, ob rationem dudum relatam *Natta cons. 474. n. 14. in fin. tom. 2. Mantie. de tacit. lib. 4. tit. 30. n. 17. Amat. resol. 3. n. 38. Fusar. de substitut. q. 674. n. 12. vers. alterius.*****

Hypotheca specialis item cum reservatione domini jus tribuit agendi contra tertium via executiva, generalis non ulique *Rota dec. 132. n. 1. tom. 1. cor. Rezzon. SS. D. N. multa demum possunt specialiter obligari, quae generaliter non possunt *Cujac. ad lib. 8. c. tit. 16. tom. 9. pag. 1207. lit. C. quo loci traduntur exempla, et consonant *Negusant. de pign. par. 2. memb. 1. n. 4., Cenc. de censib. quaest. 29. sub n. 13. complures alias differentias inter utramque hypothecam congerunt *Negusant. de pign. par. 2. memb. 1. per tot. alique supra cit. doctores.****

Specialis etiam hypotheca contrahitur virtute obligationis cameralis per *Constantin. vot. dec. 236. n. 23. a quo tamen ego dissentio, quia obligatio cameralis futura etiam bona complectitur, ut in superiori §. adnotavi; id quod speciali non congruit hypothecae, ex dudum firmatis; pari modo contrahitur specialis hypotheca cum quis omnia, et singula bona sua obligaverit, nam dictio illa *singula specialitatem indicat *Cyriac. contr. 10. n. 68. et contr. 190. n. 9. Pacific. de Salv. interdict. inspect. 3. cap. 3. n. 4., Mantie. de tacit. lib. 4. tit. 30. n. 18. Merlin. de pignor. lib. 1. quaest. 11. n. 5., Amat. resol. 3. n. 37., Andreol. in collectan. post tract. tom. 2. verbo specialis in fin., Paulut. dissert. 50. n. 24. lib. 1., Urceol. consult. for. cap. 22. n. 24.***

Is qui hypothecam habet generalem, et specialem, antea debet specialem excutere *leg. quamvis 2. c. de pign., Cujac. ad lib. 8. c. tit. 13. tom. 9. pag. 1187. lit. B., Voet. in pandect. lib. 2. tit. 1. n. 15., Salgad. labyrinth. credit. part. 2. cap. 5. n. 4., Rota dec. 15. n. 7. de reb. credit. cor. Falconer., et dec. 154. n. 20. cor. Ratto et hoc etiam si creditum sit ex causa dotis *Ripa in leg. privilegia n. 19. ff. de privil. credit., Gabriel. cons. 41. n. 4. et 5. lib. 2., Covarruv. var. resol. lib. 3. cap. 18. n. 3., Surd. dec. 44. n. 5. et Rota dec. 431. n. 2. par. 5. tom. 2. rec. quia generalis hypotheca in hoc subicitur speciali, et conditionem habet, si specialis idonea non sit, nam idoneitate posita, generalis conticescit *Cujac. ad leg. 2. ff. qui pot. in pign. hab. tom. 4. pag. 950. lit. E., et ad lib. 8. c. tit. 13. in leg. 1. e. 2. tom. 9. pag. 1187. lit. E., Beyma comment. in var. tit. jur. ad leg. quamvis 2. tit. 14. c. de pign. et hypoth., Costa de remed. subsid. 11. n. 1., Cacharan. dec. 159. n. 1. et per tot. et Magon. dec. Florent. 124. n. 3. atque in dubio praesumptio est, ut fundus specialiter hypothecatus pro dimissione creditoris sufficiat, nisi contrarium probetur, *Gloss. in leg. quamvis 2. c. de pign. et hypoth., Paris. cons. 50. n. 28. lib. 1. Mantie. de tacit. lib. 11. tit. 2. n. 16., Covarruv. var. resol. lib. 3. cap. 18. n. 1., Cacharan. dec. 159. n. 2. et Rota decis. 15. la prima num. 7. de reb. credit. coram Falconer.****

Sed hoc in gratiam posterioris creditoris inductum est, ne illius conditio durior fiat *Beyma loco prox. cit. vers. tacite hoc actum videtur.* Caeterum si directe agatur contra debitorem, et nullus sit alius creditor, qui concurrat, evanescit excussio, cujus beneficium non habet debitor *Faber. in c. lib. 8. tit. 6. defin. 9. per tot., Bruneman. in leg. 2. n. 7. ff. de pignor., Salgad. labyrinth. credit. par. 2. cap. 5. n. 5., Surd. dec. 44. n. 10., Rota dec. 431. n. 10. et 11. par. 5. tom. 2. in rec., et dec. 15. n. 8. de reb. credit. cor. Falconer.*

Prout etiam cessat talis excussio specialis hypothecae, si pactum sit, ut specialis hypotheca, generali non deroget *Faber. in c. lib. 8. tit. 6. defin. 8. Brunem. ad eumd. lib. 8. c. tit. 14. leg. 2. n. 7., Voet. in pandect. lib. 20. tit. 1. n. 15. in fin., Urceol. consult. for. cap. 22. n. 7. et 8., Card. de Luca de credit. disc. 26. n. 11., Rota dec. 36. n. 1. lib. 1. cor. Puteo quo casu creditor arbitrium habet experiendi alterutram *Paris. cons. 103. n. 3. lib. 3. Roland. a Vall. cons. 36. n. 8. 9. et 10. lib. 4., Posth. dec. Bononien. 59. n. 89. cum seq. quidquid in contrarium dixerit *Rodriq. de concur. credit. par. 2. art. 1. n. 32. cum seq.***

Cessat similiter excussio hypothecae specialis, si in instrumento habeatur obligatio cameralis apposita, ea enim stante, creditor potest et generalem, et specialem nutu ubique suo experiri, et ab una ad alteram convolare *Paris. cons. 103. n. 3. lib. 3. cum seq. Mantie. de tacit. lib. 11. tit. 2. n. 16. Gratian. discept. for. cap. 38. n. 7., Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 3. cap. 3. n. 86., Costa de remed. subsid. remed. 11. n. 8., Urceol. consult. for. cap. 23. n. 23. Andreol. controver. 256. n. 27., Zacchia de oblig. Cameral. quaest. 15. n. 15. et 16. Card. de Luca de credit. disc. 26. n. 11. Rota dec. 154. n. 22. cor. Ratto et ab excussione demum excusat concursus creditorum, super bonis, tum specialiter, tum generaliter obligatis, convocatus *Salgad. labyrinth. credit. par. 2. cap. 5. n. 30. et 31.**

Specialis etiam hypotheca est, quae super fundo censito contrahitur *Andreol. controver. 187. n. 15., Merlin. de pignor. lib. 2. quaest. 93. n. 1. Cenc. de censib. quaest. 23. n. 26., Rota decis. 398. n. 4. cor. Celso, et ad ornat., Card. de Luca lib. 1. dec. 3. n. 11. imo vero specialissima haec hypotheca est, ut ait *Rota Romana impressa penes, Palm. decis. Lucen. 152. n. 9. lib. 2., cogitque creditorem utcumque anteriorem fundum censium persequi, alio existente creditore *Urceol. consult. for. cap. 22. n. 16. non sic vero, si agatur de solo debitoris praepjudicio *Cencius de censib. quaest. 98. n. 35. cum duob. seq., quod si in instrumento sit obligatio cameralis apposita, id quod his temporibus fere semper servari solet, tunc cessat de excussione necessitas *Urceol. consult. for. d. cap. 22. n. 23., et huc possunt conclusiones dudum positae revocari.*****

Casus est non infrequens, ut census ab initio sit nullus, cujus inde superveniat sanatio principis: quaeritur hinc a quo tempore suam creditor anterioritatem desumere valeat, num a die nulliter constituti census in praepjudicium quoque intermedium creditoris vel magis a die sanationis: regulariter a

40 die sanationis suum hypotheca initium desumit *Iran. de potestat. considerat. 77. in addit. n. 2. Rota dec. 614. n. 1. 5. 6. cum seq. cor. Bich.* limitatur haec tamen regula, si
41 princeps non in forma communi, quae ad hoc potius non esset, sed in forma specifica censum sanaverit, ita ut voluisse appareat censum validum perinde haberi ac si ab initio talis fuisset, id quod obtineri etiam potest per aequipollens, hoc est
42 si princeps sanationem expleverit cum clausula *perinde valere*, quae in materia etiam census vim habet retroactivam
37 *Rota in d. dec. 614. n. 12. et 13. cor. Bich.*

Quod si forte creditor census ex alio praesistenti, et hypothecario credito censum contraxerit, iuraque sibi anterioris crediti reservaverit, et census ob defectum pecuniae numeratae de nullitate redarguatur, isto quidem casu successiva sanatio, quia vim potius habet declarationis de sui natura retroactivae, a die constitutionis, non sanationis anterioritatem
43 desumit *Rota d. dec. 614. n. 10. et 11. cor. Bich.* quae commoditatis gratia infra adnectitur.

Specialis item dicitur hypotheca contracta super rebus venalibus, seu promercalibus ad usum tabernae, si ejus fuerint pecuniis emptae, qui agit in vim d. hypothecae, nam tacite, ac ipso juris ministerio dd. merces remanserunt pignori specialiter obnoxiae, ex plena manu collectis per *Rotam in Romana reportationis pecuniarum 21. martii 1757. 2. 9. coram R. P. D. Olivatio* quod ipsum peraeque servatur favore mulieris, si forte cum ejus pecuniis dotalibus fundus aliquis probetur emptus etsi dos in quantitate assignata ab initio exiterit *Rota decis. 425. n. 4. et 5. coram Crispo*, utcumque maritus fundum ita emptum pro fundo dotali stare declaraverit, quia nihilominus uxori, non dominium quaeritur, sed specialis hypotheca dumtaxat *leg. assiduis 12. 2. cum enim c. qui pot. in pign. hab., Rota dec. 874. n. 3. et 17. cor. Cerro, et in Spoletana immissionis 22. martii 1754. 2. 18. cor. R. P. D. Stadion* eademque specialis hypotheca inducta censetur super fundo in dotem praevia aestimatione assignato *Rota decis. 350. n. 21. et seq. cor. Bichio, et in Fulginaten. fileicommissi 17. junii 1757. 2. 8. coram d. R. P. D. Stadion.* Inferitur ex hoc autem, ut si mulier agat pro repetitione dotis suae, et generalem habeat, simulque specialem hypothecam, ad instar aliorum creditorum debeat prius specialem excutere, ut praeter superius allegatas auctoritates, tradunt *gl. in leg. fin. c. de pact. convent., Barbosa in leg. 1. n. 10. ff. solut. matrim., Rodriq. de concurs. credit. par. 1. art. 1. n. 144. et par. 2. art. 1. n. 29. et 35., Costa de remed. subsid. remel. 11. n. 2. et seq., Andreol. contrav. 256. n. 6. et 29. Rota dec. 930. n. 16. coram Cerro* quidquid in contrarium dixerint *Boer. dec. 332. per tot. et Spere. dec. 117. n. 37. tom. 2.*

Observatione dignum est, quod qui habet hypothecam specialem expressam, habet quoque generalem tacitam, ad quam ipse potest convolare, si res specialiter obligata non sit pro satisfactione sufficiens *leg. 2. c. de pign., Cujac. ad leg. 2. ff. qui pot. in pign. hab. tom. 4. pag. 950. sub lit. A.* ex quo planum fit, istam generalem tacitam in subsidium cense-ri conventam, nempe, si specialis desinat idonea esse *Beyma comment. in var. tit. jur. ad leg. quamvis 2. tit. 14. c. de pign., et hypoth., Bruneman. ad lib. 8. c. tit. 28. in leg. quae specialiter 9. n. 3. c. de distract. pign.*

Specialis demum hypotheca etiam ex testamento haberi potest, ut puta, si testator annuas mandaverit pensiones ex certo fundo taxative persolvi, nam legatum habendi causa, legatarius cetera etiam bona haereditaria potest ex generali hypotheca persequi, quatenus semper specialis hypotheca idonea esse deierit *Bruneman. in pandect. lib. 33. tit. 1. leg. fundus 9. ff. de ann. legat.* qua ratione specialiter quoque pignori supposita intelligitur res nominatim legata *Mans. consult. for. 304. n. 24. tom. 4.* si tamen taxative, non demonstrative legata res sit *Scoppa ad Merlin. Pignittell. cap. 82. n. 16. et 17.* id quod etiam verum est in re quaque per debitorem designata, quacum creditor satis debeat fieri, ex allegatis per *Ansald. de commerc. disc. 55. n. 57.*

R. P. D. BICHIO Lucana census.

Lunae 22. junii 1654.

Hypothecam super bonis Jo. Baptistae, et Alphonsi de Antognolis competentem Bottinis, anteriorem esse credito de anno 1629. ad favorem monialium S. Theresiae de Camajore, decisum hodie fuit. Illa siquidem originaliter provenit ex credito anno 1602. transfuso de an. 1615. cum expressa reservatio-

Zanchi = de Praelat. =

ne antiquorum jurium in censum, qui ne ob defectum actualis numerationis pecuniae posset impugnari, fuit ad majorem cautelam convalidatus, et sanatus auctoritate Apostolica de anno 1633. a quo tempore tantum aliqui ex dominis hypothecam censualem, incipere voluerunt, ponderando; quod ante sanationem ex contractu censuali, ob ejus nullitatem efficax hypotheca oriri non potuit ut per *Aretin. in 2. item Serviana in fin. instit. de act., Rot. inter impress. post Cenc. de cens. dec. 279. n. 8.*

Et nullitatem census educendo ex defectu actualis numerationis pecuniarum, cui verum creditum emptoris transfusum in censum aequipollebat quidem ante constitutionem pianam, ut de jure communi debitum ex una causa valeat de consensu partium converti in debitum ex alia *Paris. cons. 75. n. 26. et seq. lib. 4. Surd. cons. 162. num. 29. Rot. dec. 81. n. 1. et seq. dec. 92. n. 1. et 2. apud Cenc. de cens.* sed non post: nam constitutio piana, actualem numerationem pretii requirit pro forma, quae ex praesistentia crediti antecedentis adimpleta non dicitur, ut reprobata contraria sententia *Surdi decis. 162. n. 38. et seq., tradit. Cenc. de cens. quaest. 48. n. 34. 36. seqq. Gratian. discept. 353. n. 35. seqq., Felician. de cens. tom. 1. lib. 2. cap. 5. sub n. 17. col. 2. vers. sed quis est, Bonaccin. de contract. disp. 3. quaest. 4. puncto unico sub n. 22. vers. secundo non satis, Molin. eod. tract. par. 2. disput. 390. n. 2. Azor. institut. moral. par. 3. lib. 10. tit. de censib. cap. 8. quaest. 1. et 3., Rebell. de oblig. just. lib. 10. quaest. 1. n. 23. Boccac. de censib. par. 1. n. 52. vers. de hac resolutione, Novar. in comment. de usur. n. 89. licet contrarium procedere in foro conscientiae dixit *Surd. supra n. 88. quem sequitur Salon. de contract. et commerc. tit. de cens. contrav. 8. art. 3. n. 3.* quodque opinio Surdi procedat ante constitutionem Pii V. dixit *Rot. decis. 92. n. 3. et seq. et dec. 397. n. 4. post Cenc. de cens. et in civitatis Castelli census 29. maii 1600. cor. Justo*, idemque videtur sensisse *cor. Paenia dec. 593. n. 5.* ubi habetur quod constitutio pro forma requirit numerationem, nec videtur admittere alios modos ad solvendum pretium, quam per realem, et actualem numerationem in ipso actu celebrati contractus.*

Ac exinde conferendo, quod posita nullitate census ab initio subsequens sanatio, et revalidatio Apostolica, esto quod ob clausulam *perinde ac si* ab initio fuisset numerata pecunia, et alia, quod fructus antea fuissent licite percepti, retrahantur ad tempus contractus in praesudicium impositoris census, et aliorum ibidem obligatorum; non tamen in praesudicium hypothecarum medio tempore contractarum, et acquisitarum aliis creditoribus quia ubi actus est ab initio, prorsus nullus, confirmans, de novo dat, nec censetur voluisse praesudicare tertio *Tiraquell. de retract. lignag. 2. 1. glos. 10. n. 71., Afflict. dec. 286. n. 2. et 3. de Franch. dec. 86. n. 2., Gamm. dec. 355. n. 1. et 2.* et in terminis Apostolicae confirmationis, ac revalidationis actus ab initio nulli *dec. in cap. fin. n. 57. de constit. Caputaquen. decis. 105. par. 1., Rota dec. 233. n. 2. decis. 164. n. 10. cor. Gregor. dec. 47. n. 3. et 4. dec. 109. n. 6. et 7. cor. Cavalerio* ubi subditur, quod semper in hujusmodi gratiis intelligitur clausula *sine praesudicio juris tertii*, nec est novum, quod retractio fiat in praesudicium contrahentium, non autem tertii *Tiraquell. n. 71. Surd. dec. 295. n. 8.* ubi allegat concordantes, alique relati a *moderno Forolivien. de pignorib. lib. 4. qu. 22. n. 72. et 73.*

Aliquibus dominis, e contra, omisso an recipienda sit sententia opinantium, censum pro vero credito etiam post editam constitutionem Pianam creatum ac venditum esse validum ut voluit *Surd. cons. 162. n. 39. seq. Turect. cons. 36. n. 20. lib. 3. Bellon. jun. cons. 92. n. 16. vers. neque obstant, contraria Thesaur. jun. quaest. forens. lib. 1. quaest. 32. circa fin., Avend. de cens. cap. 38. n. 19.* et videtur sensisse *Rot. in Eugubina census 10. febr. 1597. cor. Litta impress. apud Cenc. de censib. quaest. 92. num. 4.*

Visum fuit sanationis effectum retrahi ad tempus contractus censuali in concursu quoque hypothecarum aliis medio tempore acquisitarum sive quia ob discordiam DD. super validitate hujusmodi census: ac protestationem in instrumento censuali a contrahentibus emissam, quod adhaerebant opinioni affirmativae, sanatio vim habet declarationis, quae operatur ut *ex tunc* quia inesse censetur ipsi contractui *Surd. consil. 340. n. 6. et 7., et decis. 29. n. 4., Gratian. discept. 464. n. 19. et 20. cum aliis relatis a moderno Hi-*

span. in labyrint. credit. par. 1. cap. 42. n. 46. et in puncto a moderno Forolivien. controvers. jur. tom. 4. lib. 23. cap. 49. n. 2.

- 69 Sive quia etiam in praedictum tertii retrotrahitur sanatio, et confirmatio actus nulli, quando princeps id voluit *Felin. in d. cap. fin. n. 15. vers. et intellige de constitut. Decius ibid. n. 15. Costa de retract. cap. 8. cas. 1. n. 23. ibi: nisi aliter liqueret de enixa mente superioris, Gratian. discept. 586. n. 25.* et voluisse in casu nostro colligitur, tum
- 70 ex clausula *perinde ac si ab initio fuisset numerata pecunia*, tum ex quo disponit fructus antea perceptos licite percipi potuisse, restitui enim, vel imputari debuissent in sortem,
- 71 nisi sanationem retrotrahi princeps voluisset *Cenc. de censib. quaest. 88. n. 1. et seq., Rota inter impress. post d. tract. dec. 12. n. 1. dec. 31. n. 6. et seq. dec. 119. per tot.* Tum quia validas esse voluit etiam fidejussiones in instrumento censuali praestitas, ibi: *Cum omnibus accessionibus, et fidejussionibus, quae citra voluntatem papae retrotrahendi etiam in praedictum fidejussorum*: et sic in praedictum tertii sanationes ad tempus contractus validae esse non possent absque illorum novo consensu, ut pluribus comprobatur *Surd. decis. 64. n. 12. Rota in Calaguritana Canonizatus 17. martii 1651. in princ. vers. sed requiritur cor.*
- 72 *D. Decano quem Papa non supplet Rota dec. 458. n. 11. lib. 3. par. 3. divers. Sarnen. in compend. utriusque signaturae n. 71. vers. idem est in consensu.* Tum quarto, quia cum sanare assuerit ad majorem cautelam, ibi: *per praesentes committimus et mandamus, quatenus ad majorem abundantiore cautelam censum hujusmodi auctoritate sanes*: intellexit, censum esse validum ab initio, nam alioquin sanatio non ad majorem cautelam, sed praecise necessaria fuisset, per ea, quae tradit *Scacc. de camb. q. 1. q. 1. n. 225.* relatus a moderno *Manicalciatensi in comment. ad constit. Pii V. q. 2. quaest. 1. n. 51. ad decis. Caval. 47. et alios*

ex adverso allegat. Domini, qui hanc secundam opinionem amplexi fuerunt, respondent: illas loqui in terminis simplicis confirmationis actus omnino nulli, et in casu, quo non constaret de voluntate constituentis, et cessare omnem difficultatem, quia ex retrotrahitione sanationis nullum fit praedictum aliorum hypothecis medio tempore creatis; quippe quod si sanatio non retrotrahitur, adhuc excluduntur ab hypotheca anteriori competens. Bottinis ex originali credito an. 1602. quae extincta non fuit per transfusionem in censum quoque ille nullus remansit *leg. 1. in princ. leg. si pupillus ff. de novat., Alexand. cons. 193. n. 4. lib. 10. Merloch. praesumpt. 134. n. 16. lib. 3., Mantica de tacit. lib. 17. tit. 1. n. 11., Surd. dec. 51. n. 16., Rota divers. dec. 715. n. 8. par. 1.*

Eo magis quia in ipsa creatione census conventum expresse fuit, quod jura antiqua crediti, cum quo census emptus fuit non extinguantur, sed integre maneat, et haec conventio afficit proculdubio creditores postea creatos *Cuman. cons. 145. n. 4. vers. id autem, dec. 72. n. 9. vers. quia etiam decis. 256. n. 8. vers. nec intrat quaestio asserta* reservatio antiquorum jurium incompatibilis sit in contractu census, ut videtur sensisse *Rota dec. 2. n. 2. 3. et dec. 289. n. 2. apud Cenc. de censib.* nam praeter quod haec decisiones explicantur in decis. hujus causae *editae 22. aprilis 1652. q. verum etiam*, haec non loquuntur in casu, quo census sit nullus essetque contra omnem aequitatem, quod creditor per emptionem census amitteret antiquam hypothecam, quam sibi expresse reservaverat, et constitutum in contractu censuali exercere non potest adversus creditores posteriores, contractui census ante illius sanationem constitutos.

Ideo domini meam sententiam, quod hypotheca competens Bottinis sit anterior, vel ex reservatione praedicta antiquae hypothecae, vel ex die initi contractus censuali attentata illius sanatione convenerunt, utraque parte informante etc.

EXERCITATIO QUINTA

§. I.

De alimentis debitis officio judicis.

SUMMARIUM.

1. Alimenta appellantur subsidium vitae.
2. Alimenta negare, necare est.
3. Alimenta debentur vel officio judicis, vel jure actionis.
4. Alimenta, quae debentur jure actionis, a contractu, vel quasi descendunt, quae vero debeantur officio judicis ab aequitate nascuntur.
5. Officio judicis debentur alimenta, vel jure naturae, aut sanguinis, vel ex consuetudine, vel ex commiseratione.
6. Jure actionis alimenta sunt, quae debentur ex contractu stipulatione, concordia, legato testamento, vel statuto.
7. Pater tenetur alere filios.
8. Pater denegans filio alimenta est anathema.
9. Denegare alimenta filio est nefarium, jurisque naturalis turbativum.
10. Statutum non potest disponere, ut pater filios non alat.
11. Non item potest conveniri per pactum.
12. Filiis alimenta debentur de jure naturae.
13. Jus alimentorum pro filiis a quarto praecepto decalogi descendit.
14. Jura naturalia sunt immutabilia.
15. Praestatio alimentorum inter ascendentes, et descendentes, est indefinita.
16. Pater primum, deinde avus, proavus, alique ascendentes tenentur alere filium, nepotem, ac deinceps alios.
17. Qui est proximior in gradu tenetur ad alimenta.
18. Quae de patre, avo etc. dicta sunt, aequae procedunt in matre, avia, et proavia, et n. 19.
20. Avia materna tenetur alere nepotem ex filia.
21. Filiis debentur alimenta prius a patre, aliisque ascendentes, deinde a matre aliisque ascendentes.
22. Pater tenetur alere filios etiam illegitimos.
23. In materia alimentorum par est conditio filiorum legitimorum, et illegitimorum.
24. Pater non habens bona sufficientia pro alendis filiis legitimis, et illegitimis, prius legitimis debet consulere.
25. Taxatio alimentorum pro filiis illegitimis debet esse remissior, et moderatior, et n. 26.
27. Pater tenetur alere filium naturalem ejusque descendentes.
28. Onus idem habet patris haeres.
29. Pater prohibere non potest, ne ejus haeres det filiis illegitimis alimenta.
30. Alimenta item dantur adulterinis, spuris, nefariis, incestis, et damnatis, et n. 31.
32. Pater factus haereticus post natos recensitos filios, eos tenetur alere.
33. Mater vulgo quaesitos tenetur alere.

34. Filii illegitimi habent hypothecam pro alimentis super bonis per patrem in eorum fraudem alienatis.
35. Jura prospectiva filiis illegitimis de alimentis procedunt de aequitate canonica, et de jure novissimo authenticorum, et n. 36.
37. De jure 12. tabularum illegitimis, nec nomen filii, nec alimonia debetur.
38. Idem disponitur in dispositione S. Pii V.
39. Sed iste rigor juris hodie sublatus est, et d. constitutio Piana interpretatur.
40. In materia alimentorum spectatur jus canonicum, et non civile.
41. Amplia d. conclusionem in terris etiam imperii, et in omni foro saeculari.
42. Pater ejusque haeres tenetur alere filium legitimatum.
43. Amplia etiam in filiis adoptivis.
44. Declara in defectum patris naturalis inopis, vel mortui. *ibidem.*
45. Limita si filius sit ab ascendente adoptatus.
46. Sublimita, si filius adoptivus adoptatus etiam ab ascendente, et habens bona patris naturalis petat alimenta, vel dotem virtute *auth. resque etc. n. 46.*
47. Extraneus adoptans non tenetur alere filium adoptivum.
48. Correlativorum regula est, ut dispositum in uno censeatur, et in alio dispositum.
49. Filii tenentur alere parentes.
50. Filius denegans patri alimenta excommunicandus est.
51. Pater filium, et filius patrem alere vice mutua tenentur.
52. Patri minus etiam honeste viventi debetur obsequium et alimenta a filio.
53. Amplia in filio etiam male morigerato. *ibidem.*
54. In alimentis fortior est obligatio filii erga patrem, quam e contra.
55. Filius habens patrem, et filium pauperes, pater praefertur in alimentis.
56. Filius erga patrem majori obligatione obstringitur.
57. Concurrentibus filio, et nepote in bonis patris, et avi pro alimentis, filius praefertur.
58. Habens patrem, et filium divites, a filio magis alimenta consequitur.
59. Pater, et filius, eisdem ex causis privantur alimentis, quibus possunt exhaereditari.
60. Filius non habet alimenta, si patrem accusavit, vel ingratus eidem extitit, et n. 59.
61. De aliis causis quibus quis potest exhaereditari et alimentis privari remissive, et n. 61.
62. Non est in jure cautum, ut patrus alat nepotem.
63. Tamen hodie patruus tenetur alere nepotem, atque e contra, et n. 64.
64. Nepotes tenentur alere alios ascendentes, tam ex linea paterna, quam materna.
65. Frater dives fratrem et sororem inopes alere tenentur.
66. Licet bona, quae frater habet non habuerit a patre communi.
67. Amplia, ut frater clericus teneatur alere fratrem de bonis ecclesiae.
68. Si mater, et frater sint divites, mater tenetur alere filium inopem.